

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenként kétszer, csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagsági díj:

200 holdig	15 pengő
500 " "	30 " "
1000 " "	60 " "
2000 " "	90 " "
3000 " "	120 " "
ezen felül	150 " "
Résztvénytársaságok, szövetkezetek, vállalatok	90 " "
Egyéb tagok részére évi tagdíj	10 " "

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felelőse alatt
A szerkesztésért és kiadási felelős:
Buday Barna főszerkesztő.
Szerkesztő: Rothmeyer Imre

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: Aut. 866-05

Előfizetési árak:

A m. kir. földművelésügyi minisztérium által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzettel együtt.

OMGE-tagoknak:		Előfizetőknek:	
Negyedévre	6 pengő	Negyedévre	10 pengő
Félévre	11 " "	Félévre	18 " "
Egészévre	20 " "	Egészévre	32 " "

Külföldre a fenti árak és a postaköltség
Előfizetést csak napiári negyedévekre fogadjunk el

Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telef.: Aut. 899-32

TARTALOM:

- A zöld terményüzletek. (R. K. dr.)
- A mezőgazdasági gépgyárak szabad versenye. (R.)
- A szeszgyárban foglalkoztatott gazdasági cselédek biztosítása. (Perneczky Béla dr.)
- A vetőburgonya termelése és állami támogatása. (Dobosky Géza.)
- Az „Adco” összetétele és pótlása a szalmatrágya készítésénél. (Ducorak Lajos dr.)
- A hótakaró védő és termékenyítő hatása. (Faber Sándor.)
- Adatok az 1928. évi takarmányrepek összetételéhez. (Zaitschek Artur dr.)
- A szarvasmarhatenyésztés fejlesztése Franciaországban. (Batta Pál.)
- Tojástermelésre berendezett farm jövedelmi számítása. (Kulin Sándor.)
- Az ezri főkáptalan növénytermelési kísérleti telepének gyakorlati eredménye. (Fleischmann Rudolf.)
- Törvények és rendeletek.
- A gazdaközönség köréből. (Egység gazda front!)
n. Terner Geyza. — Vadállományunk védelme.
Székely Gyula.)
- Banjunk jól a munkásainkkal. (alsóöri Farkas Géza.)
- Vagóállat értékesítés és biztosítás. (Bodó János.)
- A „Hangya”-központ XXX. évi rendes közgyűlése.
- Az idei országos mezőgazdasági kiállítás és vásár.
- Vegyes közlemények.
- Tőzsde, kereskedelem.
- Szerkesztői üzenetek.
- Melléklet: Rádiós gazdasági előadások II. évf. B. sorozat 11. számú füzet. (A borok leggyakoribb íz- és szagbeli hibái. — Sinkai Pálkás Gyula.)

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEI.

A Közteleki tavaszi gazdahét és mezőgazdasági kiállítás és vásár napirendje.

- Március hó 24-én (vasárnap): a kiállítás egész napon át nyitva van.
- 24-én (vasárnap) délelőtt 10 órakor: a díjazott állatok elővezetése.
- 24-én (vasárnap) délelőtt 10 órakor: gazdatisztek gyűlése a Közteleken.
- 24-én (vasárnap) délután 3 órakor: lovasmuntatványok és a fogatok előhajtása.
- 24-én (vasárnap) délután 1/6 órakor: Kerpely Kálmán dr. közg. egyet. tanár előadása a Közteleken: „A téli fagykár és orvoslásának módjai” címen.
- 25-én (hétfőn) a kiállítás egész napon át nyitva van.
- 25-én (hétfőn) délelőtt 10 órakor: a díjazott állatok elővezetése.

- Március hó 25-én (hétfőn) délelőtt 10 órakor: méhészyűlés a Közteleken.
- 25-én (hétfőn) délután 3 órakor: lovasmuntatványok és a fogatok előhajtása.
- 26-án (kedden): a kiállításon eladott tenyészállatok, továbbá a termények és gépek stb. elszállítása megkezdődik.
- 27-én (szerdán): az el nem adott állatok elszállítása megkezdődik, a termények, gépek stb. elszállítása folytatódik.
- 28-án (csütörtökön), esetleg 29-én (pénteken): az összes elszállítás befejeződik.

Egyről-másról.

A zöld terményüzletek.

Több helyen olyan jelenségek merülnek fel, hogy a termelők tavaszi pénztelenségét egyes tényezők a maguk részére igyekeznek kihasználni, az úgy nevezett zöldterményüzlet alakjában. Nem hiába való talán, ha ezzel a kölcsönművelettel a tapasztalat szerint együtt járó hátrányokra ismételtelen felhívjuk a figyelmet. A gazda a tavaszi termelési költségeket fedezni készpénz és forgótőke hiányában képtelen. Az első bevételek a gyspjából kerülnek ki május közepén, továbbá bevételek aratás, illetve oszlop után júliusban, augusztusban. Addig azonban élni is kell, a jószágnak abrak kell, ami most nem kevés gondba kerül, minthogy a tavalyi szénatermés gyenge volt, a hosszú tél, a késői tavasz a legeltetési időszakot nagyon kitolta. Ilyenkor más években a birka már ki jár a legelőn és ha nem sokat, de valamit még is talál, ami a belső takarmány szükségletet csökkenti. Ez mind elesik az idén. A szalastakarmányhiányt drága abrakkal kell pótolni. Ha a főlöleg buzát eteti fel a gazda, akkor miből pénzül később. Ha pedig drága abrakot vásárol, hamar kifogy a készpénze. Mindezek a gondok, amelyekhez a tavaszi vetőmag, gép, eszköz, anyag stb. vásárlás, munkabérek, fizetendő költségek stb. járulnak, rendkívül megnehezítik a gazda helyzetét. A bankhoz folyamodni nem olyan egyszerű, mert ezért a gazdának a környékbeli városba kellene bemennie és a jegyzőtől katasztert, a telekkönyvi hivatalból hiteltel kivonatot kellene beszerezni, ami sok utánjárásba kerül. Így választja a gazda azt a módját a pénz megszerzésének, amely legegyszerűbb módon a közeli községben elintézhető. Ez pedig az új termésnek előre való eladása. Ilyen pénzt a faluban az első gabonakereskedőnél tud kapni. Elmondhatjuk, hogy ma nálunk a gazdahitelnek ez egyik legáltalánosabb és legmegszokottabb módja.

Hallatszanak hangok olyan irányban, hogy a zöld terményüzletet el kell törölni. Akik ezt mondják, azok nem ismerik a vidéki viszonyokat, azok nem tudják, hogy ez a primitív módja a hitelnek tulajdonképpen a városi zálogházakat pótolja a vidéken, amidőn minden ceremónia, okmányok és betáblázás stb. nélkül, ismerve az illető személyi viszonyait, adnak kölcsönt az új termésre.

Ez azonban nem jelenti azt, hogy az ilyen módon esetlegesen elharapódzó uzsoraüzleteket közérdekből lehetetlenné ne tegyük. De ezt úgy cselekedjük meg, hogy ezzel a gazdák primitív pénzforsrást egyszer s mindenkorra el ne zárjuk. Az uzsorát tehát meg kell szüntetni, de gondoskodjunk a gazdák viszonyaihoz mért egyszerű és olcsó pénzforsrárról, mert különben csak félmunkát végeznénk. Amelyik vidéken a terményuzsora ez a válfaja mutatkozik, ott a helybeli hitelszövetkezeti fiókoknak kell gyakorolni a kiegyenlítő befolyást. Uzsora jellegével bír az üzlet, amidőn a rendes árnál 40%-kal olcsóbban veszik meg fixre a gazdától az új termést. A minden rizikón és kamaton kívül ilyen óriási haszonra dolgozó kölcsönművelet kimeríti az uzsora fogalmát és ezt a törvény teljes erejével üldözni kell akkor, ha az a termelő szorult helyzetét akarja kihasználni. De ne kívánjunk a kérdésbe úgy beleszólni, hogy a fürösztő vízzel a csecsemőt is kiöntsük, mert akkor több kárt, mint hasznot okozunk. A budapesti ár- és értéktőzsde bírósága — úgy halljuk — foglalkozott már ezzel a kérdéssel és oda kíván hatni, hogy az ilyen uzsora jellegével bíró üzletekről minden jogsegélyt megvonjon. Ezzel az intézkedésével a tőzsde vezetősége méltán részolná a gazdaközönség elismerésére. (R. K. dr.)

A mezőgazdasági gépgyárak szabad versenye.

A gazdatársadalom állandó és elkeseredett harcát folytat a mezőgazdasági termelést szorongató különböző kartelek ellen. A kartelek káros mezőgazdasági tevékenysége miatt annak idején a gazdatársadalom tartózkodással fogadta a hazai mezőgazdasági gépgyáraknak üzemük racionalizálására irányuló tervét. A koncentráció gondolatát felvető körök a MÁV gépgyárat is be akarták vonni a koncentrációba. Ez ellen a gazdatársadalom a legerősebben állást foglalt, mert a MÁV gépgyár mindenféle lekötöttségtől mentesen tudja csak a mezőgazdasági géppiacon árszabályozó hatást kifejteni. A gazdatársadalom egyöntetű tiltakozása következtében a MÁV gépgyár nem is vett részt a koncentrációban.

A MÁV gépgyár közérdekű hivatása teljesítése közben többször ellentétbe kerül más mezőgazdasági gépgyári érdekeltséggel. Így legutóbb egyik hazai gépkereskedelmi érdekeltség egy általánosan ismert és jó márkájú német vetőmagtisztító gépgyártási jogát megvásárolta abból a célból, hogy azt itthon fogja gyártani és mint magyar gyártmányt forgalomba hozni. A gépek gyártásával a MÁV gépgyárat bizta meg. Ez természetesen nem tetszett a hazai vetőmagtisztító gépeket gyártó érdekeltségeknek, mert a MÁV gépgyár által készített gépek, mint magyar gyártmányok, élvezik a hazai gyártmányok kiváltságos előjogait, erős versenytársai lennének a géppiacon a többi vetőmagtisztító gépeknek. Az erős szabad verseny következtében azután ezek a most forgalomba kerülő gépek árszökkenő hatást gyakorolnának a hazai géppiac árára. A hazai gépgyárak ezért a MÁV gépgyár ellen koncentrikus támadási intézkedést és arra kérték a kormányt, hogy tiltsa el azt a vető-

**Rézgálic
Raffia
Rézkénpor
Urániazöld**

legolcsóbban beszerezhetők a

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezeténél, Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 29. szám.

Mai számunk 36 oldal

**Keltető- és nevelőgépek
Baromfigazdasági cikkek
Erőtakarmányok
Csukamájolaj**

E szám ára 40 fillér

magtisztító gép gyártásától. A támadások során azt tapasztalták, hogy a MÁV gépgyárnak nem hivatása, hogy olyan gépeket gyártson, amilyeneket már a hazai gépgyárak is készítenek és forgalomba hoznak.

A gépgyárak álláspontjával szemben a mezőgazdasági termelés érdekében feltétlenül szükségesnek tartjuk, hogy minden mezőgazdasági gépből minél több jó márkájú magyar gyártmány legyen a piacon, különösen pedig kívánatos az, hogy ezeknek a gyártásában a mindenféle érdekeltől mentes, független MÁV gépgyár is részt vegyen, a szervezeti fejlődést előmozdító politikáját és árszabályozó hatását minden vonalon teljesíteni. Ebben a kérdésben az OMGE műszaki szakosztálya legutóbbi ülésén is állást foglalt és leszögezte azt, hogy közérdekből feltétlenül szükségesnek tartja, hogy a MÁV gépgyár mindenféle mezőgazdasági gépeknek, tehát az előbb jelzett vetőmagtisztító gépeknek a gyártásával is foglalkozzék. Reméljük, hogy ebben a kérdésben a közérdek, a mezőgazdasági termelés érdeke fog érvényesülni. (Rt.)

A szeszgyárban foglalkoztatott gazdasági cselédek biztosítása.

Számos esetben felvetődött a kérdés vajjon a gazdasági szeszgyárakban ideiglenesen (átmenetileg) foglalkoztatott gazdasági cselédek az Országos Gazdasági Munkáspénztárnál avagy az Országos Társadalombiztosító Intézetnél kell-e biztosítani? A kérdés, amellyel összefügg a biztosítási kötelezettség tárgyi terjedelmének kérdése is (t. i. az Országos Gazdasági Munkáspénztárra vonatkozó törvények csak balesetbiztosítási, az Országos Társadalombiztosító Intézetre vonatkozók ezenfelül betegségi, öregségi, rokkantsági, özvegyeségi és árvasági biztosítási kötelezettséget is ismernek), véglegesen még nem tisztázták. A nehézséget az okozza, hogy a biztosításra kötelezett munkavállalók meghatározásánál az 1900: XVI. és az ezt kiegészítő s módosító törvényeknek, valamint az 1927: XXI. és az 1928: XL. törvényeknek más-más a kiindulópontjuk. Az előbbieket a munkavállaló szolgálati viszonyának minőségét, az utóbbiakat az üzemi természetét veszik alapul, amelyben a munkavállaló dolgozik.

Nemi támpontot nyújt az eligazodáshoz a Munkáspénztári Felsőbírósnak nemrégiben (1929 február 6-án) hozott II. 247/3.—1928. számú ítélete, amely elsősorban minden feltétel nélkül kimondja, hogy a szeszgyár — legyen az akár gazdasági szeszgyár — az „ipartörvény hatálya alá tartozó foglalkozás”. Nem osztja tehát e cikk írójának másutt*) kifejtett szerény álláspontját, amelynek értelmében valamely üzemet csak akkor lehetne (mellék) iparnak tekinteni, ha túlnyomó részben a piac számára termel s nem a gazdasági üzemet szolgálja. Más szóval a Munkáspénztári Felsőbírósnak sokkal súlyosabb álláspontja szerint a gazdasági szeszgyár abban az esetben is mellékgyár, ha a gazdaság számára termelt takarmány és trágya nagyobb értéket képvisel, mint az eladásra kerülő szesz.

A Munkáspénztári Felsőbírósnak álláspontjának következménye, hogy a gazdasági szeszgyár az Országos Társadalombiztosító Intézetnél való biztosítás kötelezettsége alá esik. A szóbanforgó ítélet így is döntött. Ez azonban — szerinte — nem jelenti azt, hogy az üzemen dolgozó valamennyi munkavállalót is ott kellene biztosítani. Ellenkezőleg, vannak olyan munkavállalók, akiknek biztosítása szolgálati viszonyuk minőségénél fogva az Országos Gazdasági Munkáspénztárhoz tartozik. Így azoké, akik gazdasági cselédeknek szerződtek és „az év legnagyobb részén át a gazdaságban vannak foglalkoztatva.”

*) „A gazdasági cselédek és munkások kötelező balesetbiztosítása” Budapest, 1928., 16. oldal.

E cikk írója a fentebb hivatkozott helyen — a gazdasági cseléd törvényes fogalmából kiindulva — annak a nézetének adott kifejezést, hogy a mellékgyárban (pl. a szeszgyárban) nemcsak esetlegesen berendelt gazdasági cseléd, már nem is gazdasági cseléd, mert nem gazdasági teendőket végez. Bár ez a felfogás tisztán jogi szempontból mindezek után is helyesnek látszik, mégis el kell fogadni, hogy a Munkáspénztári Felsőbírósnak ismertetett ellentétes álláspontját a gyakorlatban könnyebben lehet alkalmazni. Igen kézenfekvő megoldás, hogy a szeszgyár maga, mint ipari (mellékgyári) üzemi, továbbá a gazdasági cselédnek szerződötték kivül minden egyéb munkása az Országos Társadalombiztosító Intézetnél, a gazdasági cselédnek szerződött valamennyi munkavállaló pedig az Országos Gazdasági Munkáspénztárnál esik biztosítási kötelezettség alá.

Csak az van még hátra, hogy a megoldás tekintetében a földművelésügyi miniszter is állást foglaljon, mert a Munkáspénztári Felsőbírósnak ítéletét őt nem kötik. Annyi azonban már most is kétségtelen, hogy a szeszgyárban ideiglenesen (átmenetileg) foglalkoztatott gazdasági cselédek az Országos Társadalombiztosító Intézetnél nem kell, sőt nem is lehet biztosítani. Ha az intézet ennek ellenére bármennyű járulékot vetne ki utánuk, a munkaadó gazda a kivetést tartalmazó fizetési meghagyás ellen a közléstől számított 8 nap alatt szóval vagy írásban felszólalást adhat be. A felszólalásra hozott határozat ellen pedig 15 nap alatt a munkáspénztári bírósághoz felbírkozhat. Pernecky Béla dr.

NÖVÉNYNEMESÍTÉS ÉS VETŐMAGTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Grabner Emil.

A vetőburgonya termelése és állami támogatása.

Elmult gazdasági évünk gyenge burgonyatermését főleg a szárazság, részben a gumóban fellépett betegség és a hiányos művelés okozta. A burgonya a legkényesebb gazdasági növény. Mintegy 40 féle lő- és gumóbetegségen kívül vannak olyan tünetei, elváltozásai is, amelyeknek eredetét, okozóit még most sem tudták határozottan megállapítani. Egyáltalában a burgonyabetegségek megismerésére és kiküszöbölésére nagy gyakorlat és beható tanulmányozás szükséges.

A burgonyát ugyanis nem mint más mezőgazdasági növényt, csak elvetünk, ritkítunk, kapálunk, hanem egyáltalán figyelemmel kell kísérni egészségügyi állapotát, leromlásának mérvét, termőképességét, fajtatizsátását, azonosságát stb. Termését ezeken kívül fagy, jégverés, hőség, meg nem felelő nagyságu és minőségű, avagy hosszabb ideig fel nem ujtott vetőgumó, valamint az őszi szántás elmulasztása, a meg nem felelő elővetemény, a rossz talajművelés, a rosszul vagy egyáltalában nem alkalmazott istálló- vagy műtrágya stb. befolyásolhatja és hogy milyen mértékben, az bizonyítja legjobban, hogy az elmult gazdasági évben is ugyanolyan jellegű, fekvésű és talajösszetételű egy katasztrális hold területen 90 métermázsra, öntözésre berendezett gazdaságban 166 q terméshozam volt, míg ezzel szemben a másik területen annyi sem termelt, amennyit elvetettek. A jó gazdának egyik legnagyobb gondja a teljesen egészséges, piacnak megfelelő fajtájú vetőburgonya beszerzése.

A vetőburgonyában előforduló hiányok, hibák kiküszöbölését, terméshozam fokozását, fajtatizsátát, vetőgumó termelését célozza az állami támogatás és irányítás.

A földművelésügyi kormány által továbbterjesztésre kiadott vetőburgonya a késői fagy és tartós szárazság mellett is megmutatta, hogy ép és fajtatizsát gumó egészséges tövet fejleszt és az idő viszontagságainak jobban ellenáll.

Az állammal termelési viszonyban nem álló olyan gazdaságokban, ahol a vetőgumó kiválasztására, a talajnak megfelelő sor- és növénytavolságra nem fordítottak kellő gondot, a kapálást, töltögetést harmadosokkal végeztették, ahol az elővetemény nem kapott istállótrágyát és ahol a beteg és idegen töveket nem szedték ki, ott nem tudták megakadályozni a fertőzés továbbterjedését, a burgonya satnyulását.

Kiszáradtunknál — sajnos, legjobb helyen — még olyan alaphibák is fordulnak elő a burgonya termelésénél, amelyek normális időjárás mellett is nagy mértékben csökkentik a terméshozamot. A kiszáradt ugyanis nem szerez be fajtatizsát, bőtermő, egészséges, talajának megfelelő vetőburgonyát, hanem a rossz téli tartás folytán ugyanis cérnaacsírás burgonyából választja ki vetésre azokat az apró gumókat, amelyeket étkészésre hámolni már nem lehet, elmulasztja továbbá az ősi szántást, a burgonyát eke után veti, olyan sűrűn, hogy azt rendszeresen kapálni sem lehet, avagy olyan ritkán, hogy a burgonya kellő árnyékolást nem nyer, ugyszintén nem hártja el, sőt nem is méréskel a külső behatások által előidézhető bajokat: kapavágást, csimaszt, drótféregragást, valamint a rossz eltartás következtében előálló megfázást, megfagyást, felmelegedést stb.

Ilyen mulasztások és hibák miatt a legkritikábil esetben kerül kiszáradtól nagy tételekben burgonya bel- és külföldi piacokra és ugyancsak ezek miatt nem ajánlatos kiszáradt vetőburgonyát cserélni.

Mindezeknél fogva a burgonya termelésénél nem lehetünk eléggé elővigyázatosak és nemcsak ott fordulnak elő a terméshozamban csúszások, ahol a termelési alaphibák hiányoznak, hanem ott is, ahol szakszerűen járnak el. Burgonyát minden gazdának kell termelnie, mert a burgonya, — amely nálunk mindenhol megterem — éppen olyan fontos élelmiszer, mint a kenyérmagvak.

Nemcsak nagy szegénységet, hanem bizonyos fokú éhhezetlenséget is bizonyít az, hogy vannak községek, ahonnan a lakók a szomszéd vármegyékbe mennek burgonyáért, részben mert az ilyen községek vetőterülete kicsiny, vagy azon nem termelnek burgonyát, avagy mert nagyon kevés terem belőle.

A földművelésügyi kormány burgonya vetőgumó elismerési, termelési, elosztó és értékesítő akciója főleg a közép- és nagybirtokosok érdekkörébe esik. A közép- és nagybirtokosok ugyanis a szükséges szakismeretet könnyebben elsajátíthatják, az előforduló hátrányokat, hibákat megfelelőbben helyrehozhatják, nagyobb fogókékvél rendelkeznek. Vagontételes igényük akadály nélkül kielégíthető, a vetőterület nagyobb terjedelménél fogva az ökszerű művelésre és védekezésre fektetett kiadásai, valamint a földművelésügyi kormány rekompensációs teher-tétele: — a másfélszeres gumósúly visszaadás — jobban megtérül, ugyszintén az akcióval kapcsolatos szemlék alkalmával megfelelőbb támpontot és irányt nyerhetnek kifogástalan vetőgumó termesztésére.

Mindezeknél fogva — igaz ugyan, hogy a földművelésügyi kormány a nagygazdaságok fejlesztési akciója célszerűbb és eredményesebb, mint a kiszáradt kisgazdák segítése — nemzeti gazdasági és kulturális szempontból mégis a kiszáradt azok, akik az állami támogatásra elsősorban rászorulnak. Először a kiszáradt arányszámánál fogva, amennyiben a földreform végrehajtásával a törpe- és kisbirtokosok területnagysága az összes mezőgazdasági ingatlanok kétharmadára emelkedett. Másodsorban, mert ha a földművelésügyi kormány szükségesnek tartotta a burgonyatermelés fejlesztése szempontjából a nagy gazdaságokat támogatni, annál inkább rászorulnak segítségre a kiszáradt, akiknek nem volt módjukban a gazdálkodás szakismereteit elsajátítani. Továbbá a kiszáradt a több és jobb termeléshez szükséges tőkéje is hiányzik. Végül a burgonyaművelés sok kézi erőt is igényel s így annak fokozatos többtermelésével a kiszáradt kéziereje legjobban lenne kihasználva.

55 év óta közismert, hogy

MAUTHNER MAG A LEGJOBB!

MAUTHNER ÖDÖN

Magtermelő és Magkereskedelmi R.-T.

Központ: Rottenbiller-utca 33. **BUDAPEST** Fióküzlet: Kossuth Lajos-utca 4.

Diszesen kiállított képes főárjegyzék, valamint rózsa, növény, dahlia és egyéb növények, virággumók árjegyzéke ingyen és bérmentve.

Telefon: József 463—65 Sürgőnycim: Mauthnerék

Gabonánk értékesítése válságban forog. Nekünk sok, a külföldnek pedig, bár olcsón adjuk, mégis drága a gabonánk. Gondoskodni kell ennél fogva más, jobban értékesíthető, kivitelképes terményekről. A burgonyának kiscgazdák részéről való kiterjedtebb termelésével enyhülnének a megélhetési gondok, különösen, ha annak export ára — a közvetítők kikapcsolásával — mérséklődne.

A jobb és több burgonya termeléséhez azonban elsősorban kifogástalan vetőgumó szükséges.

A kiscgazdák nagy táborát a jelenlegi állami kedvezményes, felár nélküli vetőburgonya juttatási akcióba felelelni bajos. A kiscgazdaságok ugyanis apró tagokban, elszórtan fekszenek, a termelési viszonyoknak megfelelő, nagy tömegű vetőburgonya beszerzésének sikere kétes volna, központi adminisztrálása és ellenőrzése pedig a földművelésügyi kormány óriási anyagi megterhelését jelentené. Igaz ugyan, hogy az állammal szerződésben álló nagygazdaságok kiscgazdákat is ellátnak vetőgumóval, azonban csak szórványosan és kis mértékben. A kiscgazdaságok vetőburgonya ellátása csak járási vagy körzeti termelő, szaporító és elosztó telepek létesítésével valósulna meg.

A földművelésügyi minisztérium ügykörébe tartozó godóllói burgonyatermesztési telep, amely burgonya kísérletezéssel, nemesítéssel és kis tételekben vetőburgonya értékesítéssel is foglalkozik, legfeljebb egy járás vagy körzet kiscgazdáit tudná csak vetőburgonyával ellátni, míg a magánkezekben lévő burgonyatermesztő és nemesítő gazdaságoktól főleg nagygazdaságok vásárolnak 30—40%-os felár mellett.

A termelő, szaporító, elosztó telepek olyan módon valószínűsíthetők meg, ha a földművelésügyi kormány bérbe venné a járásonként vagy körzetenként szükséges, egyenként 100—120 kat. holdas területeket és ugyanolyan nagyságu bérösszeggel adná azokat albérlésbe állásnékül gazdatiszteknek, olyan kötelezettséggel, hogy az egyes járás vagy körzeten albérlésbe vett területek 30—40 kat. holdat kötelesek lennének évente a földművelésügyi kormány, illetve a vármegyei gazdasági felügyelőségek utasítása és ellenőrzése mellett vetőburgonyával ellátni és kezelni. Az állami, koronatoradalmi, továbbá a köz-, vallás-, tanulmányi-, terézianumi alapítványok, városok, községek, az államilag parcellázott, ugyszintén az állami fenntarthatóság alatt álló egyesületek, szövetkezetek mezőgazdasági ingatlanain is lehetne egy-egy járási vagy körzeti vetőburgonyát szaporító, elosztó telepet létesíteni, ugyszintén fenti jellegű, de bérbe adott ingatlanok bérletit is ez akcióra kötelezni.

Az évente kiutalt vetőburgonyát kedvezményesen, felár nélkül, kamatmentes kölcsönrel nyerhetnék a kiscgazdák.

A vetőburgonyának járásonkénti vagy körzetenkénti termesztésével el lehetne érni a jobb és többtermelést, nem lenne árfelhajtás, közvetítő eljárás, a talajnak és éghajlatnak megfelelő egyöntetű vetőburgonyához jutnának a kisbirtokosok, meg lenne a vetőburgonya kellő prizmazása, téli eltartása, előcsiráztatása, válogatása, azonkívül megtakarítatnának a drága szállítási költségek, megélhetéshez jutnának állásnékül gazdatisztek, felendülne a burgonyatermesztésünk s azzal erősödne külkereskedelmünk, egyarápodna szegény hazánk vagyona is.

Lubovszky Géza.

NÖVÉNYTERMESZTÉS

ÉS TRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Gyárfás József.

Az „Adco“ összetétele és pótlása a szalmatrágya készítésénél.

Az utóbbi időben mind több szó esik a mesterséges istállótrágyáról (szalmatrágyáról), amely két okból

keltette fel a gazdaközönség figyelmét. Az egyik ok közgazdasági vonatkozása. A haszonállattartás ugyanis ma mindinkább vesztit jövedelmezőségéből, miért is meg nem felelő értékesítés esetében a gazdaság a haszonállattartásra ráfizet. Haszonállattartásra azonban a gazdaságnak minden körülmények között szüksége van, főleg azért is, hogy istállótrágyát állítson elő. Már most ott, ahol az istállótrágya mennyisége nem elegendő a szántóföldi terület kellő betrágyázásához, a szalmatrágya a természetes trágya mennyiségének növeléséhez, pótlásához hozzájárulhat. A másik ok, amely gazdáink figyelmét a szalmatrágyára irányította az, hogy a gazdaság feles szalmakészlete igen egyszerűen felhasználható, ha mesterséges trágyát készítenk belőle. A szalma szerves anyaga a mesterséges istállótrágyában a talajba kerülve, televénytartalmát fokozza és — nem tekintve az ilyen módon a talajba vitt növényi táplálóanyagok hatását — tevékeny talaj előfeltételeinek megteremtéséhez hozzájárul.

Érthető tehát, hogy nálunk egyre többen foglalkoznak a mesterséges istállótrágya kérdésével, részint tudományos, részint gyakorlati szempontból, amint az a „Köztelek“ben megjelent cikkekből is kiténik.

A mesterséges istállótrágya készítésével kapcsolatban felbukkant a sokszor emlegetett „Adco“ nevű „vegyszer“, amelynek az volna a rendeltetése, hogy a szalmába belekeverve egyrészt a mesterséges istállótrágya készítésénél végbemenő folyamatokat az azokat végző baktériumok táplálása folytán kedvezően befolyásolja, másrészt növényi táplálóanyag tartalma folytán a szalmában foglalt táplálóanyagok mennyiségét növelje. Kitént azután kísérletezés közben, hogy a szalma elkorhasztásánál nem kell okvetlenül „Adco“-t használnunk, helyette jó eredménnyel mésznitrogént is alkalmazhatunk, bár bizonyos, hogy mésznitrogén egyedüli használatával nem kapunk táplálóanyag tartalomban a természetes istállótrágyához hasonló összetételű terméket. Egyedül mésznitrogénnel, illetve a benne foglalt egyféle növényi táplálóanyaggal, a nitrogénnel, nem egészíthetjük ki a szalmatrágyában a természetes istállótrágya mind a három fontos növényi táplálóanyagát.

Egy „Adco“-minta összetétele az Országos M. Kir. Növénytermelési Kísérleti Állomáson végzett vizsgálataim szerint a következőnek mutatkozott:

Összes nitrogén (N)	8.7%
Vízben oldható foszforsav (P ₂ O ₅)	0.0%
2%-os citromsavban oldható foszforsav (P ₂ O ₅)	0.2%
Összes foszforsav (P ₂ O ₅)	7.4%
Vízben oldható káli (K ₂ O)	1.1%
Összes káli (K ₂ O)	1.2%
Szénsavas mész (CaCO ₃)	23.9%
Összes mész (CaO)	43.7%

Az „Adco“ állítólag baktériumokat is tartalmaz.

Egyéb adatok egybevetéséből és más tulajdonságainak vizsgálatából kiadódott, hogy az „Adco“ fő-tömegében szintén mésznitrogén, amelyhez nyersfoszfát, szénsavas mész és kálisó keveredik. A rejtjelmes „vegyszer“ ilyen módon polcáról lesüllyed az egyszerű műtrágyakeverék színvonalára. Szénsavas mészén kívül olyan három anyag van benne, amely a legfontosabb növényi táplálékokat (N, P, K) tartalmazza, ugyanazokat, amelyeket nagyobb mennyiségben a természetes istállótrágya és kisebb mennyiségben a nyers szalma is tartalmaz. Ha 50 súlyrész mésznitrogént, 25 súlyrész nyersfoszfátot, 20—25 súlyrész szénsavas mészet és 2.5 súlyrész 40%-os kálisót összekeverünk, 100 súlyrész az „Adco“-hoz teljesen hasonló anyagot kapunk. A 25 súlyrész nyersfoszfát helyett 50 súlyrész Thomassalakot, vagy 30—35 súlyrész Rhenániafoszfátot, vagy 40—50 súlyrész szuperfoszfátot is alkalmazhatunk, ha utóbbinál tekintetbe vesszük, hogy mésznitrogénnel való keveréskor felmelegszik, csomósodik a keverék és gondoskodunk arról, hogy ez szórható legyen. Ha a nyersfoszfát helyett a felsorolt műtrágyákat használjuk fel a keverék elkészítésére, természetesen nem 100 súlyrész, hanem sorjában 125, 105—110, 115—125 súlyrész keveréket ka-

punk, amely mennyiségek táplálóanyag tartalomban egyenértékűek 100 súlyrész nyersfoszfátos keverékkel.

Már most ismerve az „Adco“ összetételét, felsorolhatjuk azokat az okokat, amelyek az „Adco“-t nem helyezik a műtrágyakeverékek fölé és használata előtt megfontolásra adhatnak alkalmat. Amint láttuk, ha a cél a szalma egyszerű elkorhasztása és nem a táplálóanyag pótlása, akkor egyedül mésznitrogénnel is előállíthatjuk a szalmatrágyát. Ha azonban a táplálóanyagokat is pótolni kívánjuk, célszerűbben használhatjuk az egyes műtrágyák keverékét, mint a merev összetételű „Adco“-t, mert a műtrágyák összekeverésével a táplálóanyagok arányát is szabályozhatjuk. Tudniillik ismerve a felhasznált számban levő táplálóanyagok mennyiségét (zseb- és szakkönyvekből) és tudva azt, hogy 1 súlyrész szalmából átlag 3 súlyrész mesterséges trágyát kapunk, könnyen kiszámíthatjuk, mennyit kell az egyes felsorolt táplálóanyagokból, illetve a felsorolt trágyákból a számban elértegeznünk, hogy a természetes istállótrágyához táplálóanyag tartalmában hasonló összetételű terméket nyerjünk. De meg azután a házilag előállított műtrágyakeverék lényegesen olcsóbb is, mint az „Adco“. Zechmeister is említi, hogy az „Adco“ mázsája régebben 42 pengőbe került. Ha az „Adco“-nak megfelelő összetételű keveréket magunk állítjuk elő, azt 15—20 pengő áru műtrágyából elkészíthetjük, amihez még a keverés költsége járul hozzá. *Billera dr.**) is a két anyag közötti 10 pengős árkülönbséget emlékeztik meg. Ami végül az „Adco“ állítólagos baktériumtartalmát illeti, az nem lényeges, mert kedvező körülmények között a szalmatrágyában csak azok a baktériumok szaporodnak el, amelyek kezdetől fogva a szalmára tapadtak.

Miért használjuk a műtrágyakeverék, illetve az „Adco“-hoz hasonló anyag előállítására a felsorolt és a táplálóanyagokat nagyrészt nehezen oldható alakban tartalmazó műtrágyákat? Miért nem veszünk ezek előállításához olyan műtrágyákat, amelyekben a táplálóanyagok könnyen, pl. vízben oldódnak? Ennek többféle az oka: a keverék legnagyobb részét alkotó mésznitrogén, valamint a nyersfoszfát a legolcsóbbak, aztán a bennük levő táplálóanyag vízben nem oldható és ezért a telep öntözésekor kimosódástól nem kell tartanunk, végül a vízben való oldhatatlanságuk felhasználásával utánozzuk az istállótrágya táplálóanyagainak oldhatósági viszonyait. A mésznitrogén hatóanyaga nem oldódik vízben, lassan alakul át a talajban, ugyanugy az istállótrágya nitrogénvegyületeinek csak kis része oldódik vízben, másrészt hatásuk több évig is eltart. A nyersfoszfátban, Thomassalakban, Rhenániafoszfátban levő foszforsav és a szuperfoszfátban mésznitrogénnel oldhatatlanná tett foszforsava sem oldható vízben, mint az istállótrágyákban levő foszforsav legnagyobb része. Más azonban a helyzet a kálival. A természetes istállótrágyában levő káli fő tömege vízben oldódik. Ha vízben oldható kálisót is rétegeznénk a szalmába, az öntözésekor könnyen kimosódhatik belőle, főleg a készítés elején, amikor a víz még könnyen átszalad a nyers szalmaszálak alkotta hézagokon. Azért az „Adco“-ban is csak kis mennyiségű kált találunk, annyit, amennyi a baktériumok táplálkozására szükséges lehet. Ha a mesterséges istállótrágyákban a kált is pótolni kívánjuk, azt a szántóföldön tehetjük meg célszerűbben, amikor a mesterséges trágya már alkalmazásra kerül.

Azaz, hogy a táplálóanyagokat tartalmazó műtrágyákat a szalmában elértegezzük, csak nyers kémiai összetétel szempontjából tesszük a mesterséges istállótrágyát a természeteshez hasonlóvá. Ezt is csak durva megközelítéssel, mert a két trágyában foglalt táplálóanyagok oldhatósági viszonyai nem egészen egyformák, sőt igen valószínű, hogy a táplálóanyagoknak a talajban való átalakulási és értékesülési viszonyai is mások lesznek. Bizonyos azonban, hogy a különféle szalmák-

*) „Köztelek“ 1929 január 13-i szám.

Magyar Magtényező

MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI RT.
BUDAPEST, IV. KERÜLET, SZÉP-UTCA 1. SZÁM
ÉS KOSSUTH LAJOS-UTCA 3. SZÁM

vezet!

ből különféle keveréssel készült és egy vagy több táplálóanyag, avagy „Adco” felhasználásával különböző mértékben kiegészített mesterséges istállótrágyák hatása a természetestől különböző fog. Hiszen egymás között is a mesterséges istállótrágyák durva különbségeket mutathatnak a víztartalom, a szerves anyag elmállottsági foka, a táplálóanyag mennyisége stb. szempontjából, ami a terméseredményekben is kifejezésre fog jutni. Tegyük fel, hogy a vízben oldható kálium nem pótoltuk a mesterséges trágyában és kálium szükseget talajon trágyázunk. Kétségtelen, hogy a természetes istállótrágyával egyébként azonos összetételű is felvéve, a természetes istállótrágya más eredményt fog adni, mint a mesterséges trágya.

Magyaróvár.

Dworak Lajos dr.

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Degen Árpád dr.

A hótakaró védő és termékenyítő hatása.

A szokatlan kemény tél egész országunkra kiterjeszkedett. Földeinket csontkeményre fagyasztotta s hó takart hegyet, völgyet, erdőt, mezőt egyaránt. Tartós, erős fagyok próbára teszik őszi vetéseinket és a gazda aggódva várja az ébredő tavaszt, amely választ hoz, milyen romboló munkát végzett a tél. Jól tudjuk, a termés sikerének fontos tényezője az időjárás, amely egyik esetben áthuzza a törekvő gazda számítását, másik esetben pedig gazdagon jutalmazza fáradságát. Erthető tehát nehéz helyzetünkben, hogy az időjárás minden megmozdulását élénk figyelemmel kísérjük, mert minden reményünk a jó aratásba vetett bizalmunkban van.

Vizsgáljuk a tél egyik jelenségét, hogy a hónap mi a rendeltetése a természet nagy háztartásában. A hó a természet hatalmas bundája, amely a növényvilágot betakarja, hogy megvédje a pusztító száraz fagyoktól. A gyakorlati gazda tapasztalatból nagyon jól tudja, a hó megvédi vetését a kifagyástól, ezért örül, ha a fagyok beálltával hó takarja vetéseit.

Vizsgáljuk tehát kissé közelebbről, mennyiben érvényesül a hó védő hatása, lássuk a hó feletti és hó alatt mutató hőmérsékleti eltéréseket. A hó erős szigetelő hatását először Mezőhegyesen tapasztaltam, amikor 1917-ben a hőmérő -28 C fokra szállt le. Vetéseinket ekkor 20 cm vastag hóréteg takarta. Ezekben a hideg napokban a hó alatt a hőmérő -1-2,5 C között mozgott. Vetéseinket a száraz hidegtől a hó teljesen megvédte és kifagyások nem voltak.

A mérések folytatására a következő évek téli időszaka nem adott alkalmat.

Az 1927., 1928., 1929. évek bő lehetőséget nyújtottak, hogy ezzel az érdekesnek mutató kérdéssel tovább foglalkozzam.

1927-ben az őszi igen enyhe volt, vetéseink szinte tulságos buján mentek a télnek és sok helyen azok legeltetéséhez láttak. Az enyhe időjárás december első felében hűvösre és december 12-én hidegre fordult. December 12-től január 6-ig a hőmérő szakadatlanul fagypontra alul maradt. December 22-én értük el a leghidegebb napot, amikor a hőmérő -17,7 C fokot mutatott. Szerencsénkre a legnagyobb hideg beállta előtt, december 15-én finom pelyhekben hó hullott és 10 cm vastag rétegben borította vetéseinket. December 23-án, 28-án és 29-én újból hó esett, amely vetéseinket újból 10-20 cm vastag hóval takarta.

December 22-én, amikor tehát a leghidegebb volt, -17,7 C fok, a hó alatt -1,5 C fok volt a hőmérséklet, vagyis a hó feletti és alatti hőmérsékletkülönbség 16,2 C fok. Ez olyan nagy eltérés, amely minden várakozást felülmúlóan igazolja a hótakaró kedvező hőszigetelő hatását.

A hótakarónak nemcsak az a nagy haszna, hogy vetések kifagyásának veszélyét elhárítja, hanem

kiváló előnye abban is mutatkozik, hogy a hőingadozások káros hatásaitól növényeinket megvédi. Idevonatkozóan betekintést nyújtanak alábbi méréseink:

1928	Levegő hőmérséklete			Hó alatti hőmérséklet (10 cm vastag hóréteg)		
	7	14	18	7	14	18
Január 1-én	-11,8	-5,9	-5,4	-0,5	-0,3	-0,4 C.
Január 2-án	-4,4	4,6	-7,3	-0,6	-0,5	0,6 "
Január 3-án	-10,4	10,1	-9,4	0,5	0,4	0,5 "
Január 4-én	-9,1	-7,2	-7,4	-0,4	-0,2	0,2 "
Január 5-én	-7,3	-2,3	-0,3	-0,2	-0,2	0,2 "
Január 6-án	-3,7	+1,7	+1,2	-0,1	0	0

Ezekből a feljegyzésekből kitűnik, hogy míg a levegő hőfoka a nap különböző óráiban nagyobb kilengést mutatott, addig a hó alatt számottevő hőváltozás nem volt.

A hótakaró további előnye abban is nyilvánul, hogy újat állja a talaj hőkiszáradásának és elhárítja annak átjagását.

1928 január 2-án a hőmérséklet	cm mélyen			
	10	25	50	100
A hóval takart talajban	+0,5	+1	+3,5	+6,5 C°
A hóval nem takart talajban pedig	-1	-0,6	+1,5	+4,5 C°

A hóval nem takart föld 30 cm mélységig át volt jagyva. A fagyos földet csak a csákány vágta át, a hóval fedett talajba az ásó könnyen benyomult, a felfordított talajszelét a legkedvezőbb strukturát mutatta, morzsálékos, porózus szerkezetű volt. A talaj e kedvező fizikai szerkezetének kiváló előnye akkor mutatkozott, amikor január 6-án a hó olvadásnak indult.

A porózus réteg az olvadó hó és az olvadást kísérő eső minden csepp vizét szivacs módjára elnyelte. A vetések föltjain, ahonnan a szél elhordta a havat s így hótakaró nélkül álltak a telet, az első eső a fagyos föld nem vette be, a víz lefutott róla és csak a kiengedés után juthatott be eső.

A hótakaró további előnyét látom abban is, hogy a száraz szelek ellen megvédi a talajt és a vetéseket a kiszáradástól.

A hóval nem borított talaj teljesen száraz volt, ugyanakkor a hóval takart nyirkos.

A hóval nem takart vetéseket a száraz szelek nemcsak kiszáradják, de egyben a vetések töve mellett a fagy hatására elporhanyult, finoman elporított talajt elfújja, amely körülmény a vetések kifagyásának veszélyét csak fokozza.

A hótakaró e sokoldalú előnyének tulajdonítható a gazda gyakorlati tapasztalata, amely szerint jó termésre számít, ha a tél folyamán hó fedte vetéseit.

A hótakaró termékenyítő hatását a szikes talajok gazdái tudják a legjobban értékelni. Ha a szikes talajokat télen hó takarja, akkor jó a termés, jó a rét és legelő. Ugyanis a hótakaró alatt a talaj mélyebb rétegeiből felható vízpára a felső rétegben lecsapódik és a szikfokot átátatja.

Az 1928-29. év szokatlan erős telének hótakarója ugyancsak éreztetni fogja jótékony hatását. Mindazonok a vidékeken, ahol a hó a vetéseket takarja, a kifagyással nem lesz bajunk.

Nagyobb kárra lehetünk elkészülve olyan vidékeken, ahol kevés volt a hó és azt a keveset is lesöpörte a szél. Itt a -20, -26 C fok tartós száraz fagyok próbára teszik őszi vetéseinket és a kevésbé ellenálló buzafajtáinkat megritkítják.

Még szerencsénk, hogy a kedvező hosszú őszi folytán őszi vetéseink jó erőben indultak a télnek. Jól elbokrósodva, a talajt betakarva, küzdenek a faggal. E télen Keszthelyen és átlag az egész országban az erős hideg december 19-én -2,9 C fokkal kezdődött és azóta folyton súlyodt a hőmérő annyira, hogy 1929 január 11-én a -21,2 C fokot érte el. E nap után némileg csökkent a hideg, de a hőmérő állandóan jóval 0 fok alatt maradt. A leghidegebb napunk február 11-e volt, amikor a hőmérő -26,2 C fokot mutatott. Február 25-ig megszakítás nélkül tart a nagy hideg. Február 22-én még -22 C fokot jelez a hőmérő és csak végre február 24-én a déli órákban

+2 C fok szakítja meg a két hónapnál tovább tartó kegyetlenül hideg telünket.

A helyszüke miatt csak a télen a leghidegebb napokban mutató hő feletti és alatti hőmérséklet adatait közlöm:

	Levegő hőmérséklet			Hó alatti hőmérséklet		
	7	14	18	7	14	18
Január 11-én	-17,8	-2,5	-1,4	-3	-2,5	-1,8
Február 8-án	-18,1	-7,6	-17	-3	-2	-2
" 10-én	-20,1	-16,3	-21	-4	-3,5	-4
" 11-én	-26,2	-16,6	-17,5	-5,5	-5	-5
" 12-én	-18,2	-14,7	-14	-5	-4,8	-4

A hó hőszigetelő képességére befolyást gyakorol a hóréteg vastagsága.

Február 11-én a hőmérséklet	2 cm vastag hó takarta				-7,8 C fok a hőmérséklet			
	5	10	15	20	5	10	15	20
" 11-én	-7,5	-7,5	-7,5	-7,5	-7,5	-7,5	-7,5	-7,5
" 10-én	-6	-6	-6	-6	-6	-6	-6	-6
" 15-én	-5,5	-5,5	-5,5	-5,5	-5,5	-5,5	-5,5	-5,5
" 20-én	-5,5	-5,5	-5,5	-5,5	-5,5	-5,5	-5,5	-5,5
" 25-én	-4	-4	-4	-4	-4	-4	-4	-4

Vagyis a vastagabb hóréteg védő hatása nagyobb. A mérésekből kitűnik az is, hogy aránylag már igen vékony, 2-3 cm hóréteg is igen jól szigetel, mert a levegő -22,8 C hőfokával szemben a 2,5 cm-es hóréteg alatt -7,8-7,5 C fokot mutat a hőmérő, vagyis 15 C° az eltérés. Ebből az az orvondatos tény állapítható meg, hogy vetéseinket aránylag már vékony hótakaró is megvédi a fagykároktól.

A hó szigetelő képességére még befolyást gyakorol a sűrűsége is. A nagy pelyhekben, enyhe hőmérsékletnél hulló hó kevésbé szigetel, mint a kemény hidegben apró pelyhekben hulló hó. Ugyanis a vizes hóban a hóréteg lyukacsait részben víz tölti ki, amely jobban vezeti a hőt, mint a levegő.

A fagyos időben hulló hó rétegében a pelyhek között a rossz hővezető levegő tölti ki és ezért ez a hóréteg jobban is szigetel. Minél nagyobb tehát a hó fajsúlya, annál gyengébb a hőszigetelő képessége.

Ide vonatkozó kísérleteink szerint a tél folyamán lehullott hó sűrűsége 0,092-0,310 között változott. Vagyis ez azt jelenti, hogy a hótakaró természetes fekvésében 1 dm³ hóból 92-310 cm³ vizet adott felolvasztás után.

1929 január 2-án 0 C fokon alul hullott friss hóréteg sűrűsége volt a legkisebb, 0,092, innét számítva saját súlya és a szelnyomás következtében napról-napra tömörödött. Január 7-én már 0,180, 10-én 0,235 és 31-én 0,260 sűrűségű a hó. Átlagos sűrűsége január 2-től január 31-ig 0,215, amely számlól az állandó fagyos idő alatt nagyobb kilengés nem is volt. 1928. évben a vizes hó fajsúlya 0,412 volt, vagyis mint látjuk, a hó sűrűsége lényeges eltéréseket mutat (-0,092-0,412) és ennek megfelelően a hőszigetelő képessége változást szenved.

Hogy a hó sűrűsége mennyiben befolyásolja annak hőszigetelő képességét, arra vonatkozóan nyújtsunk betekintést alábbi méréseink:

Hőmérséklet	friss hó alatt	régi hó alatt	Levegő
Febr. 14-én	-3,8 fajsúly 0,110	-7,0 fajsúly 0,180	-13,1
" 15-én	-3,5 " 0,124	-5,2 " 0,220	-11,7
" 16-án	-2,6 " 0,130	-5,0 " 0,200	-8,3
" 17-én	-1,3 " 0,145	-4,2 " 0,200	-6,3
" 18-án	-1,0 " 0,170	-3,8 " 0,300	-3,7

Röviden összefoglalva, a hó termékenyítő hatása abban nyilvánul, hogy a kifagyástól vetéseinket megvédi, ellensúlyozza a hőingadozásokat, megakadályozza a vetések kiszáradását, előmozdítja a talaj tápkelés átázását.

Mindezek a jótékony hatások a nagyobb termés biztos tényezői.

Ezekből a megfigyelésekből a gyakorlati gazda egyrészt azt a megnyugvást szerzeheti, hogy ott, ahol hó takarta a vetéseket, a kemény fagy nem ritkítja meg azok sorait, másrészt pedig a legnagyobb óvatossággal figyeljük vetéseinket ott, ahol a hótakaró elmaradt és a mutatózó bajok orvoslására leggyűnk felkészülni.

Keszthely.

Faber Sándor
gazd. akad. r. tanár.

Ha nitrogénszükségletéről olcsón akar gondoskodni, tőzegkorpával fogja fel a hugylevet!

Szükséglet számosállatonként és naponként ... .. 1 kilogramm!
Különleges berendezés nem szükséges, minden istállóban alkalmazható!

Jelenlegi áraink vagon-tételben helyt Fekete bézsény, állomás vagonba rakva 100 kg.-kint

Tépetlen tőzeg, kockákban	— — — — —	P 1-80
Tépett tőzeg, ömlesztve	— — — — —	P 2-—
Tőzegkorpa, ömlesztve	— — — — —	P 2-20
Tépett tőzeg, bálákban	— — — — —	P 3-04

+ 2% forgalmi adó!

gróf ZICHY BÉLA
fonyód-feketebézsényi tőzegtelepeinek bérlete
Budapest, IV., Petőfi Sándor-utca 14.
Telefon: Aut. 884-89 (9-2-ig)

TAKARMÁNYOZÁS ÉS ÁLLATÉLETTAN.

Rovatvezető: Welsler István dr.

Adatok az 1928. évi takarmányrépák összetételéhez.

Az elmúlt évekhez hasonlóan*) az állatételtani és takarmányozási kísérleti állomáson az 1928-ban termelt takarmányrépák összetételét is vizsgáltuk. Mindenkor kizárólag egészséges és földes részekből megtisztított répák, amelyekről a fejet és a leveleket levágtuk, kerültek vizsgálatra. Az elemzéseket és az adatok fajtankinti csoportosítását ez alkalommal is Szeghy Loránd kollégánk végezte. Az 1928. évi adatok közlése már azért is kívánatos, mert jogos volt az az aggodalom, hogy a takarmányrépa termés mennyisége és minősége tekintetében erősen megszűnt az 1928. évi igen száraz nyarat. Alábbi adataink, amelyeket az 1922. és az 1925-27. éveikkel együttesen beszélünk meg, bizonyítják, hogy a takarmányrépa összetétele az aszályos nyár ellenére 1928-ban normális maradt, sőt többnyire még jobbnak bizonyult az előző évi répák minőségénél. Sajnos, arra nézve, nem volt-e az esőhiánynak kihatása a répatermés mennyiségére, nincs elegendő számú megbízható mérési adatunk. E tekintetben egyedül arra utalhatok, hogy a beküldött répák átlagos sulya az idén legalább is olyan nagy volt, mint az előző években, amiből némileg jogosan következtethetünk arra, hogy országos átlagban a répatermés hozama is kielégítő volt, vagyis a legtöbb helyen az őszi esők még helyrehozták a szárazság okozta kárt. A következőkben azokat a répákat, amelyeket több ízben vizsgáltunk, fajtankinti csoportosítjuk, míg a kevés mintával szereplő répa-fajtákat együttesen tárgyaljuk.

Olajbogyó répából 1912 őszén 16 mintát vizsgáltunk, a következő százalékos minimumokat, maximumokat és átlagértékeket állapítva meg:

	Minimum	Maximum	Átlag
Szárazanyag	7.60	12.37	9.53
Cukor	2.29	5.10	4.33

1926, 1927 és 1928. évek őszén összesen 12 olajbogyó répát vizsgáltunk, a következő eredménnyel:

Évjárat	Szárazanyag	Cukor	Átlagsuly
1926.	13.1 %	7.25 %	1.30 kg
1926.	13.7 %	7.9 %	1.90 "
1926.	12.6 %	7.6 %	1.70 "
1927.	8.6 %	4.5 %	2.14 "
1927.	8.5 %	4.5 %	2.12 "
1927.	13.84 %	6.25 %	1.01 "
1927.	14.94 %	7.78 %	0.92 "
1927.	14.22 %	6.70 %	1.07 "
1927.	13.4 %	6.5 %	1.02 "
1928.	18.4 %	10.7 %	1.02 "
1928.	14.4 %	7.3 %	0.89 "
1928.	16.1 %	9.2 %	1.13 "

A 18.4% és a 16% szárazanyagot tartalmazó mintákat figyelmen kívül hagyva, az 1926-28. évekre átlagban 12.73% szárazanyag és 6.63% cukortartalom adódik ki az olajbogyó répa.

Mind a három utolsó évben fordult elő több olyan olajbogyó répa, amelynek szárazanyaga, illetve cukortartalma meghaladta az 1912-es maximumokat, sőt 1928-ban 1 esetben 18.4% szárazanyag- és 10.7% cukortartalommal is találkozunk. Az évjárat nem volt különösebb befolyással az olajbogyó répa minőségére, mert bár az 1925-27-es évek időjárásában nagy különbség volt, mindhárom évben átlagban igen jó minőségű répák termettek. A kisebb testű, 1-1.3 kg sulyu olajbogyó répa tartalmasabbnak bizonyultak a 2 kg-nál nagyobb átlagsúlyuaknál. Az olajbogyó

*) Lásd „Köztelek” 36. évf. 61. és 37. évf. 338. oldal.

répák minőségének javulása kétségtelenül annak a szakadatlan és céltudatos munkának köszönhető, amelyet a hazai és a külföldi répamagnemesítők folytatnak. Ez a munka a minőség javulásában és a répahozam emelésében jut kifejezésre, amely két tényező közül a minőség javulása már azért is nagyon fontos, mert a tartalmasabb, tehát több szárazanyagot és cukrot tartalmazó takarmányrépának nemcsak tápláléértéke, hanem eltarthatósága is nagyobb a gyenge minőségű, vagyis több vizet tartalmazó répánál.

Eckendorfi répából 1912-ben 11 mintát vizsgáltunk, amelyekre a következő százalékos minimumok, maximumok és átlagértékek adódtak ki:

	Minimum	Maximum	Átlag
Szárazanyag	5.78	10.31	7.65
Cukor	0.99	5.23	2.57

A legutóbbi négy évben 10 eckendorfi répa került vizsgálatra, amelyek adatai a következők voltak:

Évjárat	Szárazanyag	Cukor	1 drb répa
	%	%	átlagsulya
1925	8.1	3.3	1.45
1925	14.8	8.2	2.72
1926	15.6	9.0	1.70
1926	11.6	5.9	1.71
1926	10.1	4.4	1.69
1926	12.6	6.5	1.60
1926	10.3	5.6	—
1927	10.5	5.2	1.20
1928	12.8	7.1	1.05
1928	10.7	4.5	3.23

A 14.8 és 15.6% szárazanyagot tartalmazó mintákat figyelmen kívül hagyva, az 1925-28. évekre az eckendorfi répa átlagban 10.84% szárazanyag és 5.31% cukortartalom adódik ki.

Az utóbbi években vizsgált eckendorfi répa szárazanyag- és cukortartalma túlnyomóan messze meghaladja az 1912-es átlagokat, de többnyire az akkori maximumokat is, aminek oka ez esetben is a hazai és külföldi eredetű répamagvak nemesítésében 13-16 év alatt elért eredményben keresendő. Az eckendorfi répánál a répa nagyságának, illetve sulyának emelkedése távolról sem volt olyan befolyással annak takarmányértékére, mint az olajbogyónál, mire nézve példakép egy 1925. évi mintát említek, amely 2.72 kg-os átlagsúly mellett 14.8% szárazanyagban 8.2% cukrot tartalmazott.

Takarmány cukorrépát 1912 őszén 4 esetben vizsgáltunk. 1925-től 1928-ig pedig 11 darabot elemeztünk a következő eredménnyel:

Évjárat	Szárazanyag	Cukor	1 drb répa
	%	%	átlagsulya
1912. évi átlag	18.8	10.2	—
1925.	15.8	11.0	1.60
1925.	15.5	9.1	1.68
1927.	8.9	4.5	—
1927.	15.8	8.7	0.52
1928.	13.6	6.9	0.91
1928.	17.2	11.4	0.82
1928.	10.9	5.1	1.98
1928.	9.4	3.6	2.21
1928.	11.7	4.3	2.93
1928.	12.0	7.3	1.97
1928.	13.4	7.3	1.99
Átlagban	13.11	7.20	—

Adatainkból azt kell következní, hogy a takarmány cukorrépánál a magnemesítők jelenleg már inkább a mennyiség emelésére törekcsenek, mert a szárazanyag- és cukortartalomban átlagban erős és mutatkozik. Másrésztől feltűnő ennél a répa-fajtánál az erősen ingadozó átlagos darabsuly, amely 0.5-3 kg között változik. Ez a megfigyelés a *substantia repa* is áll, amely azonban alábbi adataink szerint az 1912-ben talált elég nagy szárazanyag- és cukortartalmát megtartotta.

Évjárat	Szárazanyag	Cukor	1 drb répa
	%	%	átlagsulya
1912. évi átlag	11.1	4.9	—
1925.	11.2	5.7	—
1926.	14.4	7.8	1.19
1926.	12.2	5.7	0.87

Bár a *vörös mammutrépa* talán kisebb eltarthatósága miatt általában az extenzív répa-fajták közé sorolják gazdáink, az 1912. évben öt mammutrépánál talált elég gyenge átlagos értékekkel szemben 1925-1927-ben hat esetben határozott minőségi javulást találtunk és csupán egy 2.88 kg átlagsúlyu mammutrépánál csökkent a szárazanyag- és cukortartalom:

Évjárat	Szárazanyag	Cukor	1 drb répa
	%	%	átlagsulya
1912. évi átlag	9.4	4.3	—
1925.	14.3	9.7	2.73
1926.	13.0	5.4	0.99
1926.	15.3	8.9	1.26
1926.	10.1	4.8	1.69
1927.	7.5	4.1	2.88
1928.	11.7	6.8	2.46
Átlagban*)	10.6	5.28	—

A nálunk már régóta meghonosodott répa sorában még öt, u. n. *ga-dasági takarmányrépa* kell tárgyalnunk, mely a gazdaságban kitenyészített magvakból származott. A répamagnemesítő telepeken kívül nálunk aránylag csak kevés gazdaság foglalkozik takarmányrépamag nemesítésével, aminek oka főleg abban kereshető, hogy a gazdaság szükségletét meghaladó répamagfőlesleg többnyire nem értékesíthető keelő árban, noha alábbi adataink szerint az 1925-27. évi gazdasági takarmányrépák minősége minden tekintetben megfelelő volt.

Évjárat	Szárazanyag	Cukor	1 drb répa
	%	%	átlagsulya
1925.	9.16	4.3	2.32
1925.	12.30	6.4	—
1926.	13.—	7.3	1.12
1927.	11.30	7.3	1.63
1927.	13.30	7.1	0.70

A külföldi eredetű nálunk csak néhány év óta termelt takarmányrépák közül nagyobb számban a *Kirsche's Ideal* nevű répa vizsgáltuk a következő eredménnyel:

Évjárat	Szárazanyag	Cukor	1 drb répa
	%	%	átlagsulya
1925	15.8	8.4	0.45
1925	12.9	8.0	1.90
1925	13.1	6.7	—
1925	14.4	9.6	1.16
1925	13.8	7.3	1.05
1925	11.5	3.9	3.06
1925	11.1	8.0	—
1925	11.7	4.9	—
1925	13.4	8.0	—
1925	12.6	7.0	2.56
1925	11.5	8.7	—
1926	14.0	8.0	1.53
1926	10.3	5.0	1.15
1926	14.4	8.4	1.34
1926	11.5	5.6	1.14
1926	11.6	6.0	1.44
1926	12.5	7.1	1.86
1926	11.2	6.5	1.74
1926	11.2	5.3	2.10
1927	6.8	3.5	3.58
1927	12.9	7.6	1.03
1928	7.7	2.2	2.66
Átlagban	10.7	4.5	3.04

Adataink szerint a *Kirsche's Ideal*-répa sulya, szárazanyag- és cukortartalma tekintetében még meg lehetős ingadozásokat mutat úgy, hogy e téren még

*) A 14.3 és a 15.3% szárazanyagot tartalmazó mintákat figyelmen kívül hagyva.

Hazai olajpogácsa

3352

HUTTER JÓZSEF

SZAPPANGYÁR-OLAJIPAR R. T.
BUDAPEST
VI. U., ERZSÉBET-KÖNYV 6. SZÁM

Bérhizlalás Nagytétényben

magas összegű olcsó kölcsönrel!

Kedvező bérhizlalási feltételek!
Kiváló hízalási eredmény!
Felhizalt sertések legelőnyösebb értékesítése bel- és külföldi piacokon

Magyar Sertéshizlalo és Husipari R. T.
Nagytétény, Béll vasut

Sürgönyom: SHIRT ~ Telefon: József 384-10 és József 443-44
Felajóltásra kimerítő közvetlen tájékoztatási

további beható munka vár a répamagnemesítőkre. Az 1928. évi gyenge minőség pedig arra utalhat, hogy ez a répa a száraz nyár káros hatását mindvégig megsínylette.

A felsorolt répakon kívül még nagyszámú külföldi eredetű répa jött intézetünkbe, amelyek adatai — bár ugyanazon a fajtán belül is meglehetősen ingadozóak fordulnak elő — egészben véve elég kedvezőek. Közlésük ez okból, továbbá azért is érdemes, mert képét adják, minő külföldi répafajták iránt érdeklődnek gazdáink. Adataink a következők:

A répa fajtája	Év-járat	Szárazanyag %	Cukor %	1 db répa átlagsúlya kg
Lanker rajnai répa	1925	8.9	3.8	—
Lanker	1926	12.6	7.3	1.6
Lanker	1927	7.8	4.0	3.16
Moringia	1927	11.4	5.8	0.97
Moringia	1927	9.12	3.9	4.76
Sludrup, dán	1925	11.2	5.0	2.05
Sludrup, „	1925	11.2	5.0	2.05
Sludrup, „	1926	10.3	4.6	1.05
Teutonia	1927	12.4	6.7	1.23
Teutonia	1927	12.4	6.7	1.23
Óvana	1926	10.8	5.1	1.71
Óvana	1927	12.5	6.0	0.67
Vermorel	1925	11.5	5.0	2.2
Cimbal	1925	14.1	7.9	2.2
Vauriac	1925	10.4	5.5	—
Brabanti	1925	10.8	3.5	—
Loosdorfi	1926	9.0	5.2	1.03
Dobránky	1926	10.1	5.5	1.0
Wibolt	1926	11.5	6.3	—
Excelsior	1925	15.7	10.5	1.4

Befejezésül néhány áttekelt takarmányrépa elemzési adatát közlöm, amelyek újlag figyelemztetik gazdáinkat, hogy igyekezni kell legkésőbb április végéig a répát feletetni. A pusztatomaji gazdaság egy répakupacból 1927 november és december havában, továbbá 1928 március és április havában 1—1 nagyobb mintát küldött be állomásunknak, amely minták a következő elemzési adatokat szolgáltatottak:

Mintavétel ideje	Szárazanyag %	Cukor %	1 db répa átlagsúlya kg
1927 november	13.84	6.20	1.11
1927 december	14.50	7.80	0.92
1928 március	13.40	6.50	1.20
1928 április	10.15	3.70	1.24

Míg 1927 november és 1928 márciusa között a répa a mintavétellel járó elkerülhetetlen hibáktól eltekintve meglehetősen állandó összetételt mutatott, addig már áprilisban lényegesen csökkent a szárazanyag- és még nagyobb mértékben a cukortartalom. Előfordultak ugyan más helyekről származó répak, amelyeknél még áprilisban is, sőt májusban is normális volt a szárazanyag-, illetve cukortartalom, ilyen kivételektől eltekintve azonban május hónaptól kezdve már elkerülhetetlenül számolnunk kell csökkenésre a répa értékes alkotórészeiben. Erre vonatkozóan a következő adatokat közöljük:

Mintavétel ideje	Fajta	Szárazanyag %	Cukor %
1927 március	Sludrup	11.4	6.1
1927 „	Excelsior	10.1	3.0
1927 „	Eckendorfi	10.8	3.9
1927 „	Gylinder-Barres	11.7	6.7
1928 április	Olajbogyó	11.5	5.6
1928 „	Kirsche's Ideal	13.4	6.3
1928 május	Eckendorfi	10.6	5.0
1928 „	Kirsche's Ideal	8.2	3.7

Közismert, hogy a veszteség, amely a takarmányrépát eltartásánál éri, igen sok körülménytől függ, így a fajtától, illetve eltarthatóságától, időjárástól, illetve hőmérséklettől, az eltartás módjától, illetve a földtakaró vastagságától, de lényeges befolyással van az is, vajjon kellő gondossággal válogatták-e ki a kupacolásnál a sérült répakat. Egyes, különösen jól eltartható egyedektől, illetve répafajtáktól eltekintve, nálunk a meleg tavaszra való tekintettel, mint említettem, ajánlatos a takarmányrépát legkésőbb április végéig feletetni. Ha pedig a gazdaságnak kevés a takarmányrépája, előnyösebb, ha azt már március

végéig feltakarmányozza, mert az április folyamán többnyire beálló számottevő veszteséget egyáltalában nem fogja csökkenteni a földtakaró vékonyítása.

Elítélendő azoknak a gazdáknak eljárása, akik tavasszal a répakupacokról lehúzzák a földet, mert a föld rossz hővezető és így a földtakaró alatt a répa hűvösen marad és kevesebb a cukorvesztés. A föld lehúzásával a kazal felmelegszik, a répa erős hajtásnak indul, a cukorvesztés ennek következtében igen nagy, sőt a kihajtott répa, kivált vembes állatokra, veszélyt is jelent. Minthogy jelenleg szárított répaszelet elég jutányos árban kapható, gazdaságosabb lesz a takarmányrépát március végéig feletetni és azt ettől kezdve pl. szárított szelettel pótolni.

Adatainkat összefoglalva megállapítható, hogy a takarmányrépa természetesen a — takarmánycukorrépatól eltekintve — a minőség tekintetében határozott haladás mutatkozik, amely kétségtelemül a hazai és külföldi répatermelők eredményes munkájának tulajdonítható. A régen bevált hazai takarmányrépák mellett, aminek az olajbogyó, sárga eckendorfi, oberdorfi, substancia stb., gazdáink sok új külföldi répafajta kipróbálásával is foglalkoznak. Az ezirányú tevékenység mindenesetre helyes, de feltétlenül szükséges, hogy régi alapfajtákkal párhuzamosan, összehasonlítással végezzék a természeti kísérleteket.

A répamagnemesítés szép sikerrel folyó munkája természetesen még nem tekinthető befejezettnek s a répa minőségének javulását igyekezni kell emelkedő terméshozammal kombinálni. A répatermesztés minőségét és nagyságát igen sok körülmény befolyásolja s éppen ezért különösen fontos, hogy a répatermesztés kezébe kipróbált, kiegyenlített és aklimatizált répamag kerüljön, hogy a répatermesztés kiindulópontja megbízható legyen. Kívánatos ezért, hogy a répamagnemesítés a megkezdett irányban folytatódjék, miáltal kilátás nyílik arra, hogy a gazda a takarmányrépával nemcsak nagy tömeget, hanem mindinkább fokozódó táplálóértéket is termeljen.

Zaitschek Artur dr.
kísérleti igazgató.

SZARVASMARHATENYÉSZTÉS

ÉS TEJGAZDASÁG.

Rovatvezető: Wellmann Oszkár dr.

A szarvasmarhatenyésztés fejlesztése Franciaországban.

A világháború tanulságainak egyik általános következménye, hogy a világ minden részében különös gondot kezdenek fordítani a mezőgazdaság fejlesztésére és ennek érdekében elsősorban az állattenyésztés kereteit igyekeznek kibővíteni és minél értékesebb tartalommal kitölteni. Az állattenyésztés fejlesztése érdekében ma már világszerte folyó céltudatos nemesítő munka a magyar állattenyésztés szemszögéből éber figyelmet érdemel. Állataink és állati termékeink részére állandó és rendszeres kivittel ugyanis csak úgy lehet biztosítani, ha a szervezési munkától kezdve a termelési technika legapróbb részleteig minden olyan eljárást és intézkedést az állattenyésztés szolgálatába állítunk, amely a minőség megjavítására, a termelési költség csökkentésére és végeredményben versenyképességünk előmozdítására alkalmas.

Az állattenyésztés minőségi fejlesztése érdekében Amerikában, Angliában és Németországban folyó nagyarányú munkáról és az elért kiváló eredményekről a „Köztelek” hasábjain már ismételtelen beszámoltunk. Ez alkalommal W. Engelernek a „Deutsche Landwirtschaftliche Tierzucht” multévi 7. számában megjelent közleménye nyomán Franciaország szarvasmarhatenyésztésének a fejlesztésére irányuló állami és társadalmi munkát kívánom ismertetni.

A múltban elsősorban növénytermesztésre berendezkedett Franciaország állattenyésztése a háború óta igen szépen fejlődik. Bár az 1925. évi állatösszeírás

alkalmával 14.372,980 darabot kitevő szarvasmarha-állomány a 7.593,700 darab tehénnel még nem érte el az 1913. évi létszámot, mégis az előző évekhez viszonyítva nagyfokú szaporodást mutat; a fejlődést különösen a növendékállatok számának emelkedése igazolja. Érdekes, hogy ezt a létszámbeli gyarapodást nem a régi tenyésztési körökben, hanem a gabonatermelő vidékeken lehet megállapítani: úgy látszik, az előbbi részekben már elérték a szarvasmarhatenyésztés fejlesztésének gazdaságos határát.

Fajták és tenyészirányok.

A legutóbbi három évben a törzskönyvelési és a díjazási rendszer átszervezése, továbbá a fajtaelvártó bélyegeket szabatos meghatározása után számos új fajta állott elő, amelyeknek kifejezett fajtajellege van, ezeket a jövőben céltudatos munkával bizonyára ki lehet tenyészíteni egységes irányban. Általában jellemző a francia szarvasmarhafajtákra, hogy az 1837-ben az állami uradalmakba behozott shorthorn marhavére ma már minden tenyésztésben feltalálható. A fajták szaporodásával szemben viszont sok fajta el is tűnt, míg a vidékenként folyó törzskönyvelés következtében egyes fajták a tenyészirány szerint szelvéáltak.

Franciaországban általában a kettős vegyes hasznosítási tenyészirány az uralkodó. A husfogyasztás emelkedése következtében az összes szarvasmarhafajták vágósúlya megnövekedett és a marhabizalm mellett az igazás jelentősége háttérbe szorult. De a hizlalás fokozódása ellenére is még mindig jelentékeny mennyiségű fagyasztott hus behozatalára van szükség. Ilyen körülmények között Franciaország szarvasmarhafajtáinak kb. a felénél a gyors fejlődőképességre és a hizodalmaságra vetik a fősúlyt. A hizlással egyidejűleg azonban a tejtermelés jelentősége is fokozódott. Az emelkedő tejárakat a tejtermelésnek és a tejelésellenőrző intézményeknek a felkarolása követte. A tejtermelés fejlesztése ellenére a nagyobb városokban még mindig tejhiány van, annál is inkább, mivel a tejtermékek ára viszonylag még a tejárnál is magasabbra emelkedett. Ennek következtében a vaj- és sajtgyártás jutott előtérbe annyira, hogy ma már Franciaország a tejtermék-világpiacnak számottevő szállítója. A hus- és tejtermelés mellett az igazgatóság figyelembevételével történő tenyésztés már egész szűk körre szorult.

Törzskönyvek és kiállítások.

A háborút követő években a francia kormány és az állattenyésztő gazdaközönség részéről egyaránt megindult a céltudatos állattenyésztői munka, amelynek eredménye, hogy az állattenyésztés nemcsak a helyi, hanem a világpiacra is tekintélyes szerephez jutott. A francia földművelésügyi minisztérium 1919-ben körzetenként állami mezőgazdasági szervezeteket létesített, amelyek a háború kitérőkor megszakított törzskönyvelést egyrészt újból megszervezték, másrészt a szarvasmarhatenyésztő és törzskönyvelő szövetségek alapításával a törzskönyvelés fejlődését is biztosították. Az állattenyésztés fejlesztésére hivatott tenyésztő szövetkezetek Franciaországban ma már nagyon elterjedtek és Közép-, valamint Délfranciaország egyes kerületeit kivéve, az egész országot behálózzák. A törzskönyvelés iránt a tenyésztők részéről élénk érdeklődés nyilvánul meg. Az 1923. évi országos kongresszus megállapította a törzskönyvelési irányelveit, amelyeknek alapján a tenyésztési munka egységes irányba terelődött.

A törzskönyvek közül ezidőszent a legnagyobb jelentősége a sokszor nyomtatásban is megjelenő fajta törzskönyveknek van, amelyekbe ismert származású és külemileg alkalmasnak talált állatok kerülhetnek be. Csak ritka esetekben tekintenek el a külemi minősítéstől és csak néhány törzskönyvnl történik a felvétel kizárólag a származás alapján. A törzskönyvi bírálatot és felvételt a legtöbb esetben maguk a törzskönyvelő szövetségek végzik el, a helyi egyesületek közbenjötté nélkül. A törzskönyvelésre bejelentett állatok felvétele a bizottság rendszerint a minden évben rendezett

kiállítások művelésügy elismert törzskönyvtartó igazolványo Két év óta a hoz hasonló vezetést létesítésére.

A fajtatörzskönyveket, és tejlésztés könyveket, mázason kivéve veszik. Ez a ban örvendő ennel a decem nek. Ezeket ujabban a l is nyilvánta.

A tenyész az állatteny hathatós es. A franciaor következők ölelik fel a állítások elő dezett orszá.

Meghatároz különleges k latot vándo állam és a ajánlott per nösen az apa. Az állatok l történik. A megégyeznek 1—10 pontt az állatok n 1—3 közöttt így kapott e tetben ideál állattenyész tekintenek hasonlítás u.

A kiállítá pénzdíjat és pénzdíjak in akadályozas egy későbbi Ezenkívül osztanak ki utódjával sz könyvi felv bírálatnál te is készítenek

Az utóbbi országban is kiváló teny folytatnak r keretek köz. A háború h munka, ame zolja, hogy 1925-ben má és összesen 1 állományána A kedvező t külföldről n vezően beü 1925-ben eg termelés el ettől kezdv egyesületek tejlési adat velésnél. A a központi

FUTOR BIZTOSITJA AZ ÁLLATOK EGÉSZSÉGES CSONTFEJLŐDÉSÉT

CHINOIN-ÚJPEST

CU
ROS
TE
M
NI

szarvasmarha-
ég nem érte el
évekhez viszo-
fejlődést kü-
melkedése iga-
arapodást nem
gabonatermelő
szik, az előbbi
yésztés fejleszt.

kiállítások és díjazások alkalmával végzi. A föld-
művelési minisztérium 1922-től kezdve az általa
elismert törzskönyvelő szervezeteket központilag is
nyilvántartja és az ezek által kiállított származási
igazolványokat kivétel esetén a minisztérium hitelesíti.
Két év óta a mi Országos Törzskönyvelő Bizottságunk-
hoz hasonlóan Franciaországban is egy központi szer-
vezetet létesítettek a törzskönyvelés egységes irányí-
tására.

A fajtatörzskönyveken kívül a helyi állattenyésztő
és tejeléstelenőrző egyesületek is vezetnek törzsk-
önyveket, amelyekben azonban a külemen és származá-
sán kívül már a termelési adatokat is figyelembe
veszik. Ez a fejlettebb törzskönyvelési rendszer újab-
ban örvendtesen elterjedt, de az egységes irányelvek
ennél a decentralizált törzskönyvelésnél is érvényesül-
nek. Ezek a törzskönyveken kívül egyes szervezetek
újabb a legértékesebb állatokat *elit-törzskönyveken*
is nyilvántartják.

nyvelési és a
a fajtaelhatá-
ntán számos új
fejtellege van,
bizonyára ki-
Általában jel-
hogy az 1837-
orthorn marha
álható. A faj-
ok fajta el is
nyvelés követ-
szerint szét-

A tenyésztők nemes versengésének felkeltése utján
az állattenyésztés fejlesztésének Franciaországban is
hathatós eszközei a kiállítások és az állatdíjazások.
A franciaországi állatkiállítások jelentőségét a
következőképpen oszlanak meg: a legszűkebb területet
olelik fel a helyi kiállítások, amelyek a kerületi ki-
állítások előkészítői, ezekről viszont az évenként ren-
dezett országos kiállításra kerülnek a díjazott állatok.
Meghatározott fajták részére rendezni szoktak még
különleges kiállításokat is. A helyi kiállításokon a bíráló-
latot vendorbizottságok végzik. A kiállításokon az állam
és a mezőgazdasági hivatalok részéről fel-
ajánlott pénzdíjak kerülnek kiadásra, amelyek külön-
ösen az apaállatok csoportjában tekintélyes összegek.
Az állatok bírálata korosztályok szerint, pontozással
történik. A pontozásnál követett különböző eljárások
megegyeznek abban, hogy az egyes tulajdonságokat
1-10 ponttal értékelik, a nyert pontszámot azután
az állatok neme és a tulajdonság fontossága szerint,
1-3 között mozgó együtthatóval beszorozzák és az
így kapott eredményeket összegezik. A minden tekint-
tetben ideális állatok 100 pontot kaphatnak. Egyes
állattenyésztő szervezetek azonban újabb már el-
tekintenek a pontozástól és csak egyszerű össze-
hasonlítás utján állapítják meg a minőségi sorrendet.

vegyes hasz-
busfogyasztás
szarvasmarha-
marhabizalás
rult. De a hiz-
g jelentékeny
a van szükség,
szág szarvas-
dőképességre
A hizlalással
dősége is foko-
melésnek és a
olása követte.
obb városok
inkább, mivel
árnál is maga-
en a vaj- és
gy ma már
számottevé
izigáthatóság
már egész szük

A kiállításokon minden csoportban három darab
pénzdíjat és egy tiszteletdíjat osztanak ki. A kiadott
pénzdíjak inkább az értékes állatok eladásának meg-
akadályozását szolgálják és ezért rendszerint csak
egy későbbi időpontban fizetik ki teljes összegben.
Ezenkívül nagydíjat, csoportdíjat, család-díjat is
osztanak ki; az utóbbit a legalább négy díjazott
utódjával szereplő apaállat kaphatja meg. A törzsk-
önyvi felvételekkel egybekapcsolt kiállításokon a
bírálatnál testmérleteket vesznek fel, sőt fényképeket
is készítenek.

A tejeléstelenőrzés szervezete.

Az utóbbi években a tejeléstelenőrzésnek Francia-
országban is nagy jelentőséget tulajdonítanak. Egyes
kiváló tenyésztetekben ugyan már évtizedek óta
folytattak rendszeres tejeléstelenőrzést, de hivatalos
keretek között ez csak 1907-ben vette kezdetét.
A háború befejeztével ismét megindult a szervező
munka, amelynek eredményes voltát legjobban igazol-
ja, hogy míg 1904-ben csak 5, 1922-ben pedig 13,
1925-ben már 45 tejeléstelenőrző szervezet működött
és összesen 10,000 darab tehén, Franciaország tehén-
állományának 2%-a áll hivatalos ellenőrzés alatt.
A kedvező tejárák és a francia tenyészállatok iránt
külföldről megnyilvánuló fokozott érdeklődés ke-
vezően befolyásolta a tejeléstelenőrzés fejlődését.
1925-ben egy országos kongresszus megállapította a
termelés ellenőrzésénél követendő irányelveket és
ettől kezdve a tejeléstelenőrzés az állattenyésztő
egyesületek működési körébe került, amelyek már a
tejelési adatokat is figyelembe veszik a törzsköny-
velésnél. A központi irányítást azonban továbbra is
a központi fajtatörzskönyvek vezetését végző szer-

vezetek látják el, amelyek a helyi ellenőrző egyesüle-
tekkel szoros kapcsolatban állanak. A tejeléstelen-
őrzés megszervezése általában hollandi rendszer alap-
ján történt. Az ellenőrző egyesületek technikai be-
rendezése az ellenőrzés gyakorisága szerint eltérő.
A legtöbb egyesületnél a *havonkénti ellenőrzést* vezették
be, de ettől eltérően, egyes szervezetek alkalmaznak
három- és kéthetenkénti ellenőrzést is. Vannak továbbá
olyan egyesületek, amelyek megelőgszenek az ugy-
nevezett *6-5-8-as rendszerrel*, amelynek a laktáció
ideje alatt csak a borjazást követő 6-ik hétben,
5-ik hónapban és 8-ik hónapban, tehát összesen
három ízben végeznek próbateljesítéseket. Az ellenőrzést
olyan mezőgazdasági szakiskolát végzett tejjgazdasági
ellenőrök végzik, akik a párisi állattenyésztési fő-
iskola tanfolyamán speciális kiképzést nyertek. A tej-
zsiirtartalmat azonban a legtöbb esetben nem az
ellenőrök, hanem a mezőgazdasági kísérleti intézetek
állapítják meg. Az ellenőrzési adatok feldolgozása és
felhasználása is egységes irányelvek szerint történik.
A tejelési kimutatásokban a következő adatokat
tüntetik fel: 1. a laktáció elején és végén, továbbá
a laktáció alatt termelt tej- és vajhozamot; 2. a
laktáció első 300 napja alatt termelt tej- és vajhozamot.

A vajhozamot az 1925. évi párisi kongresszus
határozata szerint állapítják meg: tejsírhozam x
1.18. A tejsírtartalmat nem százalékban, hanem
literenkint grammokban fejezik ki.

Az egész laktációt felölelő tejeléstelenőrzési el-
járásokon kívül Franciaországban szokásosak még a
24-48 óráig tartó ellenőrzések is. Így az országos
párisi kiállításokon 48 órás tejelőversenyek vannak,
amelyekhez hasonlóakat a kerületi kiállításokon is
rendeznek. Ezeknek a rövid ideig tartó tejjelőver-
senyeknek nem a tényleges tejelőképeség megállá-
pítása a céljuk, mivel az ilyen kiállítási alkalmak
idején megállapított tejhozam sem a maximális napi
tejjhozamra, sem az évi teljesítményre vonatkozóan
nem nyújt megbízható támpontot, de mindenesetre
hatásos és jól bevált eszközei a tejeléstelenőrzés
népszerűsítésére irányuló propagandának.

A rendelkezésre álló hiteles tejeléstelenőrzési adatok
ma már az egyes francia szarvasmarhafajták tejjelő-
képességére vonatkozóan is hasznos támpontokat
nyújtanak. A *rekordtejelési eredmények* tekintetében
az „Agriculture Nouvelle” című folyóirat által ren-
dezett tejelési versenyek eredményei tájékoztatnak.
Ezen az évenként rendezett versenyen 1926-ban
397 tehén vett részt és a laktáció első 300 napja alatt
elért legmagasabb termelés a hollandi fajtnál
10,330 kg tej és 370 kg vajhozam, a normande fajtnál
6984 kg tej- és 293 kg vajhozam, de itt volt 363 kg
vajhozamú tehén is, a flamande fajtnál 6912 kg tej-
és 323 kg vajhozam, a többi fajtnál általában
3500 és 7000 kg tejhozam között mozgott a legjobb
teljesítmény, kivéve a kistestű bretonne pienneire
fajta, ahol a legjobb teljesítmény 1887 kg tejhozam
volt, 83 kg vajhozammal. Az egyes fajta *átlagos*
termelése természetesen jóval a kimagasló eredmények
alatt marad. Így a normande fajtnál 3200 kg tej-
hozam és 150 kg vajhozam, a flamande fajtnál
4000 kg tejhozam és 185 kg vajhozam, a hollandi
fajtnál 4000 kg tejhozam és 140 kg vajhozam; a
többi fajtnál általában 2000 és 3000 kg tejhozam
között volt a 300 nap alatt elért átlagos teljesítmény.

A teljesítmények iránt megnyilvánuló fokozódó
érdeklődés mellett a francia tejeléstelenőrzés elő-
láthatólag még szép fejlődés előtt áll. A tejeléstelen-
őrző szervezeteknek ellenőrzési vonatkozású legfőbb
irányítását egy központi állandó bizottság látja el,
amely a törzskönyvelő bizottsággal szoros össze-
kötetben áll és feladata a tejeléstelenőrzés irányí-
tásán, ellenőrzésén és propagandáján kívül a tej-
gazdasági ellenőri tanfolyamoknak a rendezése is.

Franciaország szarvasmarhakivitele.

A francia állatkivitelnek a világra már a háború
előtt is fontos szerep jutott. A ló kivétel mellett leg-

nagyobb jelentőségű a vágómarha- és a tenyész-
szarvasmarhakivitel volt. Az állatkivitel 1924-ben az
egész francia kivitelnek mintegy 4-32%-át érte el és
ennek 30%-a a szarvasmarhakivitelre esett. A szarvas-
marhakivitel már ismét elérte a békebeli színvonalat,
amennyiben az 1910-13. évek átlagában 27,809 drb,
1924-ben pedig 29,886 drb élő marha került kivitelre,
amelyből az előző éveknél 2087 drb, az 1924. évben
pedig 1500 drb tenyészbika volt. A tenyészszarvas-
marhakivitel szempontjából Brazília, Argentína, Peru
és Columbia Franciaország legfontosabb piacai, ame-
lyek fejlődő állattenyésztésük részére egyre több
francia tenyészállatot szereznek be. A külföldi részről
a legnagyobb az érdeklődés a normande, charolais
és a limousin fajták iránt.

A tenyészállatkivitel fejlesztése érdekében úgy az
állam, mint a tenyésztő egyesületek elismerésre méltó
munkásságot fejtenek ki. Így a charolais, a flamande,
a limousin stb. szarvasmarhatenyésztők önálló kiviteli
társaságokat alapítottak, amelyek széleskörű propa-
gandával, a külföldi kiállításokon való részvétellel,
a külföldi kapcsolatok kiépítésével, pontos hírszolgá-
lattal, a szállítási költségek megtérítésével és általa-
l minden alkalmas eszközzel szolgálják a tenyész-
állatkivitel érdekeit. Ugyancsak a kivitel előmozdi-
tására hivatottak a központi kiviteli bizottság és az
állami tenyészállatkiviteli kirendeltség is, amelyek
különösen jól kiépített külföldi összeköttetéseik és szer-
vezetük utján hívják fel a figyelmet a francia állat-
tenyésztésre és tájékoztatják a tenyésztőket a külföldi
kereslet irányairól. A tenyészállatértékesítést és az
erre irányuló propagandát nagyban elősegíti a francia
vasút is, amely a kiállításokra szállított tenyészállatok
részére 50%-os szállítási kedvezményt biztosít. 1925-
ban kiállításokkal és propaganda-előadásokkal kapcsola-
tos kiviteli hetet is rendeztek Franciaországban,
amelyen megállapították a tenyészállatkivitel elő-
mozdítására alkalmas intézkedéseket.

Ezenkívül a kölcsönösség elve alapján is igyekeznek
a tenyészállatkivitel fejlesztését, így erre a célra hasz-
nálnák ki az évenként 100,000 tonnát elérő fagyasz-
tott huszbehozatalt is. Ezt a célt szolgálja az Argenti-
niában francia tőkével alapított vágóhid-társaság is,
amely Franciaország részére csak francia szarvas-
marhafajtákból nyert fagyasztott húst vásárol.

Tanulságok.

Franciaország szarvasmarhatenyésztésének fejleszté-
se terén tehát a minőség javítása és a kivitel fokozása
érdekében az állami és társadalmi szervezetek egy-
aránt érdemes munkásságot fejtenek ki, amely több
irányban a magyar tenyésztők részéről is figyelmet
érdemel. Bár örömmel állapíthatjuk meg, hogy a törzsk-
önyvelés és a tejeléstelenőrzés mintaszerep megszer-
vezésével és a céltudatos tenyésztői munkával elért
eredmények tekintetében kiállunk a versenyt bármely
fejlett állattenyésztéssel rendelkező országgal, szarvas-
marhatenyésztésünk további fejlődésének biztosítása
érdekében keresnünk kell a szervezett tenyésztői
munka kiszélesítésére alkalmas eljárásokat. Ugyanis
az egészséges tenyészirány felismerése folytán hatá-
rozott célkitűzéssel dolgozó szarvasmarhatenyésztő és
tejeléstelenőrző egyesületeink az ország szarvasmarha-
állományának viszonylag csak kis töredékét ölelik fel
és így még az ellenőrzött tehénállomány után nevelt
apaállatok viszonylag elég nagy száma mellett is a
népies tenyésztés fejlődése csak igen lassu lehet. Ezért
a tejeléstelenőrzés további kiépítésének egyik legfontos-
abb feladata a szarvasmarhaállomány nagyobb töme-
gének a bevonása, amit csak a népies tejeléstelenőrzés
legcélsebb, gyakorlatias irányu megoldásával lehet
elérni.

A tejeléstelenőrzés irányítására hivatott tényezők
felismerték a népies tejeléstelenőrzés egyszerűsített
megoldásának szükségességét, amely így állattenyész-
tésünknek egyik legidősebb kérdésévé vált. A meg-
oldási módok megállapításánál a francia tejeléstelen-
őrzési rendszerek közül figyelmet érdemel a

CUKORRÉPA ÉS A TÖBBI TAVASZIAK ALÁ
ALAPTRÁGYAKÉNT,
ROSSZUL TELELT ŐSZI KALÁSZOSOKHOZ FEJTRÁGYAKÉNT
MÉSZNITROGÉN 19-20% nitrogén- és kb. 60° mésztartalommal
a legjobb,
legolcsóbb,
leggazdaságosabb.
„NITROGÉN” MUTRÁGYA ÉS VEGYIPAR R.-T.
BUDAPEST, V., JOZSEF-TÉR I. SZÁM. **Kérjen díjtalan utbaigazítást!**

Kezelési költség	18 P
Forgatóké kamata, kockázata az eddigi költség	920 "
12%-a	Összesen: 8587 P
Nyers jövedelem	8838 P
Üzemköltség	8587 "
1 kat. hold tiszta jövedelme	251 P.

Ezek szerint 177 pengővel bizonyult jövedelmezőbbnek a tojástermelés a szántóföldi természetessel szemben.

Több labilis számadat szerepel a számításban, miért is az bázisnak nem tekinthető, csupán tájékoztatónak és utmutatónak azok számára, akik adataik behelyettesítésével az itt ismertetett számítási menet szerint pontos jövedelmi számítás akarnak készíteni.

Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, megfelelő gazdasági helyzetet feltételezve, — hogy a törpe és kisbirtokon — a baromfi, illetve tojástermelés igen jövedelmezően üzhető, miért is a vele való beható foglalkozás nem ajánlható eléggé.

Különösen megbecsülhetetlen érdeme a leghorn fajának a soha nem kottló tulajdonság, amiért is módjában van a gazdának csak tojástermelő üzemet fenntartani, ninosen gondja a kelettel és neveléssel. Ezáltal alkalmas is ad a gazda a modern munkamegosztás elvének keresztülvitelére, vagyis hogy a kelettel külön bérkelhető állomások, míg ismét mások a csibeneveléssel foglalkozhassanak. Ezek az üzemek szolgáltatják a tíz hetes kakasokat, amelyek igen jó husbaromfiak, a rántani való csirkét és a tojóüzemeknek a három hónapos jéréőket.

Készthely *Kulin Sándor*
m. kir. gazd. gyakornok.

Az egri főképtalan növénytermesztési kísérleti telepének gyakorlati eredményei.*)

Amikor három évvel ezelőtt az egri főképtalani uradalomtól berendezendő növénytermesztési kísérleti telepről szó került, akkor annak vezetését annál szívesebben vállaltam, mert a Kompolton immár 10 év óta folytatott nemesítési munkám — amelynek egyik fő célja az Alföldön termesztésre alkalmas növényfajták tenyésztése — ez a telep egy kiegészítő része és az ott végzett kísérletek és tanulmányok alapján az uradalom növénytermesztését jövedelmezőbbé sikerült tenni. Megjegyzem, hogy az utóbbi években látható haladás egyik fő alapja a jobb talajművelésben is magyarázatot lel, amely nélkül a jobb fajta bevezetése is eredménytelen maradt volna.

A kísérletek beállításánál a fő szempont mindig az üzem jövedelmezősége volt. Ezt a növénytermesztés keretében egyelőre nem igyekeztem elérni újabb, esetleg sok befektetést igénylő kulturák bevezetésével, hanem inkább elsősorban azzal, hogy egyéb régóta ott termesztett kultúrnövények gyenge teljesítményű fajtáit megfelelőbbekkel cseréltem ki. Természetes, hogy ezeknek a törekvéseimnek a megoldásához nem volt szabad egyoldalú fajtakisérleti szempontból hozzálátni, hanem az egyéb termelési tényezőket, így a klíma-, talaj-, munka- és értékesítési viszonyokat, azoknak viszonyhatásait a termesztésre is figyelembe kellett és kell venni.

A kísérleti telep szervezésénél figyelemmel voltam arra, hogy egy szikes, mint réti talajon dolgozzunk, mert különösen ez a két talajtypus van az uradalomban nagy mértékben képviselve. A bódónhátú gazdaságban fekvő telepen előbb kisebb, 3-5-szörös ismétlődésű kísérletekben folyik a fajtavizsgálat. Az előzetes vizsgálat után pedig nagyobb, 1/4-1/2 kat. holdas parcellákon végzünk kísérleteket, itt is ismétlődéssel, de folytatunk még egyéb gazdaságokban is kísérleteket, aminek célja a telepen talált eredmények igazolása és az illető gazdaság helyi viszonyainak a talajhoz való alkalmazkodása. Csak ez a szervezet keretében gyűjtött több évi tapasztalat alapján történik a kísérleti eredmények gyakorlatban való alkalmazása.

E cikk szűk kereteiben a telep működéséről csak nagy vonásokban, egyes fő kérdések kiemelésével, lehetséges szólni.

* Fleischmann Rudolf növénynemesítő igazgató előadása az OMGE földművelési és növénytermesztési szakosztálya 1929. január 25-i ülésén.

Meteorológia.

Ha a kísérletező nem tanulmányozza állandóan az időjárásnak a termesztésre gyakorolt befolyását, fél munkát végez és elhamarkodott következtetésekre juthat. Az uradalom már 1926-ban Bódónhátú meteorológiai állomást rendezett be, amely a m. kir. Meteorológiai Intézet hálózatába bekapcsolatott. A rendes feljegyzések mellett *Kerpely dr.* tanácsára rendszeresen végzünk talajvizzállási méréseket is. Az Alföldön a termés nagyságának sokszor döntő tényezője a víz s így a nedvességi viszonyoknak a különböző talajnemeknél nagy a jelentőségük. Így pl. a talajvizzállás átlagban 1928. év nyarán Kompolton 10-5, Bódónhátú pedig 4-5 m volt a föld szintje alatt. Ezt a körülményt összekapcsolva a talajhőmérsékleti viszonyokkal, az állandó megfigyelés szükségesnek mutatkozott. Az eddigi megfigyelések még túl rövidek ahhoz, hogy arról a helyi időjárás jellegzetes vázlatát lehetne adni, de eddig is úgy látszik, hogy a téli esapadék éppen olyan kevés, mint Kompolton.

Talaj.

A Tiszaszabályozás haladó tempójával a régen moesaras talaj kulturfoka is emelkedik. Ahol a talaj kimerültséget mutat, annak nem annyira a növénytermesztés útján való tápanyagellátás, hanem inkább a vadvízek által okozott kimosás és kilugzás az oka.

A talaj tanulmányozása nem járult a kísérleti telepre, hanem munkánk kezdeténél már tervbe vettem az uradalom összes gazdaságának talajfelvételét és pedig horizontális és vertikális irányban. A felvétel végrehajtására az uradalom *Balleneger Róbert dr.* tanárt kérte fel. Eddig már 5 gazdaság reakciós talajterképe készült el és abból látható, hogy a vizsgált talajok jelentékeny része 5 és 6 pH között mozog, tehát nem ritka esetben tényleg savanyu talajjal állunk szemben. E felvétellel kapcsolatban a talaj mérszartartalma is megvizsgáltatott. Kiderült, hogy a talajok legnagyobb része a felső rétegekben mészszegény, míg sok helyen semmi meszel sem tartalmaznak. Minél mélyebbre hatol a vizsgálat, annál több mesz szokott előfordulni, sőt kb. 1 m mélységben igen sok mesz található. Kivételesek azok az esetek, ahol még 1 m mélységben és mélyebben sem akadunk meszre. Főösleg a „Köztelek” olvasói előtt magyarul, mekkora fontossággal bír ilyen rendszeres talajvizsgálat nemcsak talajtani kísérletezés, hanem általában a növénytermesztés szempontjából is.

A kisebb méretű meszesítési kísérleteink, bár már az első évben is bizonyos kedvező hatást mutattak a termésre, közvetlen hatást mégsem ebben, hanem a mesz által okozott, a talajnak jobb megműködésében látjuk és ebből indul ki később a növények jobb fejlődése, tehát különösen ha a mesz nem teljes lisztfinomságra őrölt állapotban adjuk. A növényekre csak kisebb részben direkt, nagyobb részben inkább indirekt módon hat a meszesítés. A meszesítési kísérletek is arra tanítottak, hogy szigorú különbséget kell tennünk a meszesítés céljai között, t. i. hogy mire használjuk fel azt: 1. tal savanyu reakció változtatására, vagy 2. tal kötött talajok fizikai javítására. Az első célnak sokszor megfelelő egy kisebb mennyiség, (előzetes talajvizsgálat szerint), míg a második cél eléréséhez már sokszor 2-3, sőt több vagon meszre van szükségünk. De sohasem meszezzünk szakember előzetes vizsgálata és véleménye nélkül, mert lehet, hogy rosszul fektetjük be a meszporért kiadott pénzt, sőt ronthatjuk is a talajt. Mindenesetre a lelküismeretes gazda a meszesítéssel a talaját nem akarja kizsárolni, hanem gazdasági észszerűséggel igyekszik a trágyatermelést a meszesítéssel helyes arányba hozni, ami azt jelenti, hogy elsősorban a *lakarmánytermelő területek* meszhiányát elégíti ki. Adott esetben elsősorban az újra vetendő lucernának a meszszükségletét biztosítani a cél; amintán lépésről lépésre következik be a haladás.

A meszesítés rendszeres keresztülvitele tisztán pénzkérdés, különösen az adott esetben, ahol az uradalom igen mesze fekszik minden meszforrástól.

Speciális munkaterület a *szikjavítás*. Legfőbb és legkomolyabb eszköze a szikjavításnak hazánkban a mesz. De mihielyt a szik nem nagy és egyenletesen összefüggő terület, hanem változik, foltokban terjed a táblán, nem is szabad azt sablon szerint meszezni, hanem itt részletbe menő munkát kell végeznünk, mert elsősorban a foltok javítására kell gondolnunk. Hogy ez lehetséges, arról a bódónhátú kísérletek útján nyerhetünk meggyőződést, ahol ilyen módon kezelt szik két év múlva úgy átváltozott, hogy most már alig nevezhető sziknek.

Sigmund Elek egyetemi tanár könyvéből érdeklődéssel olvastam annak idején, hogy milyen módon javították az angolok a nilustorkolati szikákat. Ott a kimosási rendszer mellett szerepelt még a sósnövények (*Echinochloa crus galli*, *Gyperus laevigatus* stb.) vetése és alászántása is. Ezt próbáltam a mi esetünkben is alkalmazni, napraforgót, (60 kg-ot kat. holdankint) ezt az igazi sziknövényt természetve s azt alászántva,

a legjobb tapasztalatot szereztük. A vizet át nem eresztő réteget, amely szikeinken sokszor előfordul, átfurta gyökereivel úgy, hogy már ősszel ott a víz nem állott meg és a buza (l. I. táblázat) jó termést adott, amit annak tulajdonítok, hogy a szik lazításával és az alászántott anyaggal sok humusz fejlődött a talajban. A somkő is jól megy a mi szikeinken, de túl finomnak bizonyult ilyen célra.

Az 1928. évben sziki telepen végzett elővetemény és meszesítési kísérlet eredménye a következő volt:

I. sz. táblázat. F. 481 őszi búzával végzett kísérlet.

Előművelés 1927. évben	Termés 1928. évben q
Mésziszap 150 q kat. holdankint	16—
300 q "	16-70
Ugar, művelt	16-75
Napraforgó, alászántva	18-25
Somkő,	16-70
Zöld ugar (szeges borsó)	14-81

Természetes, hogy a szikjavításnál nem lehet sablon szerint eljárni és mindenesetre fontos, hogy előbb egy talajtani szakemberrel a szik kémiai természetét megállapítsassuk. Általában a szik munkálatainál *Gyárfás „Magyar Dryfarming”*-ja szerint járunk el és csak így értük el a fenti magas buza-terméseket.

Műtrágyázás.

Három dolog van az Alföldön, ami a gazdának a pénzhányon kívül leginkább gondot okoz: a víz, a foszforsav és a mesz. Mondhatjuk, hogy ez a három faktor alföldi mezőgazdaságunkban nagy szerepet játszik és amikor mind a három harmonikus együttműködésben van, akkor azokkal a meglepő eredményekkel találkozunk, amelyek sajnos, ritkán jelentkeznek. A mi száraz klímánkban a termelési tényezők összhangjába többször díszharmonia hoz a vízhiány. Így, a műtrágyázási kísérleteknél is sokszor elhomályosodik az eredmény úgy, hogy ilyen kísérlet végrehajtásánál és a praxisba való átvitelénél a legnagyobb óvatossággal kell eljárunk. A további kísérletezésnél az is kitűnt, hogy a műtrágya annyi sok ismeretes és ismeretlen tényezőből áll, hogy nem lehet elég óvatosságra inteni az ilyen speciális viszonyok alatt kapott eredmények általánosításától, nevezetesen akkor, amikor egy ma még nem kiforrt problémáról, mint a foszforsav hatásának és a talaj más tulajdonságainak összefüggéséről van szó.

A foszforsav problémát sem a tiszta laboratóriumi elemzés, sem a szántóföldi kísérlet nem fogja megoldani, hanem a kettőnek karöltve, a tudomány és a gyakorlatnak szoros összefogásával kell a hazánkban olyan fontos kérdést megoldani. Itt az uradalmi kísérleti telepeknél jutna a kettő közötti közvetítő szerep.

Az 1926-27. évi műtrágyakísérlet, amelyet kis parcellákon végeztünk, nem adott még választ arra, hogy melyik foszfortrágya a leggazdaságosabb az adott viszonyok között. Mult évben a bódónhátú gazdaságban egy 6 pH jellegű agyag talajon *baránál* az eredmény kat. holdankint métermagzásokban a következő volt:

nem trágyázott	12-49	m% 4-17
150 szuperfoszfát	12-93	m% 2-67
108 rhenániafoszfát	14-04	m% 1-79

Ahogy már említettem, nem szabad ilyen adatokat általánosítani, mert értékük csak a speciális esetre mérhető. Azért is állítottunk be e kérdés további tanulmányozására az 1928-29. évre több gazdaságban hasonló kísérleteket.

A tengerinek szuperfoszfáttal való fészektágyázása körül szerzett tapasztalatok tehát további kísérletekkel bővíthetők.

Legelőtrágyázási kísérleteink eddig eredménytelen hoztak, valószínűleg azért nem, mert a Pseudovinetum asszociációja, kis apró növényei nem tudják a műtrágyát értékesíteni. Továbbá a legelő talaja sokkal szárazabb, mint a szántóföldé, s így valószínű, hogy a műtrágya feloldásához szükséges talajnedvesség hiányzik. Itt a *Hortobágy közelében* a legelőjavítás problémája egészen más képet mutat, mint például humid vidéken.

Fajtakisérletek.

Ha egy vidék részére az ottani viszonyoknak legjobban megfelelő fajtát akarjuk megállapítani, akkor előbb az adott hely klímáját és talaját kell növényföldrajzi szempontból megvizsgálnunk. E vizsgálat után már kiválnak az oda nem való fajták. Az egri főképtalan tisztántúli gazdaságaiban, ha eltekintünk a kimosott talajoktól, igen jó, tápanyagdus talajokkal rendelkezünk és első pillanatra az intenzív fajták termelése itt megokoltnak látszik, de a száraz alföldi klíma megint csak az extenzív fajta felé irányítja a nemesítő figyelmét. Más szempontból pedig nem is olyan régen a földeken még az árvíz állandó jelensége volt, moesarak voltak ott, ahol ma a traktor a régi nádas inutt-amott még mindig kibúvó maradványait alászántja, tehát nagy része aránylag

VETŐMAGNEMESÍTŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, V., Gróf Tisza István-utca 2., félelemelet
Telefon: Aut. 822-36 Vezérigazgató: SZÉKÁCS ELEMÉR Táviratcim: Nemesmag

Eredeti nemesített

Székács-féle tavaszbuza,

zab, hatsoros tavaszi árpa, Mesterházy-féle sörárpa, Fleischmann-féle aranyárga lófogu tengeri, Székács-féle Putyi tengeri

vetőmagvakra előjegyzéseket elfogadunk, míg a készlet tart.

Prospektust kívánatra bérmentve küldünk.

Prospektust kívánatra bérmentve küldünk.

fiatal kultúrtales és itt a növénytermesztés még sok esetben harc a természetnek az önmagától szünni nem akaró régi vadsága ellen.

Amíg ezt a jellegzetes folyamatban lévő modern talajművelés segítségével meg nem szüntetjük, első szempont a fajta-kiválasztásnál a minden viszonyt figyelembe vevő életenergia lesz.

Ha figyelembe vesszük azt, hogy klímánk szeszélye a szóban levő uradalomban az adott viszonyok között inkább a szárazság felé hajlik, akkor biztos, hogy a jelzett általános „életenergia” fogalma szűkebbre van szabva és a szárazságtűrő jelleg lesz itt a mérvadó. Ha Gyárfás „Magyar Dryfarming”-jában a gazdát arra tanítja, hogy miként kell a talajnedvesség minden cseppjével takarékoskodni, akkor a nemesítő feladata az lesz, hogy a *takarékos vizgazdálkodási* rendszerrel rendelkező növényfajtákat állítson elő és ez különösen a mi viszonyainknál fontos. De a nemesítőt ne egyedül a vizgazdálkodás szempontja vezesse, mert a további specializálódásra az egyes talajneveknél is szükségünk van. Így fokozottan a környezethez alkalmazkodás emeli a nemesítésben rejlő gondolatot magasabb színvonalra és e mesterség, ha szabad azt így kifejeznem, művészetté válik.

Természetes, hogy a kísérleti technika mai irányelvei szerint végezzük fontos kísérleteinket és az ellenőrzés végig vonul az egész kísérleti vonalon. Sőt nem elég, hogy az exakt, de kis területi kísérleteket, mint az említett gazdaságban is, nagyobb kísérletekkel igazoljuk, hanem a nagybani termelés adatait is állandóan összehasonlítjuk és a fajtabírálatnál azokat is figyelembe vesszük.

Az elmondottak után érthető, hogy az egyes fajták fölött végleges ítéletet a telep rövid három évi munkája után még nem mondhatunk. De nagyjában már néhány növényen olyan eredményt nyertünk, amelyből a növények értéke már most is megállapítható.

A buzafajta kísérletnél a vezérgondolat az uradalom buza-termelés arányát az arra predesztinált talajon elsősorban a *minőségtermelés* felé vezetni, míg az arra kevésbé alkalmas talajon inkább a *tömegtermelés* felé haladunk. Természetesen itt is örömmel fogadjuk a kompromisszumot, ha az gazdaságos.

Az első irányzat követelményeit, a három év eredményeiből úgy látszik, már sikerült is az F. 481. sziki buzánál elérni. De semmi esetre sem szabad ezt a fajtát jól művelhető és buja szalmát hajtó talajon vetni, mert ott megdőlne.

A nem szikes talajokon folynak még kísérletek Székács- és Bánkúti buzákkal is, azok ökológiai szempontból való leg-helyesebb elhelyezkedésének érdekében.

Az eddigi kísérletekből az látható, hogy valószínűen csak a magyar buzából nemesített fajták lesznek e gazdaságokban a legmegfelelőbbek.

A *zab- és árpa-fajta kísérletnél* a tanúság az, hogy az árpa mérszegeny és savanyu talajon a zabnál sokkal kisebb termést ad és ez a depresszió az összes fajtáknál majdnem egyenlő, míg a zabfajtáknál ez irányban a fajták közötti különbség sokkal nagyobb, ami megegyezik a régebbi külföldi megfigyelésekkel.

A *tengeri házi művelésének* bevezetésével aktuálissá vált a fajtakérdés is, mert a jobb kultúra kihasználása a régi kiveréknek nem áll módjában. Itt is specializálnunk kellett, mert a cukorrépa-termesztő gazdaságokban a munkaerőosztás miatt egy korábban érő fajta kitenyészése szükségesebb, mint a nem répa-termesztő gazdaságokban. Továbbá a mélyebb, tavasszal lassabban felmelegedő talajokon a lőfogu csoportba tartozó fajták kikapcsolandók. A lőfoguak között bevált az F. tengeri, amely pl. 1928-ban a bődönhāti gazdaságban 30-50 q-t adott kat. holdankint esővesen az aszály ellenére is, igaz, hogy mintaserű művelés mellett.

Az uradalomnál különösen fontossággal bír a *takarmány-termelés* előmozdítása. Az időjárás szeszélye miatt a legelő is igen változó termést adnak. Ugy mint az Alföld legtöbb részén, itt is a *lucerna a takarmánynövények királynője*.

Kísérleteink ama része, amely a mézkezdéssel foglalkozik, bebizonyította fontosságát a lucerna telepítésnél is; újabb lucernások létesítésénél mindig előveendő az illető tábla mézvizsgálatának eredménye. Lucernát sikerrel csak ott természetelünk, ahol a talaj meszet tartalmazó rétege nem fekszik túl mélyen. A sziken is jó lucernát természetelünk, mert a mai szikeinken a márgaréteg nem szokott túl nagy mélységben előfordulni. Ott inkább a kellő magágy előkészítés a fontos. Természetesen olyan táblákon, ahol sok a vad szikfolt, nem lehet lucernáról szó. Ilyen folton találtunk *Ballenegger* vizsgálata szerint pl. 50 cm mélységben 9-4 pH-t, 70 cm-nél pedig 11 pH-t; érdekes, hogy csak 6 m-rel távolabb jobb földben ugyanabban a mélységben a vizsgálat eredménye 6-7 és 6-8 pH volt.

Az alkalikus talajban a szárazság bekövetkeztével a talajnedv a nagy sótartalom miatt olyan magas koncentrációt vesz fel, hogy a lucerna ilyen helyen elszárad és csak későbbi

esőzés beálltával ujul megint fel, de sohasem lesz erőteljesen életképes.

Különböző származású lucernamaggal ugy Kompolton, mint Bődönhátton végzett párhuzamos kísérletek eredményeiből azt látjuk, hogy a második és harmadik évben az északibb származású lucernák jobb termést adtak, mint a déliek, tehát minél közelebb fekszik a származási hely az egyenlítő felé, annál kevesebb volt a termés, a legrosszabb termést egy indiai származású lucerna adta.

Az Egyesült Államokban a farmer mielőtt új lucernások telepítésére határozná el magát, az illető talajokból egy-egy mintát küld a legközelebbi állami kísérleti állomásra, ahol a mézvizsgálatot *ingyen* végzik és a farmernek tanácsot adnak a meszesítés illetően.

Azt is tapasztaltam a sziki lucernánál, hogy sok benne a korcs (M. media, de még több a M. sativa és media közötti hybrid forma). Lehet, hogy a sativát ilyen „vad vérrrel” való keveredés ellenállóbbá teszi a sziken előforduló sok fizikai és vegytani kellemetlenség ellen. Mindenesetre találtam az ottani lucernákban több, újabb megoldandó lucernanemesítési problémát.

Répkísérletet 10 fajtával már két éven át végeztünk, amely azt mutatja, hogy száraz klímánál az nem hátrány, ha a répa-terest kiáll a földből, mert pl. a leutewitz répa is olyan, mégis mindig jól sikerült.

Itt sem sorolom fel a fajták eredményeit, mert csak négy évi kísérleti tapasztalat után merek bírálatot mondani.

Ugy a kísérleti telepen, mint nagy termelésben a répa és csalamádé közötti versenyt tanulmányozás tárgyává tettük.

A *csalamádé* kísérletnél eddig a *Kemptner* által nemesített *Iregi 8 soros* tengeri vált be a legjobban, amely 2 év óta az összes fajták között a legnagyobb faltyuképződést mutatja. Fajtakeverékek folynak további kísérletek, de ezek még nincsenek lezárva.

A mi tápdus, humuszos réti talajainkon az elmúlt aszályos évben kitűnően bevált a *szudáni fü*, amelyet a magyaróvári m. kir. növénytermesztési kísérleti állomás ajánlására immár második évben próbáltunk ki. E kísérletet is tovább folytatjuk a jövőben, amelynek keretén belül ezt a kitűnő növényt csalamádé között, mint biztosító növényt szándékozom kipróbálni.

Végre megemlítem, hogy a telep *fásítási* kísérleteket is felvett programjába, amelyről csak egynéhány év múlva nyerhetünk képet.

Ugy az *OMGE* növénytermesztési szakosztályában tartott előadásomban, mint a sorok megírásánál az volt a célom, hogy rámutassak egy ilyen kísérleti telep munkakörére és hasznos tevékenységére egy nagy uradalomban, mert egy ilyen kísérleti telep munkaeredménye az uradalom határain túl is lassu, de biztos befolyást gyakorol a környék növénytermesztésére.

Törvények és rendeletek.

Rovatvezető: **Mutschenbacher Emil dr.**

(A saját termésű pálinka forgalmi adómentessége. — Táviratok feladása távbeszélő útján. — Áprilisi buzakamatkulcs. — A mezőgazdasági rádiójelelések közhírre tétele. — A bortörvény egyes rendelkezéseinek módosítása és kiegészítése.)

A saját termésű pálinka forgalmi adómentessége.

A 21.023. számú pénzügyminiszeri rendelet értelmében f. hó 19-től kezdve az östermelő a saját termésű bortörkölyből, borseprőből vagy gyümölcsből főzött pálinkája értékesítéséből származó bevételei után nem tartozik általános forgalmi adót fizetni, ha a pálinkát nem nyílt üzleti helyiségből árusítja. Azonban a másoktól vásárolt törkölyből, borseprőből és gyümölcsből főzött, vagy másoktól készen vásárolt pálinkának adóköteles kereseti tevékenység körében történő értékesítéséből származó bevételek után az általános forgalmi adót meg kell fizetni.

Táviratok feladása távbeszélő útján.

A kereskedelemügyi miniszter 6534. sz. rendelete értelmében f. hó 15-től kezdve a közhasználatú távbeszélőállomások előzetes távbeszélő útján is feladhatják előzetes engedély nélkül távirataikat, még pedig Budapesten a központi táviróhivatalnál, amelyet „táviratok közvetítő” bemondással, vagy „automata 02” számon kell felhívni, vidéken pedig annál a postahivatalnál, ahova távbeszélőállomásuk be van kapcsolva. A táviratokért a rendes távirati díjakon felül 4 fillér úrlapilleték, továbbá a távbeszélőn való közvetítésért 12 fillér és

hitelezési díj címén 4 fillér, összesen 20 fillér fizetendő táviratonként, amely díjat a posta a feladást követő hónapban a távbeszélő díjakkal együtt és azok módjára szedi be az előfizetőktől. Ha távbeszélő előfizető a részükre érkezett táviratokat távbeszélőn kívánják kézbesíteni, ezt bélyegmentes beadványban továbbra is attól a postahivattalól kell kérniük, amelyik részükre a táviratokat kézbesíti.

Áprilisi buzakamatkulcs.

A Pézintézeti Központ az 1923. évi XLIII. t.-e. 1. §-a alapján közhírre tette, hogy a buzaárlételekben folyosított, buzaár-tékre szóló kölcsönök törlesztő részleteinek fizetésénél és a buzaárlételek kamatszelvevényeinek beváltásánál f. évi április havára átszámítási kulcs gyanánt egy mértékű buza fejében 25 pengő 25 fillért kell számítani.

A mezőgazdasági rádiójelelések közhírre tétele.

Mint folyó évi IX. t.-c. hirdettelettel ki az Országos Törvény-tárban a mezőgazdasági rádiójelelések közhírre tételeiről szóló törvény, amely felhatalmazza a földművelésügyi minisztert, hogy a városokat, nagyközségeket és azokat a községeket, amelyekben körjegyzőségi székhely van, kötelezhesse a naponkénti meteorológiai és vízállási jeleléseknek, valamint a mezőgazdaságot és az erdőgazdaságot érdeklő egyéb jeleléseknek a magyar királyi posta adóállomása útján rádió-történi felvételre s azoknak azonnal való közhírre tételére. E célból a földművelésügyi miniszter kötelezheti az említett városokat és községeket, hogy rádiókészüléket szerzesenek be s annak fenntartásáról gondoskodjanak. A rádió állomás kezelését a helybeli postahivatal, vagy a földművelésügyi miniszter engedélyével valamely mezőgazdasági érdekvédelmi szerv is elláthatja, azonban a mezőgazdasági vonatkozású és érdeklő híreknek, rádiójeleléseknek nyilvános helyen való közhírre tétele ez esetben is kötelező.

A bortörvény egyes rendelkezéseinek módosítása és kiegészítése.

A folyó hó 20-án kihirdetett folyó évi X. t.-c. a bor előállításának, kezelésének és forgalmazásának szabályozásáról és a borhamisítás tilalmazásáról szóló 1924. évi IX. t.-c. egyes rendelkezéseit következőképpen módosítja, illetve egészíti ki: A fogyasztásra kerülő must vagy bor, valamint a hordók és tartályok kénézése tiszta, 99%-os arzénmentes kénrel, vagy tiszta arzénmentes cseppfolyosított kénssavval hajtandó végre, ugy azonban, hogy a kénézett bor literje legfeljebb 200 milligramm összes, illetőleg 20 milligramm szabad kén-savat, a kénézett must literje pedig legfeljebb 200 milligramm összes, illetőleg 60 milligramm szabad kén-savat tartalmazhat. Ezt a mértéket meghaladó kén-savtartalmat csupán azelőtt, szellőztetés vagy házasítás útján szabad csökkenteni. Az élesztő működésének előmozdítása céljából a musthoz vagy a borhoz hektoliterenként legfeljebb 40 gramm vegy-tiszt szén-savas ammoniumot szabad hozzáadni.

A musthoz, borhoz, ugyszintén a vörös bor cefréjéhez javítás céljából, a természetes cukorhiány pótlására, bármely hazai borvidéken termelt szőlőből készült besűrt mustot, vagy szárított (fennyasztott) szőlőt (a tokajbegyaljai borvidéken csak az ott termelt szőlőből származó besűrt mustot, vagy fennyasztott szőlőt) szabad hozzáadni az illetékes m. kir. kertületi szőlészeti és borászati felügyelőséghez intézendő előzetes bejelentés kötelezettsége mellett, de csak olyan mennyiségben, hogy az így megjavított mustból származó bor teljesen kiejert állapotban legfeljebb 3 térfogat-százalék szesztartalommal emelkedhessen, de 12 térfogat-százalék szesztartalommal meg ne haladjon. Ennél nagyobb szesztartalomra való feljavításra esetről-esetre a földművelésügyi miniszter adhat engedélyt.

Beteg, romlott, nemkülönben az olyan ecetesedésnek induló bort, amelynek illó savtartalma ecetsavban kifejezve literenként fehér bornál 1-4 grammot, siller és vörös bornál 1-6 grammot, aszu bornál pedig 2 gramot meghalad, körfogyasztás céljára forgalomba hozni tilos és az ilyen borokat csak ipari feldolgozásra, borecet gyártására, vagy párlat-készítéshez szabad felhasználni.

Más borvidékről, illetve termőhelyről származó borral, vagy musttal történt házasítás esetén a házasított bor, vagy must arra a borvidékre, illetve termőhelyre való utalással is forgalombahozható, ahonnan a házasított bornak legalább 65%-a származik, feltéve, hogy az illető bor a borvidék jellegét megtartotta. Borok kezelésére vagy raktározására szolgáló helyiségbe (pince, présház, erjesztő stb.) cukrot, vagy ipari szeszt bevinni, vagy ott raktározni tilos.

A törvény következő szakaszai a kis mértékben való bor-kimérésre, továbbá a borok kereskedelmi raktározására és kezelésére vonatkozó szabályokat tartalmazzák.

TEJJEIT veszünk

25%-al több tojást tojnak

tyukjai, ha tojtató poromat használja. Kilogrammja 3 pengő.

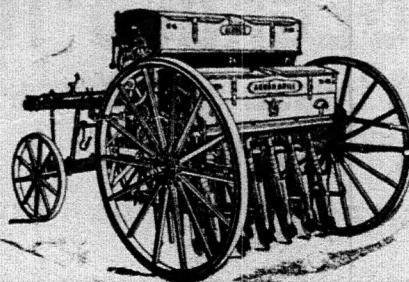
Kérjen ismertetőt!

WIRKER Vadászpátika
Rákosteresztur. Telefon: 12. 5763

WEISS MANFRED ACÉL- ÉS FÉMMŰVEI R.-T.

csepeli gyárában készült páncélcél-kormánylemez egyetemes acélekéket, boronákat, sima- és rögtörőhengereket, kaplós töltőgéteket, **Agrár-Drill** merítőkanales vetőgépeket, Globus műtrágyaszóró-szekrényvel egyesített Agrár-Drill vetőgépeket, szecek- és répavágókat, morzsolókat továbbá

magasnyomású „UNIVERSÁL” hátl- és taligás-permetezőket szőlő, gyümölcsfa és cukorrépa permetezésére.

a legjobb kivitelben ajánl a Weiss Manfred Acél- és Fémművei R.-T. mezőgazdasági gépeinek eladási központja:

Agrárglobus Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Lipót-körut 12. szám.

Távirati cím: AGROBES Budapest. Telefon: Aut. 253-19

Részletes ajánlattal készséggel szolgálunk! 5830

Majd kimondja, hogy tokajhegyaljai borvidéken termett aszu és edes számorodni borok természetes édességének fenntartása céljából azok szesztartalma legfeljebb 4 térfogat-százalék mennyiségű, legalább 92 térfogat százalékos hibátlan borpárlat hozzáadásával emelhető, ugyonban, hogy ekként a bor szesztartalma 18 térfogat százalékot meg ne haladjon.

Tokajhegyalja borvidékre, odatarozó helyiségre, vagy horkermő helyre utaló elnevezéssel csakis olyan bort vagy mustot szabad forgalomba hozni, amely a tokajhegyaljai borvidék területén fekvő hegyi szőlőben termelt. A közelebbi részleteket a földművelésügyi miniszter rendeltileg állapítja meg.

Végül teljesen módosítja a törvény a bortörvény III. fejezetét, amely a típusborokra, a csemegeborokra, az aszaborokra, a pezsgőre, a habzóborra, a borpárlatra, a borszeszre és a gyógyborokra vonatkozó különös rendelkezéseket foglalja össze. Típusbor alatt a törvény olyan bort ért, amelynek valamely borvidéktől, termelőhelytől és szőlőfajától eredő sajátos tulajdonságait különleges eljárással (házasítás stb.) és különleges kezeléssel állandó jellegűvé teszik. Típusborok előállítására és forgalombahozatalára csak termelő szövetségek és olyan nagyobb forgalmu pincészetek kaphatnak engedélyt, amelyeknek erre megfelelő be rendezésük van.

A forgalomba hozott csemegeborok címekéjén a forgalomba-hozó cég nevéét és telepe helyét is fel kell tüntetni.

Borpárlat alatt az a szeszcsírték, amely kizárólag a természetes bornak lepárlása után készül. Borpárlat néven legalább 92 térfogatszázalékos, iszított hozzáadása nélkül előállított borpárlatot kell érteni.

A IV. fejezet a borseprőre, törkölyborra és a borhoz hasonló egyéb italokra vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza. Legfontosabb újítása az, hogy azokat az italokat, amelyek nem szőlőnek, hanem más friss gyümölcsnek levéből szeszcsírték útján származnak, bor, gyümölcsbor, almabor, ribizkebor stb. néven forgalomba hozni tilos.

Izenkívül a törvény még a büntető rendelkezéseket tartalmazza, 26. §-ában pedig kimondja, hogy mindazok a pincészetek, amelyeknek átlagos évi borporgalma a 4000 hektoliter eléri, kötelesek boraiknak szakszerű kezelésére pincemestert alkalmazni. Azok a már alkalmazott pincemesterek, akik a törvény életbelépte (március 21) előtt három év óta megszakítás nélkül ugyanabban a pincészetben voltak alkalmazva, szaksíksolat végzett pincemesterekkel azonos elbánás alá vonhatók.

A gazdaközönség köréből.

Egységes gazdafrontot!

Hazánk határa ma több vonalból áll.

Az első vonal a trianoni határ, a második vonal a vámhatár, a harmadik a kartelek vonala, a negyedik a közvetítő kereskedelmé és így tovább!

Akármit viszünk ki, vagy hozunk be e vonalakon, nekünk gazdának ettől mindig soványodik a zsebünk. E vonalak nemcsak a határon észlelhetők, hanem ott leselkednek portánk körül és földünket is zsinég módjára körülkerítik.

Tépjük le egyesült erővel a fojtogató zsinéget! A fojtogató karteleknek válaszoljunk ellenkartelekkel. A felesleges közvetítő szerveket, amelyek munkánk és földünk termékének gyümölcsét megdézsmálják, lehetőleg mellőzzük.

Létesítsünk agrár kereskedelmet, gabonaraktárakat és agrár bankot és keressünk a fogyasztóval közvetlen kapcsolatot.

Hány állásnélküli derék gazdatisztünk nyerhetne így elhelyezést és védhetné, mint vérbeli gazda, agrár érdekeinket.

A rossz termékek, az elviselhetetlen adók, az ipari cikkek drágasága és a mezőgazdasági termények alacsony árai gondoskodtak arról, hogy a gazdák a tönk szélére és a bankok kezébe jussanak. Csak egyesült erővel, egy erős és hatalmas magyar agrár fronttal védhetjük meg boldogulásunk érdekeit. Propagandát tehát a falvakba a nagy cél elérésére!

Az állatkiváltás kezdetén a propagandát ilyen irányu helyszíni megafonos előadásokkal. Transzparensek hirdethetnek: „Gazdák egy frontba!” A transzparensek alatt egy bódében kis asztalkán fekdüthetne az a könyv, amely felvenné a „Magyar Gazdafrontba”

sorakozók neveit, lakóhelyüket, a lakóhelyek betűrendje szerint. Ilyen könyvet kaphatna minden falu, minden község.

A költségek fedezésére és tagsági díj fejében minden gazda minden hónapban minden hold földje után egy fillért fizetne az agrár bankba gazdák ellenőrzése mellett.

Feltétlenül hiányát érzi a kisgazda egy olesó, négyoldalas „Friss Ujság”-szerű napilapnak, amelyben a mindennapi híreket gazdasági témák tarkítják. E lap hozná továbbá a bel- és külföldi tőzsdei híreket és árakat, a szerkesztői üzeneteket, törvényeket, adókat, tanácsokat, vétel és eladásokat stb.

Ilyen alapon és kellő propagandával, de a hivatalos bürokratizmus kerékkötője nélkül gyorsan megalakulna egy könnyen lélekző hatalmas agrár front, amely tömegeinek súlyával eredményezhetné a gazdasági világválságnak nevezett világkártelek és hasonló hétköznök lerázását és az agrár államokhoz méltó gazdasági existenciák megteremtését.

Csak egy ilyen jól megszervezett és ennek révén idővel elégedett gazdatársadalom adhatja meg egy agrár állam kormányának azt az erőt, amely válságok idején is szilárdan helyt áll.

Szentendre.

n. Terner Gyula
földbírtokos.

Vadállományunk védelme.

Nemzetgazdaságilag is nagy fontossággal bír a meglévő területeinken a vadállományunk a szaporítás, ami valójában kevésbe kerül.

Vannak vadászati törvényeink és szabályaink, de szerintem hiányosak. Ha egy községi területet bérbé vesznek vadászatra, első a szabályok felállítására, hogy mikor és milyen feltételek mellett szabad a tagoknak vadászni.

Fogadnak vadórt, amely egyszemélyben — tisztelet a kivételnek — orvvadász is. Vigyáz is a területre, hogy idegen ne vadásszon, a jogot fenntartja magának. A kóbor kutyát, macskát csak elvettve látja meg; tavasszal oda se néz a területre, mert tudja, hogy a vadász bérlo urak most nem ügyelnek rá.

Lehet, hogy lelkiismeretes a vadőr, nem is veszi észre, hogy az ő tudta és beleegyezése nélkül százával pusztulnak a kis vadak a szaporodás, illetve a költés és fiadzás alatt. Látja a szarkákat, amelyek csörögve jelzik egymásnak a zsákmányt, nem is szólva a hollók és ölyvök sokkal nagyobb pusztításairól. A vadásztagoknak kellene ezeket a szárnyas ragadozókat pusztítani méreggel, amely csendesen elvégzi a kipusztítás munkáját.

A mérgezést téli hónapokban kell végezni, amikor a kártékony állatok a mérgezett husokat, döngöket előszeretettel fogyasztják. November hónapban egy idegen területre bejött sebzett nyul nálam eldögölt, mikorra rátaláltam, a feje hiányzott, azonnal bemérgeztem s ott hagytam, gondolva arra, hogy a fogyasztói újra fel fogják keresni. Ugy is lett: 32 drb szarka, 4 drb holló, 6 drb egerészó ölyv lett az eredmény az egy mérgezett nyul után. Az elhullott madarakat szintén mérgeztem s azokat is elfogyasztották más ragadozók, amelyek valószínűleg elpusztultak.

Az eredmény a vadállomány nál meg is látszik. Mérgezések előtt lőttek a területen 90—100 drb nyulat, az idén 600 drbon felül esett. S ezt milyen könnyű keresztülvinni, csak akaraterő kell, ami a vadászban kell is, hogy legyen. Csak ott a bibi, hogy aki a vadász név alá bujlik, az nem mind vadász, hanem csak vadlövő. A vadász névben bennfoglaltatik a vad óvása, gondozása és nevelése is.

Azt hiszem, a vadászó urak megfigyelték, ha kimennek a területre, hogy vagy sas, vagy szarka figyel a lövöldözéseket — természetesen tisztes távolságból — s ha egy sebzett nyulnak sikerül elmenekülnie, utána a figyelő elröpül. Ez a vadász és ennek sok tagja van a gazdtalan területen, de ezen nem botránkozik meg a vadász, mert nem látja a pusztításokat, ám ha fegyver nélküli ember rohanna a nyul után s esetleg egy hivatlan puskázó jelenne meg,

mindjárt kötelet kívánna a nyakára és feljelentené, hogy szigorú büntetését elvegye. Pedig ha hivatlan ember fogja el a nyulat és megeszi, a bőrt értékesíti, az nem veszett el annyira, mintha a ragadozók pusztítják el. Nem akarom védeni a vadászokat, de nem olyan kártékonyak, mint a kiméltlenül pusztító ragadozók.

Ezek a ragadozók a levegőben élik a vadászatra korlátlan jogát. Kora tavasztól késő őszig pusztítják a kis fejlődő vagy még a tojásban levő madarat. Felülről kímélik a családi helyeket és azokat állandóan nyugtalanítják, amíg a prédára éhező gyomrukat ki nem elégítik, a vadászok nemtörődőségének segítségével.

Gomba.

Skács Gyula.

Bánjunk jól a munkásainkkal.

Fenti cím alatt a „Köztelek” hasábjain igen megízvelendő cikk jelent meg Hubay Konrád tollából; én is azokon a nyomokon óhajtok tovább haladni, amelyeken ez a cikk mozgott.

A szociálmusnak létjogosultságát csakis a munkás-jólét emelésében látom, de nem azon a módon, hogy sztrájkokkal és szabotázsokkal munkálják a feladatot, hanem megbízható munkával kell a munkaadóknak lehetővé tenni, hogy nagyobb jövedelmükből a munkásainknak többet juttathassanak.

Ezt teszi az amerikai Ford is; a több millió acres földbirtokkal bíró Taft is és mások, a leggazdagabbak közül. Való, hogy a mezei gazdálkodás művészete kilenczederészben az emberi bánásmódban rejlik. Ezt én is aláírom, de ne feledjük ám el azt sem, hogy a munkásra is ugyanez áll, mert nagy mértékben függ a jövedelem attól is, hogy a munkás milyen lélekkel szolgálja a gazdáját.

Sajnos, a háború, a kommün, a forradalom és a nagy városok befolyása olyan mezőgazdasági munkás-osztályt termelt ki, amely nem igen igyekszik gazdájának javára lenni. Azt mondja egy régi közmondás: „Amilyen a gazda, olyan a cselédje”. Ez a közmondás viszonyosan is áll, mert a legjobb gazdát is elrontja a rossz cseléd. Hogy nemcsak rossz cseléd, de rossz kenyéradó is van, ez nem pusztán a gazdán múlik.

Aki Pest környékén gazdálkodik, vagy valamely nagyobb város nyolcvan kilométeres körzetében, annak az illúzió szertefoszlanak. En csak elbámulok, ha az Alföld egyes vidékeire megyek, hogy ott milyen rendes cselédség van és jó módban is élnek, mert a gazda, ha látja, hogy a cseléd jóra való, iparkodik és igyekszik javát előmozdítani, juttat jövedelméből a cselédnek is; de már olyan helyeken, ahol nem kapni más cselédet, mint kikopott kőművest, ácsot és iparát megunt facérokat, ott bizony nem csoda, ha a gazda állandóan résen van és lesi, mikor lép meg a tavasz kinyitásával a cseléde és megy a városba ipari munkára. A mezőgazdasági munkással sincs más képen a városok környékén; ha a munkafelügyelő nem néz oda, vagy nincs ott, ezek abban a pillanatban leteszik a kapát.

A mezőgazdasági termények árának lefelé tendálása természetesen maga után vonja a munkások béreinek leszállását. A gyáros van előnyben a mezőgazdasággal szemben, mert míg a gyáros darabszám meg tudja állapítani, hogy munkásai mennyit produkáltak, addig a mezőgazdának az eső és az éghajlati viszonyok is beleszólnak a kalkulálásába. Ezért nem lehet a mezőgazdasági munkás bére sohasem olyan magas, mint az ipari munkásé.

A rossz jövedelmezőség azonban a mezőgazdaságban sok anomáliát szül, amelyek a cselédség jólétének rovására mennek. E tekintetben tényleg kell tenni valamit. Nem akarom azt indítványozni, hogy azt tegyék, amit Berlinben, ahol minden háztartási alkalmazottnak elmege a bizalmi és kikérdezi a cselédet, hogy milyen fekhelye van, van-e fürdőszoba, milyen a fűtés és ellátás: ennyire még nem vagyunk. De hogy igen sok kívánni való van a munkaadók által

NINCS

BAJ!

Fagykárt szenvedett vetését ne szántsa ki

mészsalétrom

körülbelül 80 kg. holdankint fejre szórva rövidesen helyrehozza a károsodást

jó termést

biztosít, kipállott, gyenge vetését erőteljessé teszi.

Minden számottevő műtrágyakereskedőnél beszerezhető. Csakis eredeti ólomzárolt 100 kg.-os zsákban fogadja el.

Vezérképviselő: **KALMÁR VILMOS, Budapest, V., Lipót-körut 5. sz.**

alkalmazottaiknak nyújtott elhelyezési lehetőségekben, az kétségtelen.

Nem is említem Angliát, ahol a cselédek emeletes kis villákban laknak, amelyek pázsitos virágoskert közepén helyezkednek el, nem Hollandiát és Dániát, de ahogyan nálunk néhol a szegény cseléd lakáshoz. Itt már kellene valamit tenni, mert a jövő generáció satnyasága e lehetetlen lakásvizonyoknak a következménye. Ilyen zsúfoltság mellett a parazitákkal megküzdeni nem lehet.

Az ajtók, ablakok néha féltényrnyi nyíláson engedik be a téli hideget, az eső becsurog és a gyarló fűtés mellett állandóan didereg a szegény cseléd és családja. A gabonailletménye éppen arra elég, hogy kenyere, téstája legyen, abból el nem adhat a nagy családú cseléd, készpénzfizetése pedig olyan csekély, hogy abból nem igen ruházódhatik. Azért kell a cselédnek jó minőségű és jól megmunkált illetményföldet adni, hogy legalább ebből tudjon annyit produkálni, hogy sertést tarthasson és hízallasson magának.

Az illetménygabonánál is meg kellene valamely minőségi határt szabni, hogy legalább is a tőzsei szokványának megfelelő gabonát kapjon. A tejet minden cseléd számára biztosítani kell, akár napi adagokban, akár tehéntartással. A sertéseknek egész éven át jó legelő adandó, mert hiszen ebből tud a cseléd magának és családjának ruhát szerezni.

Tudok olyan gazdát, aki a cselédei illetménykértében lévő gyümölcsfák fele természetét magának tartja meg. Ez elég helytelen és igazságtalan, mert az a kis 100 négyszögletes kert a cselédé és neki árnyékol az ott lévő gyümölcsfa, ennek egész hozama mást nem illethet, csak a cselédet.

Az orvosi ellátásnál, a temetési költségeknél nem szabad szűkmarkuan bánni a cseléddel. Maguknak a gazdáknak kell ellenőrizni a szomszédok bánásmódját a cseléddel s figyelmeztetni őket a visszaélésekre.

alsóréti Farkas Géza.

Vágóállat értékesítés és biztosítás.

Az állattartó gazdaközönség ma kétségtelenül a legsúlyosabb helyzetben van, egyrészt a takarmányhiány, másrészt az állatértékesítés nehézségei miatt. Ugy vélem, hogy minden eszme felvetése, amely e súlyos állapotot javítani hivatott, időszerű és kívánatos, mert az orvoslás módjaival állandóan foglalkozunk kell.

Ez alkalommal szövé akarom tenni a vágóállat értékesítést és annak hátrányait az eladó gazdák szempontjából.

A földművelésügyi minisztérium hivatalos adatai szerint 1927. évben a vágóhídi statisztikai adatok a következők voltak:

	Levágott darab	Ebből rendes vágáskor	Ebből kóyszer-vágáskor
Felnőtt és növendékmарha	239,664	428	1,046
Borju	361,282	104	107
Bivaly	827	—	5
Bivalyborju	51	—	—
Juh	300,201	87	97
Bárány	76,151	6	8
Kecske	4,289	3	4
Godolye	470	—	—
Sertés	1,107,400	806	471
Malac	12,959	1	17
Ló	20,360	70	104

Kerek számban az elkobzásból eredő károsodás kitesz körülbelül 1.000.000 pengőt. Ehhez hozzá kell számítanunk még azt a kárt, amely a husrészek és májak elkobzásából állt elő, ez szintén mintegy félmillió pengő körüli veszteséget tesz ki.

Mint tudjuk, a gazda — hogy elejét vegye minden további perlekedésnek, bonyolultságnak — rendszerint szavatossági felelősség elhárításával adja el jószágát, amit azután olyan módon használ ki a vevő, hogy a forgalmi értékek mintegy 15—30%-át lealkudja azokra az esetleges veszteségekre, amelyek a vágóhídi elkobzásból eredhetnek (nem akarom itt felsorolni azokat a levonásokat is, amelyek a bizományi átvételkor eszközöltek). Az 1927. évben eladott vágóállatok értéke kitesz körülbelül 350 millió pengőt. Könnyen kiszámítható itt is az a veszteség, amely a gazdákat éri akkor, amikor szavatossági felelősség nélkül adják el állataikat. (Mivel külföldi exportra is jelentékeny számú állatot adnak el, fogalmat alkothattunk arról a hatalmas összegről, amely itt is levonásba jön az eladó rovására.)

Ez alkalommal azonban csupán a hazai vágóhídi értékesítéssel akarok foglalkozni és úgy vélem, hogy nem tuzok, ha — számot meg nem jéolvé — azt állítom, hogy az eladó gazdákat a vágóhídi elkobzásból, a szavatosság nélküli eladásból kifolyóan évente sok millió pengő kár éri.

Külföldön, különösen Németországban, a vágóhídi károk méltányos ellensúlyozására már régóta bevezették a vágóhídi biztosítást. Németországban ezzel a kérdéssel külön törvény foglalkozik és a biztosítást hatóságilag engedélyezett legális biztosító intézmények eszközölik.

Nálunk a vágóhídi biztosításnak némely formáját már megtaláljuk a budapesti és néhány vidéki vágóhídnál. Hangsúlyoznom kell, hogy ezek a biztosítások nélkülözik a hatósági ellenőrzést, a hivatalos engedélyt (így azután a kincstár évente nagy összegekkel károsítja meg, mert a biztosító szervek sem kincstári illetéket nem fizetnek, sem a valóricióhoz hozzá nem járulnak), végeredményében a biztosítási díjakat önkényesen, saját hasznukra egyoldalúan állapítják meg és magát a biztosítást is csak a kevésbé kockázatos állatfajokra terjeszti ki. Ezek az illegális biztosítások tehát jelen formájukban az állattartó gazdák érdekeit nem szolgálják és tevékenységük a biztosítási törvény rendelkezései szerint tulajdonképpen törvénybe ütköző lévén, büntetőjogi eljárást von maga után. Csodálatos, hogy a pénzügyminisztériumban működő felügyelő hatósága a biztosító intézeteknek ezt a zugbiztosítást túri és ellenük kellően még nem járt el.

A földművelésügyi kormány a vágóhídi biztosítás kérdésével foglalkozik és mivel ennek az ügynek elbírálására elsősorban az agrártársadalom két illetékes szerve, az OMGE és az Országos Mezőgazdasági Kamara hivatott, úgy vélem, jó szolgálatot teszek, ha a kérdés tárgyilagosa elbírálására még néhány szempontot felsorakoztatok.

Elsősorban eldöntendő volna az az elvi rész, hogy a vágóhídi biztosítás kötelező legyen-e s ha igen, milyen módon?

Németországban a földművelésügyi kormány a hasonló német viszonyokra vonatkozóan még 1917-ben hozott egy döntést, amikor 2735—17. sz. alatt a biztosítási kamarához egy leiratot intézett, amelyből csupán a fontosabb részeket kivonatolom: részletezi azokat a feltételeket, amelyek a kötelező vágóhídi biztosításnál figyelembe veendőek, majd foglalkozik azzal, hogy az állami apparátussal való végrehajtása a biztosításnak nem kívánatos. Németül az erre vonatkozó rész így szól: „Alle diese Umstände sprechen dafür, dass für die Gesamtheit der Viehbesitzer die Übernahme der obligatorischen Schlachtviehversicherung durch staatliche Organe eine Förderung der Interessen der Viehhalter nicht mit sich bringt“. „Den Schutz der Schlachtviehversicherung hat der Viehbesitzer bereits durch die privaten Anstalten...“ végül a rendelet ezzel a mondattal végződik: „Wir halten daher, die Einführung einer

obligatorischen Schlachtviehversicherung weder für notwendig, noch für zweckmässig. Meyer s. k.“

Tudomásom van arról, hogy több vidéki helyi gazdasági egyesület határozatot hozott arra vonatkozóan, hogy rendeltessék el a kötelező vágóhídi biztosítás, mert szivesebben fizetik a biztosítási díjat, minthogy a vevővel szemben különféle hátrányos kötelezettségük legyen. Ugyanis, ha a gazda szavatossági felelősséggel adja el az állatát és az állat egészben vagy részben lesz elkobozva, úgy köteles a gazda az egész, vagy a vételösszeg megfelelő hányadát visszatéríteni, ami nem egyszer perlekedéssel, újabb költségekkel volt csak elintézhető. Ebből az is következik, hogy az állatkereskedő, husiparos érdeke is az egyszerűsített helyzet megteremtése, mert a jelen viszonyok szerint őt is súlyosan érinti az a veszteség, ami abból áll elő, hogy az állatvétele befektetett pénzt utólagosan, körülményes uton kapja vissza és ezzel forgatókéje is csökken.

A másik fontos körülmény a vágóhídi biztosításnál a biztosítási díj nagysága. Mennél kisebb a biztosítási díj, annál előnyösebb az az eladó gazdára. Természetes viszont, mennél nagyobb területre lesz kiterjesztve, annál olcsóbb lesz maga a biztosítás. Ha a vágóhídi biztosítást az egész országra kiterjesztik, úgy a díj nagysága is a legminimálisabb kell, hogy legyen.

Mit jelent a vágóhídi biztosítás az állattartó gazdára?

1. a vágóhídi biztosítás 100%-os kárterítést biztosít; 2. biztosítás esetén a gazda mindenkor szavatossági felelősséggel adhatja el a jószágát. Ebben a két pontban megjelölt előnyök lehetővé teszik azt, hogy a gazda a normális forgalmi értéken adhatja el az állatát és így számadásában eltűnnek azok az egész országban sok millió pengőt kitevő évi veszteségek, amelyeknek erede ét cikkem elején már felemlítettem.

Az elmondottak alapján azt hiszem, érdemes és fontos ezzel a gazdakérdéssel behatóan foglalkozni, kimondottan abból a szempontból, hogy a vágóhídi biztosítás miként volna a legjobban megoldható az állattartó gazdatársadalom érdekeinek megvédésére.

Bodo János.

A „Hangya“központ XXX. évi rendes közgyűlése.

A „Hangya“központ március 21-én délelőtt tartotta központi székházának gyűléstermében XXX. rendes évi közgyűlést, amelyen a vidéki szövetkezetek képviselőiben igen sokan jelentek meg.

A közgyűlést Zichy Aladár gróf elnök nyitotta meg, majd a megjelenésében hirtelen megbetegedése folytán akadályozott Balogh Elemér dr. vezérigazgató üdvözlő szavait olvasta fel Bokor Ervin dr. igazgató a megjelentek előtt. Balogh Elemér dr. üdvözlő szavaiban foglalkozott a „Hangya“központ helyzetével, az új esztendő kilátásaival, azokkal a feladatokkal, amelyek a jövőt illetően nemcsak a központra, hanem a vidéki szövetkezetekre is háramlanak. Kérte a szövetkezeti vezetőket, hogy a központ igazgatóságát programjának végrehajtásában odaadón támogassák. A megjelentek lelkes éljenzéssel fejezték ki Balogh Elemér dr. vezérigazgatóhoz való őszinte ragaszkodásukat.

Azután az igazgatóság jelentését ismertették a közgyűléssel, amely az 1928. üzletév munkásságát és eredményeit tünteti fel. A központ az elmúlt esztendőben 73.745,181 pengő értékű áruforgalmat bonyolított le, vagyis 8%-kal többet, mint 1927-ben. Foglalkozott az igazgatósági jelentés zanak a pénzügyi műveletnek az ismertetésével, amelyet a központ a svéd-amerikai gyufatörzsellet bonyolított le, a továbbiakban a vidéki kirendeltségek átszervezése körül végzett munkákat ismertette. Majd rámutatott a jelentés azokra a mozgalmakra, amelyeket a központ

RÉTI ZOLTÁN ÁLLATBIZOMÁNYOS

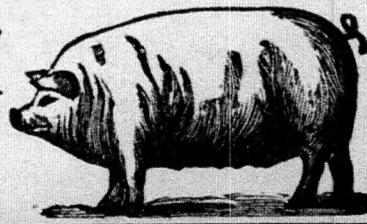
Budapest, IX. kerület, Sertésvásártér

Levélcim: Réti Zoltán, Budapest, IX., Sertésvásártér.

Táviratcim: Réti Budapest Sertésvásártér

Telefon: József 366—29, József 343—03

Lakástelefon: József 318—II

Foglalkozik:

a ferencvárosi vásárokon sertés, szarvasmarha, borju és juh bizományi eladásával. Hízott és sovány sertések, zsir, szalonna és hus adásvételének közvetítésével.

Kívánatra vásári jelentéseimet díjmentesen küldöm és szakszerű felvilágosítással szolgálok. 1929

MOTOR- ÉS GÉPGYÁR MARTOS ÉS HERZ, BUDAPEST

Gyártelep: VII., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-UT 87. SZ. TELEFON: JÓZSEF 96-22

Varosi lerakat: V., BERLINI-TÉR 2., NYUGOTIVAL SZEMBEN. TELEFON: 20-43

SZIVÓGÁZ- ÉS BENZINMOTOROK

TAKARMÁNYKAMRA, KASTÉLYVILÁGÍTÁS, ONTOZBERENDEZÉS STB. HAJTÁSÁRA

SZIVÓGÁZ-, BENZINCSEPLŐGARNITURÁK

VEGYESEK.

Az idei országos mezőgazdasági kiállítás és vásár.

A március hó 21-én megnyitott országos mezőgazdasági kiállítás és vásár a magyar mezőgazdaság és állattenyésztés igazi ünnepevé vált. Az idei kiállítás még a tavalyi nagyszabású kiállítással összehasonlítva is, hatalmas és nagyarányú fejlődést mutat és hű tükörképét adja mezőgazdaságunk és állattenyésztésünk jelenlegi helyzetének, mondhatni a magyar föld minden ereje és szépsége bemutatására került itt. Még csak az első napról számolhatunk be és a rendezőbizottság ennek eredményeivel is teljes mértékben meg van elégedve. A vásárlások folynak, az eredményről természetesen most még nem számolhatunk be, azonban már eddig is kiállítás van arra, hogy ebben a tekintetben is az idei kiállítás lényegesen felül fogja a múltit a tavalyi vásár eredményeit. A kiállítás és vásár lefolyásának ismeretetését és a díjazások eredményeit valamint az ünneplés megnyitáson készült fényképfelvételeket lapunk husvétii számában fogjuk részletesen közölni a bemutatásra került állatok, termények, gazdasági eszközök stb. csoportjainak szakszerű leírását az azt követő számainkban közöljük.

A „Köztelek” legközelebbi kettős (25-26.) száma az ünnepek miatt f. hó 31-én, husvétvasárnap fog megjelenni gazdag tartalommal.

Halálhíradás. *Gajdáty Jenő* m. kir. gazdasági főtanácsos, kerületi m. kir. gazdasági főfelügyelő március 19-én, életének 60. évében Budapesten elhunyt. *Gajdáty Jenő* évekig a Fevidéken teljesített szolgálatot, majd a földművelésügyi minisztériumba került s mint kerületi főfelügyelő a dunántúli vármegyék ügyét intézte. Tagja volt az OFB-nek és a földművelésügyi minisztérium állandó gazdasági bizottságának. Temetése március 21-én volt nagy részvét mellett.

Batta Sándor gazdasági főigazgató kitüntetése. A kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy szentmártonkai és vattai *Batta Sándor* magyar királyi gazdasági főtanácsos, magyar királyi gazdasági főigazgatónak a közszolgálat terén kifejtett buzgó működéséért elismerése tudtul adassék. Az elismerés díszlevelényét *Mayer János* földművelésügyi miniszter f. hó 19-én nyújtotta át ünnepléses keretek közt a földművelésügyi minisztériumban *Prónay György* báró és *Mayer Károly* államtitkárok, valamint *Grabovszky Miklós* és *Gerencsér Jenő* miniszteri tanácsosok jelenlétében. A miniszter beszédében megemlékezett *Batta Sándor* eredményes munkásságáról és a ménesbirtokok földelendítése körül szerzett érdemeiről.

Az országos mezőgazdasági kiállítás és vásár sajtóbemutatója. Folyó hó 20-án, szerdán délután zajlott le az idei nagyszabású országos mezőgazdasági kiállítás és vásár sajtóbemutatója. A különböző fővárosi és vidéki napilapok és gazdasági szaklapok részéről mintegy ötvenen jelentek meg, akiket a vásár rendezőbizottságának elnöke, *Jeszzenszky Pál* fogadott, majd *Konkoly Thege Sándor* dr. OMGE főtitkár adta meg a szükséges tájékoztatást és a kiállítás minden csoportjának megismerése során is beható ismeretést nyújtott a sajtó képviselőinek. A méreteiben ez évben különösen impozáns kiállítás részletes megtekintése több órát vett igénybe. A bemutató után a rendező bizottság uszonnán látta vendégül a sajtót, amelynek részéről *Berecz Sándor* hírlapíró üdvözölte *Konkoly Thege Sándor* dr.-t, mint a rendezőbizottság egyik vezető személyét.

A Veszprémmegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület március hó 11-én tartotta évzáró közgyűlését *Halmi Nándor* m. kir. gazdasági felügyelő, egyesületi alelnök elnöke alatt. A közgyűlésen megjelentek *Mesterovits Iván* gazdasági főfelügyelő, miniszteri biztos a földművelésügyi miniszter képviselőjében, *Weegmann Erik* gazdasági felügyelő, *Schrikker Sándor*, *Weber Arnulf*, *Czuppon Károly*, *Elekes Gyula*, *Holtischer Károly*, *Walla Ferenc*, *Walla Tibor*, *Hunkár Antal*, *Mihály István*, *Strobel Zoltán*, *Gindele Sándor*, *Nirnsee Pál*, *Szalay Dezső*, *Ujhely László*, *Totth Béla* dr., *Kajdacsy Endre*, *Schneller István* és *Vuchetich György* gazdasági felügyelő, ügyvezető-igazgató. A közgyűlés a szarvasmarhatenyésztés fejlesztése érdekében tárgyalta ügyeit a földművelésügyi miniszterhez és az Országos Törzskönyvelő Bizottsághoz jóváhagyás végett felterjeszti. Ilyenek az egyesületi törzskönyvek állami védelemben való részesítése a magántörzskönyvekkel szemben, valamint a magyar pirostarka marha fogalmának, illetve kitenyésztésének szabatos megállapítása. A közgyűlés jóváhagyta a múlt évi zárszámadásokat és elfogadta a jövő évi költségvetést. Az egyesületi ezüst vándorkolompot az 1927-28. évi eredmények alapján *Esterházy Pál* gróf rédei tehenésze *Hattyu* 34. számú tehenének ítelték oda, amelynek termelése 327 nap alatt 7453 liter tej volt. Végül a szarvasmarhatenyésztés fejlesztése terén szerzett kiváló érdemeik elismerésül az egyesület tiszteletbeli tagjaivá választotta *Mesterovits Iván* gazdasági főfelügyelő, országos miniszteri biztost, *Horváth Lajos* dr.-t, Veszprém vármegye alispánját és *Szentandrassy György* m. kir. gazdasági tanárt.

A Sopronmegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület tehenesgazdaltanfolyama. A Sopronmegyei Gazdasági Egyesület, illetve Szarvasmarhatenyésztő Egyesület a csermajori m. kir. kiskisgazdaképző iskolában március 11-16-ig szarvasmarhatenyésztési és tejgazdasági tanfolyamot rendezett a megyei uradalmak tehenesgazdái részére. E tanfolyamra összesen 13 tehenesgazdát küldtek ki, többnyire olyan sopronmegyei uradalmak, amelyek magas színvonalú teheneszetettel rendelkeznek s így kívánatos, hogy nemcsak gyakorlati, de megfelelő elméleti tudással is rendelkezzenek a tehenesgazdák. A tanfolyam 6 napig tartott, amelynek elvégzéséről a résztvevők bizonyítványt nyertek. A tanfolyam előadói a csermajori m. kir. kiskisgazdaképző iskola tanárai voltak. A tanfolyamon a következő tárgyakat adták elő: 1. a tőgy és szerkezete; 2. folytás, hágatás; 3. a tej tulajdonságai; 4. a tej összetétele, 5. vemhesség, ellés; 6. rendellenes ellés; 7. elvetés; 8. a tej mennyiségét és minőségét befolyásoló tényezők; 9. a borjú természetes és mesterséges felnevelése; 10. a fejés és a fejés körüli teendők; 11. a növedékiállatok gondozása és takarmányozása; 12. fejőstehenek takarmányozása; 13. a tej szűrése; 14. a tej hűtése; 15. a tenyészbika gondozása és takarmányozása; 16. legelő és legeltetés; 17. fertőző és járványos betegségek; 18. a tej szállítása; 19. első segélynyújtások, 20. gyakorlati eljárások. A tanfolyamon résztvevő tanuló a vizsgán szép készultséget mutattak s ez kívánatossá teszi, hogy ilyen tanfolyamokat lehetőleg a többi társegyesületek is rendeznek a jövőben.

A gyöngyösi tenyészállatdíjazás és vásár. E hó 16-án rendezte a Hevesmegyei Gazdasági Egyesület tenyészállatkiállítását és vásárát Gyöngyösön, amelyen 164 drb tenyészállat került bírálat alá. A vásárt *Gosztonyi Andor*, a Hevesmegyei Gazdasági Egyesület alelnöke nyitotta meg. Ezt követte a kistenyészők részére kitűzött értékes gazdasági gépdíjak és pénztartalnak kiosztása. Díjazva lettek a kistenyészők közül: *Gézi Lőrinc* zaránki, *Juhász István* zaránki, *Dudás József* tarnaerki, *Berta Kálmán* zaránki, *Berta Bálint* zaránki, *Lövey István* zaránki, *Berta János* zaránki kiskisgazdák bikái, *Juhász Pálka* János zaránki

igazgatósága Balogh Elemér dr. vezérigazgató személyében nemzetközi szövetkezeti vonatkozásban kifejtet.

A béke következtében elszakított erdélyi szövetkezetek ügyeinek lebonyolítását a nagyenyedi kirendeltség végezte. Ez a munka befejezést nyert és a közgyűlés kimondotta a nagyenyedi fiók végelszámolásának jóváhagyását és a fiók cégének törlesztését.

A „Hangya” központ elmúlt évi üzleti működésének eredményeként 647,845 pengő tiszta nyereség mutatkozott s az alapszabályszerű jutalékok levonása után fennmaradt 613,227 pengő összegből a közgyűlés a befizetett üzletrészekre 5%-os osztalékként 476,875 pengőt fordított, a berendezések értékcsökkenésére és az ingatlanok értékcsökkenésére egyébként 65,000 pengőt, a fennmaradó összeget pedig az üzleteredményszámán a jövő évre vitette át.

A közgyűlés az igazgatóság és a felügyelőbizottság jelentését egyhanguan elfogadta és a felmentvényt megadta.

Szappa Ferenc (Nagytétény) a vidéki szövetkezetek nevében köszönetet tolmácsolta a központ igazgatóságának odaadó munkásságáért és indítványára azokat az igazgatósági tagokat, akiknek mandátuma lejárt, a közgyűlés ismét megválasztotta.

Dömötör László dr. ügyvezető igazgató az alkalmazottak nyugdíjintézetének elismert vállalati nyugdíjpénztárrá való átalakítását ismertette és az intézmény alapszabályait javaslatára a közgyűlés egyhanguan elfogadta. Ugyancsak *Dömötör László* dr. ügyvezető igazgató ismertette a nagyenyedi fiók fejszámolásának az ügyét s javaslatára a megjelentek tudomásul vették ebben a pontban is az igazgatóság jelentését.

A tárgysorozat letárgyalása után a vidéki szövetkezetek képviselőitől megjelentek közül *Menyhárt Mihály* (Jaszapati), *Légrády Ferenc* (Pécs), *Dáni Zsigmond* (Jászberény), *Rusz István* (Verpelet), *Dezso István* (Szahalombatta), *Kerek Péter* (Pihesszentivan), *Koncz Rezső* (Lovasberény) szólaltak fel és terjesztették elő indítványokat a szövetkezetek áruellátása, adminisztrációja és más, belső életüket érintő kérdésekben, amelyekre *Meskó Pál* ügyvezető igazgató és *Gergely István* igazgató adtak felvilágosítást.

A mindvégig lelkes hangulatban és a vidéki szövetkezeteknek a központ iránti ragaszkodásának megnyilatkozásában lefolyt közgyűlést *Zichy Aladár* gróf elnök emelkedett szavakkal zárta be.

Felhívás előfizetőinkhez.

Április hó 1-ével új előfizetést nyitunk lapunkra. Felhívjuk **csakis** azokat a tisztelt előfizetőinket, **akiknek előfizetése e hó végével lejárt**, hogy az előfizetési díjat a **lapunk mai számához csatolt postautalványon** **előző** beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be. **Aktik az előfizetési díjat április 10-ig nem küldik be**, azok címére a lap küldését kénytelenek leszünk **besszűntetni**. Az előfizetési díjat **ugyanazon cím alatt** kérjük **beküldeni**, mint **amely címen a lap jár**.

Előfizetési árak:

egy évre	32 pengő
félévre	18 "
negyedévre	10 "

OMGE-tagoknak a tagsági díjon felül:

egy évre	20 pengő
félévre	11 "
negyedévre	6 "

A kiadóhivatal.

AZ ÁLLAMI KAMATMENTES MŰTRÁGYAAKCIÓBAN
RENDELHETI MEG A
23-26% FOSZFORSAVAS
RHENÁNIA FOSZFÁTOT
 amely MÉSZTARTALMU, NEM SAVANYIT, NEM MAR, NEM CSOMÓSODIK!
 Egyedárusítók az utóállamok részére:
DUKES és HERZOG
 BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA I.
 TELEFON: AUT. 288-09, AUT. 122-74

Vetőmagszükséglete
 beszerzése előtt saját érdekében kérjen tőlünk legolcsóbb mintázott ajánlatot!

Fekete Testvérek Magkereskedelmi R.-T.
 (Schwartz Testvérek)
 Alapítva: 1870. Sörgöncim: „Gebrüder”
 Iroda: Budapest, V., Sas-utca I. - Vetőmagtisztítótelep:
 Budapest, IX., Soroksári-ut 44. sz. (Királymalmom)
 Levélcím: Bpest 4., 190. Telefonok: 808-20 sorozat

Kovács János nagyfűgedi kiscsászák növendékibikái, Szabó Mihály gyöngyöshalászi, Mózer Simon atkári, Szabó Imre atkári, Juhász János atkári, Tari József viszneki kiscsászák tehenei, Benei József atkári, Sebők István nagyrédei, Majoros János nagyrédei, Sebők István nagyrédei, Tóth János gyöngyösi kiscsászák üszői, akik gép-, illetve pénzdíjakat nyertek. A nagyobb birtokosok csoportosan kiállított állatai közül a bikák csoportjában oklevelet nyertek: Brezovay István nagyrédei, Dóry Gyula dr. és Rosenfeld Emil atkári, özv. Graeff Andorné kétutkői, Borhy István dr. visontai; a tehének csoportjában: Dóry Gyula dr. atkári, Rosenfeld Emil és Samu atkári, Almásy Erzsébet gyöngyöshalászi, az üszők csoportjában özv. Deutsch Adolfné nagyrédei gazdaságának kollektívja. A kiállítást meglátogatták Heves megye föld-birtokosai és mintegy 2500 főnyi kiscsászák stb.

A biharkeresztesi téli gazdasági szaktanfolyam záróvizsgálója. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara Bihar-keresztesi téli gazdasági szaktanfolyamot létesített, amelynek szervezését és vezetését Váczy Mihály dr. járási m. kir. gazdasági felügyelő vállalta, aki az előadásokat Gál Sándor okleveles gazdával együtt tartotta. Az év tananyaga a növénytermesztés volt. A március 3-án lefolyt záróvizsgán miniszteri biztostól Halász Miklós debreceni gazdasági akadémiai rend. tanár elnököt, aki a tanfolyam minden hallgatójának tudásáról teljes elismerését nyilvánította.

A buza és a burgonya termésének értékösszehasonlítása hazánkban 1927-ben. (Összeállította: Beke László.)

Buza:	Burgonya:
Bevetett terület 2.920.000 kat. hold	450.000 kat. hold
Összes termés 21 millió q	20 millió métermáza
Ar q-kint 30 pengő	5 pengő
Összes érték 630 millió pengő.	100 millió pengő.

A búzával bevett terület hat és félszer nagyobb a burgonya területénél, ha tehát ugyanolyan kis területet állítunk szembe a buza területéből, mint amennyi a burgonyával bevett terület, akkor a 450 ezer kat. holdnyi területen a burgonya értéke magasabb a buza értékénél. A buza jó, a burgonya gyenge talajokon hozza ezt az értéket. Az állami költségvetésben 1908. év óta állandó tételként szerepel a burgonyatermelés fellendítése.

A Magyaróvári M. Kir. Gazdasági Akadémia Hallgatóinak Gazdasági Egyesülete folyó hó 11-én szakülést tartott, amelyen Tóth B. László, a „Georgicon” szerkesztője tartott előadást az agrárértékesítés világproblémájáról. Az előadó részletesen megvilágította a világ jelentős agrárállamainak helyzetét s azt a végső következtetést szűrte le, hogy a mezőgazdasági válság csak az értékesítés megszerzésével, a szövetkezetek útján oldható meg. Részletesen foglalkozott a magyar mezőgazdaság termelési ágainak értékesítési lehetőségeivel és rámutatott arra, hogy igen sok terményünk rossz előkészítéssel, csomagolással stb. kerül piacra. Emiatt háttérbe szorul a sokszor silányabb minőségű, de megfelelően előkészített külföldi áruval szemben. Igazodnunk kell a felvető piac igényeihez s ilyen irányban kell az értékesítést megszerveznünk. A magasnövű előadásért Bánvárh Sándor igazgató, valamint Nádasdy Ferenc gróf ifjúsági elnök mondott köszönetet. Ezután Gyémánt György III. éves hallgató vitakérdést vezetett be: „Van-e létjogosultsága a yorkshire-sertés tenyésztésének hazánkban?” címmel. Tóth B. László szerkesztő, valamint az ifjúság részéről Parragh Farkas, Bronner László, vitéz Derék István, Rákossy Lajos és Balogh Vilmos akadémikusok vettek részt a vitában, amelyet Bánvárh Sándor igazgató zárt be, rámutatva, hogy az egyes gazdaságok helyzete és az értékesítési lehetőségek határozottan abban, hogy a hussértést avagy a mangalicát választjuk. Végül Szécsényi István, a Dunántúli Baromfitenyésztő Egyesület igazgatója a tojásértékesítés problémáját fejtegette.

A magyar kir. osztálysorsjáték szociális jelentőségének és folyton növekvő megértésének öröndetes jele, hogy a sátekban résztvevők száma folyton emelkedik. Az új játék sorsjegyei iránt olyan óriási az érdeklődés, hogy a sorsjegyek valószínűleg az április 12-i húzás előtt teljesen elkelnek.

Lapunk mai számához mellékeljük Pantodrog K.-T. Mezőgazdasági Osztálya cég prospektusát, (Budapest, V., Visegrád-utca 7.), amelyre felhívjuk olvasóink szíves figyelmét.

Ha proteindus abraktakarmány- és mindenféle olajpogácsa-, valamint szárított répaszelet- és melasse-szükségletét úgy azonnali, mint egész évi szállításra, a beltartalom kezességével fedezni óhajtja, úgy forduljon Zwebner Jacques céghez, Budapest, V., Nádor-utca 28. Telefon: Automata 140-72

Ugyapjura kamatmentes előleg folyósítatik: Párczer Mezőgazdasági Áruforgalmi Iroda Budapest, V., Honvéd-utca 38. szám. Telefon: Lipót 968-24.

NYILTÉR.

(E rovatban foglalkozni nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

A Magyar Földhitelintézet

Budapest, V., Bálvány-utca 7. szám

Engedélyez jelzálogkölcsönöket kizárólag földbirtokra, jelenleg 35 éves törlesztésre. A legkisebb felvehető kölcsön 400 dollár (mintegy 2200 pengő). Részletes értesítőt kívánatra postán küld az intézet

Patkány-, egérintő

„RATINOL” gyökeresen új! Más állatra, emberre ártalmatlan! Sváb, csóány, rusznai, hangya, stb. irtószerek Naplárban utánvétellel szállítja: R. A. T. I. N. O. L. LABORATORIUM Budapest, VII. kerület, Marányi-utca 33. 5520

Állami ellenőrzés alatt álló telepünkön

szőlőoltványok és vesszők

legelősebb árban kaphatók.

Emődi szőlőtelepítő r.-t.

Budapest, V., Széchenyi-utca 1.

Telefon: Aut. 122-39 5938

Juhgomolyát, juhsajtot

állandóan veszünk

Budapesti Központi Általános Tejesarnok R.-T.

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 31.

Telefon: József 462-65 Sürgőnycim: Köztejt, Budapest

Jelzálogkölcsönök! Folyósámlahitel! Parcellázások!

Schwarz Gusztáv banküzlet

BUDAPEST, IV., Kossuth Lajos-utca 3. sz.
Telefon: Automata 898-62
Sürgőnycim: SCHWARZ GUSZTÁV BUDAPEST.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét a budapesti

gyapju-aukciókra,

melyek az év folyamán két sorozatban, nevezetesen július és október hónapokban tartatnak meg. — Ezen immár 1904 óta fennálló intézmény a külföldi gyárosok és kereskedők feltehető bizalmát bírja, kik jó és rossz konjunkturákban egyaránt rendszerint megjelennek és versenyeznek által kifejezésre juttatják az áru valódi napi értékét — Minthogy vevőközönség régi ismerője az egyes gazdaságok termékeinek, élénk figyelemmel várja, hogy mely tetelre számíthat az árveréseken. A gazdaközönség érdekében fekszik tehát termelőink készletét mielőbb bejelenteni.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosításokkal szolgál Gyapjuárverési Vállalat Vezetősége, a Magyar Általános Hitelbank gyapjuosztálya, Budapest, V., József-tér 3. szám

Táblaüveg BIELEK KÁROLY

táblaüveg-nagykereskedés
Budapest, VIII., Tavaszmező-utca 18. sz.
Telefon: József 325-94

Mezőgazdasági Termelők Egyesült Szövetkezete

mint az O. K. H. tagja

Budapest, IV., Régi posta-u. 19., félemelet
Telefon: Aut. 899-60, 899-69 Sürgőnycim: Pomas, Budapest

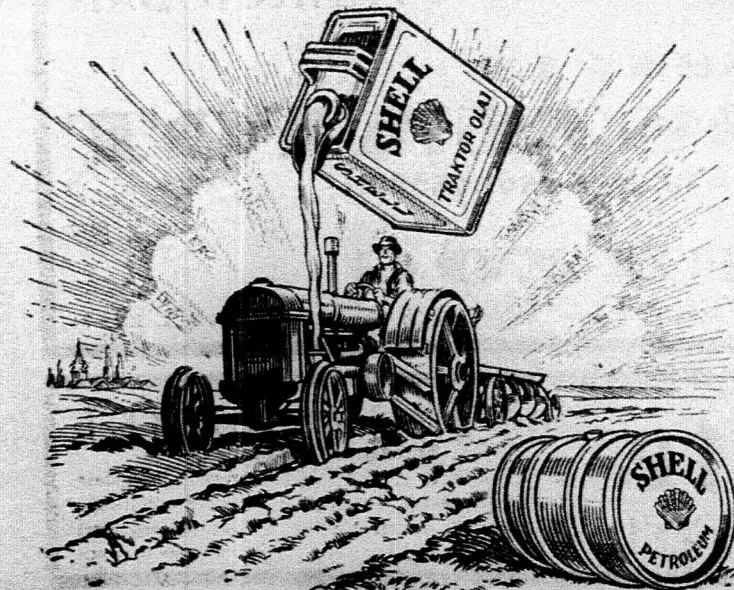
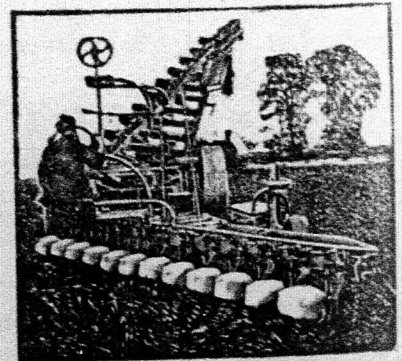
Vesz és elad fix és bízományi alapon: vető- és etkezési burgonyát, valódi makói fajta dughagymát, hagymamagot és fokhagymadugványt. 5329

KEMNA J.

VEZÉRKÉPVISELETE:

GRESKOVICH és SCHACKE
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁZSAR-UT 51.
TELEFON: AUTOMATA 291-21

Uj kombinált mély-, sekély- és hántócékek 3-25" munkamélységgel, 3-12 kicserélhető ekeletekkel, mindenféle talajra és munkaalkalmakra. Táracsáboronás kultivátorok mindenféle szélességben.

Télen-nyáron olcsón és biztosan szánt SHELL

traktorolajjal és petróleummal ingyenes műszaki segédkezés!

Lerakatok az országban mindenütt.

Shell Kőolaj R.-T.

Budapest, V., Alkotmány-utca 16. sz.
Levélcim: Budapest 62. Postafiók 146. Sürgőnycim: Angolpetrol Budapest
Telefon: 214-87, 214-88 és 214-89

Nem lesz üszögös
az árpája, zabja és kölese, ha
GERMISAN

-nal csávazza a vetőmagot, mert a GERMISAN a fenti betegségek, továbbá az árpa levélcsikoltsága, a köles, muhar, tengeri üszögje, a buza köüszögje, a bab fenésedése stb. ellen a **legbiztosabb hatásu, magas higany-tartalmu, kiválóan oldódó, abszolút megbizható nedves csávázószer.**

Az árpa levélcsikoltsága ellen már $\frac{1}{8}$ %-os oldatban, az árpa fedett üszögje ellen $\frac{1}{4}$ %-os oldatban, a zab repülő- és fedett üszögje ellen $\frac{1}{4}$ %-os oldatban, félórás áztatással, biztos védelmet nyújt.

A jó gazda kalkulál, kísérletezik, tanul és halad, mert ha nem teszi, elmarad.

Ha nem csáváz, megtakarít ugyan pár fillér csávázási költséget, de százszorosát elveszti, mert a termése sokkal kisebb és üszögös lesz.

A GERMISAN-t gyártja: Saccharinfabrik A. G. Magdeburg. — Forgalomba hozza:

PANTODROG R.-T. Mezőgazdasági Osztálya

Budapest, V., Visegrádi-utca 7. szám

Távirati cím: PANTODROGS

Telefon: Aut. 101-73, 101-74

➡ Érdeklődőknek kísérleti anyag díjtalanul rendelkezésre áll ➡

ARÉPA

gyökérfekélye (Phoma betae) ellen
a legtökéletesebb védekezőszer a

TUTAN

mert a TUTAN **magas higanytartalmu nehe-**
zen és lassan oldódó porcsávázószer, melynek követ-
keztében **nemcsak a vetőmag utján terjedő**
kórokozó, a Phoma betae, hanem a talajban
lévő Pytium debaryanum és Aphanomyces laevis ellen is
biztos védelmet nyújt, a talajból nem mosódik ki,
hanem azt desinficiálja és így a fiatal csiranövényt a gyökér-
fekélytől megvédi.

Ezenkívül biztos sikerrel használható: az **ARPA** levélcsikoltsága,
a **ZAB** repülőüszögje, a **BUZA**, a **KÖLES** és a **MUHAR** üszögje ellen.

A TUTAN-t gyártja: Saccharin-Fabrik A. G. Magdeburg — Forgalomba hozza:

PANTODROG R.-T. Mezőgazdasági Osztálya

Budapest, V., Visegrádi-utca 7. szám.

Távíratí cím: PANTODROGS

Telefon: Aut. 101-73, 101-74

↳ Érdeklődőknek kísérleti anyag díjtalanul rendelkezésre áll ↳

MINDENFÉLE
CSAPÁGYAT
AZONNAL
SZÁLLIT:

**AUTO-és TRAKTOR-
CSAPÁGYAK
KÖZPONTI RAKTÁRA.**

PÁL MIHÁLY
ONL. MÉRNÖK
BUDAPEST 62.
BOX 86.
TELEFON: AUT. 151-98
V., SZEMÉLYNOK-UTCA 16.

Budapest 72. postafiók 46

A zöldtrágya és alkalmazása

Írta: Gyárfás József Ára 3 pengő
"PÁTRIA" R.-T. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám

Fontos! A szeszgyártás kézikönyve
Írta: Dr. Hérics Tóth Jenő és Ostrovszky Antal
720 oldal, 143 ábra, 100 táblázat. Fűzve 32 P, kötve 36 P.
"PÁTRIA" R.-T. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

**Mezőgazdák
„Zuhatag“**

kutja

a legegyszerűbb és legjobb
Sok ezer darab
évtizedek óta üzemben
Kedvező fizetési feltételek!

Kizárólag szállítja a 5826

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám

Az ipar és háztartás részére nélkülözhetetlen:
**A gyümölcsök és főzelékek
konzerválásának kézikönyve**
Írta: Dr. Hérics-Tóth Jenő Ára 10 pengő
"PÁTRIA" R.-T. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Új, prima sinek szállítása, egy raktárról,
mint közvetlenül a Rimamurányi
és az Állami Vasművekből is.

Sinek

Kisvasuti kocsik

váltók, fordítókorongok és
felépítményi apróanyagok.

Használt sinek
egy eladásra, mint borbé.

SCHLESINGER ALAJOS
Budapest, V., Váci-ut 30-32. sz.

A PHYLAXIA

SZÉRUMTERMELŐ R.-T.

Budapest 10 Postafiók 23

közli, hogy

a lépfene sertésorbánc és sercegőüszök elleni ojtóanyagok (vakcinák) árát 20-25%-kal

a lépfene sertésorbánc mirigykór septikaemia paratifusz kóli szérumok árát 15%-kal

a baromficholera elleni vakcina és szérum árát pedig 30%-kal **leszállította.**

Telefon: József 463-22
Sürgőnycim: PHYLAXIA Budapest

TULIPÁN-PENZIÓ

Tátralomnic (Csehszlovákia)
Egész éven át nyitva.

Napi penzió szobával, étkezéssel, fűtéssel és villanyvilágítással 50 cseh korona.

Kiválóan alkalmas üdülők és gyengélkedők részére. 2200

Tulajdonos: Turák Gyula. Magyar levelezés!

MELEGÁGYI ÜVEGET

szállít azonnal minden méretben és mennyiségben, a legolcsóbb napi áron, vidéki verő újra vagy budapesti raktárból, magyar és előrendű cseh minőségben

FORGÓ és TARSA R.-T.
tábla- és tükörüveg-nagykereskedés

Budapest, VII., Dohány-utca 16-18. szám
Telefon: József 425-70 és József 426-05 Sürgőnycim: „VITRUM“

Gazdaközönségünk figyelmébe!

Tisztelettel közöljük, hogy összes védőoltóanyagaink (vaccináink) árát folyó évi március hó 26-tól kezdődőleg **25%-kal**

és sercegőüszök-, lépfene-, sertésorbánc-, szeptikémia-, paratyphus-, mirigykór-, baromficholera ellenes szérumunk árát pedig **15%-kal** leszállítottuk.

LABORATORIUM VÉDŐOLTÓANYAGOK TERMELÉSÉRE R.-T.

RUHÁK

Férfiak
Nők
Fiuk
Leányok
részére

legjutányosabban
Magyarország legnagyobb ruhaáruházában

NEUMANN M.

M. RIR. UDVARI ÉS KAMARAI SZÁLLÍTÓ

BUDAPEST
IV., MUZEUM-KÖRUT I. SZ.

ÉRTESÍTÉS!

A Hungaria Szérumművek R.-T. ezúton értesíti a mélyen t. Budapest, VI. kerület, Szondy-utca 76. szám. Gazdaközönséget, hogy a **védőoltóanyagok** (lépfene, orbánc, sercegő **25%-kal,** üszök ellenes vaccinák) árárt **a gyógyító vérsavók** (lépfene, orbánc, sercegő üszök, mirigykor, sertéssepticaemia, paratyphus, coli) árárt **15%-kal** leszállította

Ezt az új traktorkönyvet minden gazdának el kell olvasnia! Most jelent meg! Feltűnést keltő újdonság!

A traktorok jelentősége a mezőgazdaságban

(A gépmunka helyzete és jövője)
122 oldal, sok ábrával. **Ára 7 pengő.**
Írta: **Rothmeyer Imre**
m. kir. gazd. tan., az OMGE titkára

Rothmeyer e tanulmányában a traktorvasárlástól kezdve végig, a gépmunkával összefüggő összes kérdéseket a gazda szemszögéből nézve világította meg. Utóbbi azért emeljük ki, mert e mű szerzőjének kifejtett álláspontja többször ellentétben áll a gyári és kereskedelmi érdekeltségek álláspontjával.

„Patria” R.-T. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Kérjen árjegyzéket a gazdasági könyvvelti nyomtatványokból

„Patria” Irodalmi Vállalat és Nyomda R.-T. Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelék)

Bérletet keresek 700-800 holdat,
csakis jó minőségű földet azonnali vagy öszi átvételre. Ajánlatok Molnár Miklós, Budapest, V., Dorottya-utca II. l. em. 5924

Fontos újdonság!
A zöldtrágya és alkalmazása
Írta: **Gyárfás József**

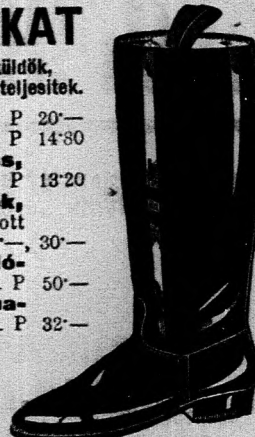
Ez a mű megtanítja a gazdát arra, hogy hová való a zöldtrágya, milyen a hatása és hogy megismerve minden módját és lehetőségét a zöldtrágyázásnak, azt a maga helyén okszerűen és haszonnal alkalmazza.

Ára 3 pengő.
„Patria” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

MINTAPÁROKAT
vagy képes árjegyzéket küldök, postai rendeléseket pontosan teljesítek.

Férfi boxcipő, egész ... P 20.-
Férfi sárga strapacipő P 14.80
Sárga tehénbőr-bakancs, tiszta bőr ... P 13.20
Vadász- és sportcipők, dupla talp, bőr-bevarrott nyelv ... P 22.-, 26.-, 30.-
Elsőrangú box lovaglósizma kézimunka ... P 50.-
Strapa bőr- vagy halinasizma ... P 32.-

KISS H.
cipőnagykereskedő
Budapest, VII., Mátyás-utca 13.

Gyapjut

vásárolunk elővételben is, fix áron vagy nyírás-kori napiáron, 80% előleget nyújtunk

5923

Első Magyar Gyapjamosógyár R.-T. Posztógyára, Budapest, V., Kárpát-u.9. * Telefon: Lipót 922-23

Vetőburgonyatermelés

Írta: **K. Takács Gyula** **Ára 5 pengő**
„Patria” R.-T. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám

A magyar kertészeti szakirodalomban egyedülálló!
Bogyógyümölcsök termesztése
74 művezi ábrával Írta: **Mahács Mátyás** **Ára 5 pengő**
„Patria” R.-T. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

MÉLYHÜTÉS — JÉGGYÁRTÁS
minden szakértelem és vegyszer nélküli
A BROWN-BOVERI 5742

A=S hűtőautomatával

Egyszerű! Nincs kezelési! Nincs utántöltés!

A HŰTŐAUTOMATA MELLETT ELSŐRANGU AMMONIÁK-KOMPRESSZOROKKAL SZOLGÁLTATUNK.

Gellért Ignác és Társa R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky-u. 41.
WIEN TELEFON: AUTOMATA 212-91 BRÜNN

VIRÁGTENYÉSZTÉS
ÍRTA: **OSZPÁRY BERTALAN KERT. IGÁZGATÓ**
315 oldal, 262 képpel **Ára 5 pengő**
„Patria” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelék)

Tej + 2 C^o-ra
hűtendő, ha annak jó értékesítését biztosítani kívánjuk. Tej-hűtés és egyéb élelmiszerhűtés az automa-tikus, dán **SABROE-kompresszorral** megbízható, egyszerű, olcsó. Tízezer hűtőgép, — köztük a legelső magyar mintagazdaságokban és tejtüzemekben — hirdeti a SABROE-gyártmány fölényét.

Surány Viktor
okl. gépészmérnök 2332
tejgazdasági és hűtőgépgyári üzeme
Budapest, VIII., Balassa-utca II. szám

A zöldtrágya és alkalmazása
Írta: **GYÁRFÁS JÓZSEF**, gazdasági főtanácsos kísérletiügyi főigazgató. **Ára 3 pengő**
„Patria” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelék)

Jövedelmezőbb modern bérházak!
Váci-utnál III emelet, 12%-ot jövedelmező, 120.000 pengővel. Vízszállítással, V. emeleten, 11% ot horó. 220.000 pengővel megvehető. **BÉRHAZ, VILLA, TELEK** nagy választékban. Birtok- és hátközlésén olcsón.
PAUNCZ, Vas-u. 5. Telefon J. 331-77

A korpa drága, etessünk „NATURA” melassetaktmányt
(maltaecirás, korpás vagy olajpogácsa) gar. összetételben, bármely mennyiségben szállítható

Dijnyertes hussertések fehérjetakarmánya **hulliszt, vérliszt, halliszt, répatakar-mányliszt, szénsavas mész stb.**

NATURA
Erőtakarmánygyári és Árutorgalmi Részvénytársaság
Budapest, V., Árpád-utca 7. sz.
Telefon: Ám: 139-16 és 294-36 5905

Uj szakkönyvek!

Rothmeyer I.: A traktorok jelentősége a mezőgazdaságban 7.-
Gyárfás József: A zöldtrágya és alkalmazása 5.-
Balás-Winkler: Baromfibetegségek 2. kiadása 2.-
Fodor Ferenc dr.: Magyarország mezőgazdasági földrajza 6.-
Bányi Ferenc: Földművelésügyi statisztika 13.-
Grubner Emil: Hogyan lett Nyomorfalvától Gazdagfalva 8.-
Dörner Béla: Rét és legelő művelése. 2. kiadás 14.-
Radnóti-Fió: Versenyteljesítési útmutató 1929 2.-
Bittera M.: Áll. növénytermesztés. 2. új kiadás 2.-
Horváth János: Magyar-országi kerti kerti 3. kiadás 3.-
Köncz János: Községi igazgatás 3.-
Wellmann O. dr.: A borjú felnevelése 4.-
Károly Rózsa dr.: A kisgazda adó 5.-
Perneczky: Csodák és gépmunkások balesetbiztosítása 240.-
Csiki László: Zöldtakarmányok konzerválása. (Sorozat) 14.-
Szilassy-Grubner: Széles takarmányozás term. 3. kiad. 4.-
Fekete: Fajbaromfi-tenyésztés és betegségek 1.-
Pavlosek: Szarvasmarha-tenyésztés 8.-
Predmestský Zdeněk: A tejfelforrósítás 10.-
Wellmann O.: Állatgyógyászat. 2. kiadás 12.-
Andrásovics E.: Háziművelés. 7. kiadás 3.-
Hérics-Fóth-Osztróvsky: A szeszgyártás kézikönyve 32.-
Reka László: A burgonya termesztése és nemeseítése 190.-
Szabó Zoltán: Szőlő növények élete és gondozása 6.-
Viljak Ö.: A szőlőföldi kártevők gyakorlata 5.-
Bakoss László: A traktorok felnevelésének fokozása 120.-
Mahács Mátyás: Bogyógyümölcsök termesztése 6.-
Bittera Miklós dr.: Műtrágyák és műtrágyázás 440.-
Westák Vilmos: Sertésnevelés és hizlalás 480.-
Erdő-Göbner: Mezőg. traktorok szerkezete és kezelése 10.-
Szönyey László: A modern cirkelfarm 4.-
Perneczky B.: A gazdasági csodák szolgálati viszonyai 2.-
Kotsis E.: Gazd. épületek beépítése és amortizációja 4.-
Gyárfás József: Műtrágyázás gyakorlata 580.-
Dörner: A sertés és tenyésztése 180.-
Winkler János: Baromfi-tenyésztés. 2. kiadás 10.-
Appel-Takács: A burgonyagyümölcsbetegségek 7.-
Mattyasovszky M.: A földművelés közgazdaságja 15.-
Boráth István: Tanulmányok az agrárpolitika köréből 400.-
Westák: Az alföldi fűtőművelés okos és gazdaságos elvégzése 2.-
Hutya: Földművelés az állatföldművelés zavartosságáról. 2. kiadás 3.-
Thaler Lajos: A magyar talaj győseítése 620.-
Mihály: Az autómobil, teherautó szerk. és kezelése kézik. 2.-
Kreybig L.: Az istállótrágya nemiszerzése 3.-
Fehér-Magócsy Dietl: Erdészeti növénytan I. kötet 55.-
Kreybig Lajos: A talaj élete, javítása és trágyázása 20.-

„Patria” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Tenyészállatvásárlátogatók figyelmébe.

Ismét több

gépujdonságot

mutatunk be a tenyészállat vásárlón, melyeknek megtekintése minden gazda érdekében áll.

Braun és Ürményi,
Budapest, V., Báthory-utca 7.

a 607. k...
libor - ...

TÖZ

A k...
nem l...
megi...
a m...
lettek...

A g...
oskke...
érdekl...
ami a...
idézje...
20-25...
ára bu...
szerint...
700 pe...
Ausz...
telekbe...
adóallo...
Mezőtu...
lanyha...
bécsi t...

Cséh...
örülőze...
tiszaí b...
fizettek...
fekvő r...
mert o...
mellett...

Olasz...
szakkö...
italái n...
a magy...

Romá...
gabona...
sorába...
Magasa...
tek uja...
tetelek...
ilyenfo...
buzatét...

Lengy...
pontjáb...
konting...
válszín...
mánykö...
üzletel...

A bu...
megind...
gabona...
alacsony...
próbált...

A ga...
és átvé...
napokb...
tásárb...
Egylet...
A ga...
talvalyi...

Tiszaí bu...
Dunántul...
Rozs...
Árpa I...
Árpa II...
Súrpa...
Tengeri...
Zab I. r...
Zab II. r...
Köles...

Buza 76...
" ...
Rozs...
" ...
Tengeri...
" ...

C...
CSÁ...
P...

TŐZSDE és KERESKEDELEM.

A gabona és terménypiac-áralakulása.

A kenyérmagvakat az elmúlt héten jobb áron nem lehetett értékesíteni. A március első felében megindult szilárdabb irányzat ismét ellanyhult és a mérsékelt kereslet folytán újra alacsonyabbak lettek az árak.

A gabonakiviteli üzlet a legutóbbi napokban erősen csökkent és egy külföldi relációban sincs jelentősebb érdeklődés magyar buza iránt prompt szállításra, ami a gabonaüzlet kedvetlen hangulatának fő előidézője. Állagban a múlt heti jegyzésekkel szemben 20-25 fillérrel csökkent a tiszai és a dunántúli buza ára budapesti paritásában, míg az alábbi kimutatásunk szerint tavaly ugyanebben az időben vagononként 100 pengővel értékelték magasabbra a buzát.

Ausztria az elmúlt héten is csak egyes vagonok tekintetében keresett exportbuzát és pedig a legjobb feladalmásokról: Mezőberény, Gyoma, Orosháza, Mezőtúr és Karcag paritásában. A piros buzára a lanya irányzat mellett is könnyen akad vevő a bécsi terménytőzsdén.

Csehszlovákia felé főleg a határszéli állomásokon lévő felüzemek mutattak érdeklődést, különösen felső-tiszai buza iránt és Záhony paritásában 156-158 cK-t fizettek prompt buzáért. A távolabbi állomásokon fekvő malmok már nem vásárolták magyar buzát, mert ott az amerikai konkurrencia olcsóbb árak mellett ajánlott nagyobb tételeket.

Olaszország felé stagnál a buzakiviteli üzlet és a szákkörök csak a jövő hónapra várják, hogy a felső-tiszai malmok élénkebb érdeklődést fognak mutatni a magyar buza iránt.

Románia, amely legújabbán csatlakozott a magyar gabonaexport szempontjából szerepet játszó államok sorába, a legutóbbi napokban teljesen visszavonult. Magasabb árak mellett nemcsak, hogy nem vásároltak újabb tételekben buzát, hanem a már lekötött tételek egy részét is visszakinálták az eladóknak. Ilyenformán közel 150 vagon Romániába eladott buzátételt „stornóztak”.

Lengyelországnak a magyar gabonakivitel szempontjából erősen lecsökkent a jelentősége a beviteli kontingens megállapítása következtében, és nem valószínű, hogy a legközelebbi időben — a kormánykörök közbelépése nélkül — jelentősebb export-üzletet remélhetnénk lengyel viszonylatokban.

A budapesti nagymalmok a lanyhuló irányzat megindulásával csak igen mérsékelttel folytatták gabonavásárlásukat, abban a reményben, hogy még alacsonyabb árakon vásárolhatnak majd. Ilyen módon próbálták a lanya irányzat fokozását előidézni.

A gabonahatáridőüzletben a márciusi szállítások és átvételek már befejezést nyertek, mert a legutóbbi napokban csak egy-egy tétel buza vagy rozs szállításáról adott ki hivatalos jelentést a Gíró és Pénztár Egylet.

A gabonaművek e heti és ugyanez időszaki tavalyi átlagárainak összehasonlítása a következő:

A gabonaművek megnevezése	Átlagár a pesti paritásában	
	1929	1928
	márc. harmadik hetében	
Tiszai buza 80 kg-os	27.05	34.80
Dunántúli buza	26.65	34.35
Rozs	23.80	31.65
Árpa I. r.	26.50	30.50
Árpa II. r.	26.20	29.80
Sörárpa	28.50	36.00
Tengeri	29.90	27.75
Zab I. r.	26.35	30.75
Zab II. r.	25.90	30.50
Köles	29.25	26.00
Határidőüzlet:		
Buza 76 kg-os III.	25.60	33.10
" V.	26.20	33.54
" X.	26.45	30.60
Rozs III.	23.70	31.98
" V.	24.20	31.66
" X.	24.40	26.30
Tengeri V.	28.85	27.90
" VII.	28.65	28.60

A rozspiacon szintén a buzazület tendenciája érvényesült és az árak erősen estek a külföldi vevők alacsonyabb pénzajánlata következtében. Egyébként is csak Ausztria felől mutatkozott érdeklődés magyar rozs iránt, kis tételekben.

Az árpaüzletben némi élénkséget eredményezett, ha elegendő kínálat volna. Különösen a sörárpa vonatkozik ez, amelyet a sör- és malátagyárak minden felkínált tételben megvásároltak. A legutóbbi napokban egyébként a bécsi *Internationale Getreide A.-G.* a felkínált tételek egy jelentékeny részét budapesti megbízottja útján megvásárolta.

A zabpíacon tartott az irányzat, különösen a másodrendű minőségű szokványzabban nagyobb a kínálat és itt némi áreszkendés következett be.

A tengeripíacon, különösen a határidőüzletben nagy áreszt eredményezett az afrikai tengerinek a kontinensen való megjelenése. A májusi és júliusi szállítási *határidős tengeriben közel 100 pengős áreszt követelt be vagononként.* Ennek következménye volt természetesen, hogy a készárú-píacon is nagy lanyhaság következett be a tiszavidéki, valamint a dunántúli tengeriben is.

Termény- és takarmányfélék.

Gabona- és terménytőzsde. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos árjegyzése.) 1929 március 21. Árak budapesti paritásában 100 kg-ként. Készárúüzlet: Buza, 77 kg-os, tiszavidéki 26.10-26.30, felsőtiszavidéki 25.85-26.05, fejmegyei 25.70-25.90, egyéb dunántúli 26.70-25.90, pestvidéki 25.70-25.90, buza, 80 kg-os: tiszavidéki 26.80-26.90, felsőtiszavidéki 26.55-26.65, fejmegyei 26.40-26.50, pestvidéki 26.40-26.50, rozs, pestvidéki 23.50-23.65, rozs, más származású 23.50-23.65, takarmányárpa, I. r. 26.25-26.50, takarmányárpa, középminőségű 26.00-26.20, sörárpa, felsőmagyarországi 28.00-28.75, sörárpa, egyéb 27.00-27.50, zab I. r. 26.20-26.50, zab, középminőségű 25.75-26.00, tengeri, tiszántúli állomásokról 29.80-30.00, tengeri, egyéb állomásokról 28.75-29.00, köles 29.00-29.50, buzaakörpa 19.00-19.25 P. Határidőüzlet: Zárófolyamok: Buza, májusra 25.80-25.87, buza, októberre 26.22-26.23, rozs, májusra 23.92-23.93, októberre 24.05-24.06, tengeri, májusra 28.78-28.80, tengeri, júliusra 28.68-28.60 P.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaszitályának jelentése.) Az előző napok lanya irányzata után, 1929 március 21-én az árak változatlanul tartottak maradtak. A buza forgalma jelentékeny, míg a rozs és a takarmány-cikkéke csekély volt. A határidőüzletben közepes forgalomban, szilárd nyitás után az irányzat mérsékelttel lanyhult és az árufolyamok néhány filléres veszteséggel zárultak.

Liszt- és őrléménypiac. Budapest, 1929 március 21. Lisztárak: Budapesti és vidéki nagymalmok árai március-június bóra skontóval: duplanullás 41.50, 0-ás 41.00, 1-es 40.50, 2-es 40.00, 4-es 37.00, 5-ös 35.00, 6-os 31.50, 8-as 24.00, rozs 0-ás 34.00, rozs 1-es 31.00; vidéki kismalmok árai skontó nélkül, készpénzért, promptra: duplanullás 37.50, 0-ás 37.00, 2-es 35.00, 4-es 33.00, 6-os 27.00, 8-as 23.00, rozs 0-ás 31.00, rozs 1-es 29.00 P q-ként.

Budapesti abraktakarmánypiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaszitályának jelentése.) 1929 március 22. Árak q-ként Budapest: Árpakorpa 23.00, borsókorpa 23.00, buzaakörpely 21.25, buzaakörpely 19.75, buzaakörpelyszit 23.00, gabonamolek, szárítva 28.00, konkolydara 22.25, kölesbő daráló 13.00, lenmagpogácsa 33.00, napraforgópogácsa 28.50, repcepogácsa 25.00, repselelet szárított 19.50, rızskonkoly 21.25, rozskorpa 20.25, szójababpogácsaszit 36.00, 10kgmag-pogácsa 31.00 P.

Vetőmagvak. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vetőmagosztályának jelentése.) 1929 március 22. *Lóheremag.* A külföldi szilárdabb jelentések érkeztek, aminek következtében a belföldi forgalom is magasabb árkövetések szerepeltek úgy, hogy arankartartalom, szín és tisztasági minőség szerint a nyersáru 100 kilogrammonként közel 5-10 pengővel emelkedett. A rendelkezésre álló hazai olomazórt áru alig bírja a fokozott mértékben beérkező megrendeléseket ellátni. *Lucernamag.* Az üzleti viszonyokat illetően a világpíacon nyugodt a hangulat, az irányzat csökkenő. Olaszországból, Jugoszláviából, Francia, Dán, Svéd-és Németországból, szóval majdnem valamennyi számottevő termelési és fogyasztási piacról csökkenő árakról érkeztek hírek s tekintve azon körülményt, hogy a vetési idő ugyiszólván az egész kontinensen eltöleődött, nem maradhatott hatás nélkül a világpíac irányzata a mi üzleti viszonyainkra sem. *Balticin* irányzata ismét szilárdabb lett s bár a kereslet igen tartózkodó volt vásárlásaiban, a gyenge kínálatra való tekintettel mégis magasabb árakat volt kénytelen fizetni. *Nyúlzapukamag.* Az irányzat vontatott. Bőséges külföldi kínálatl szemben kereslet alig mutatkozott úgy, hogy belföldi áraban még lényegesebb árendemények mellett is alig talált a piacra kerthő készlet elhelyezésre. *Fehérhere.* Az utóbbi időben ugyan némileg mozgalmassabbá vált e cikkben az üzlet, de azért a forgalom erőteljesebb kifejlődésének a kereslet alapos megcsappanása mégis útját állja. Ára változatlan. *Takarmányárpa* megmaradta vezető szerepét s szilárd irányzatú teljes mértékben. A belföldi szükséglet részére nagyobb megrendelések érkeznek, elegendő készletek folytán azonban a szállítások akadály nélkül teljesíthetők. Ára emelkedett. *Tavaszbükköny.* A forgalom élénkségéből veszített és az árak a hét elején, ha nem is nagy mérvben, de valamivel csökkentek. A hét vége felé szilárdulás jutott érvényre, mivel a kereskedők a tételekben élénkebben vettek részt úgy, hogy egyenlegképen az áraknak 100 kilogrammonként 50 fillérrel

való emelkedése konstataható, a múlt heti árakkal szemben. *Viktóriaborsó*ban nagyobb mérvű változások nem jöttek érvényre. Az árak alakulására főleg Lengyelország gyökörrel befolyást, amennyiben exportja olyan nagymérvű, hogy képes kielégíteni minden keresletet, amit az európai fogyasztás támaszt. *Csillagfürt* 50-100 fillérrel emelkedett. Ezt az irányulást azonban nem annyira az irányzat szilárdulása, mint inkább az a körülmény idézte elő, hogy az árkereslet sokkal élénkebb volt, mint a kínálat és ennek következtében azok, akik vetőmag céljaira vásárolni akartak, kénytelenek voltak magasabb árakat engedélyezni. *Muharmag.* Általános az a vélemény, hogy a jelenlegi horribilis árak nem tartathók fenn. A tulhajtott árköveteléseknek eddig is az volt a következménye, hogy a legális kereslet teljesen visszavonult a vásárlásoktól. Különbösen is a fogyasztás figyelme, a muhar magasba szökkenett ára miatt, fokozottabb mértékben fordul a köles felé, ami által várják a muhar mag lanyhulását is. *Köles.* Az üzletmenet a lefolyt héten teljesen megfelelt a várakozásoknak és élénk kereslet s fokozott érdeklődés mellett emelkedő irányzatot követett. Mák irányzata változatlan. A kereslet nagyon megélénkült, ellenben a kínálat nem növekedett. Az árak egészséges kifejlődését nagyban gátolja a lengyelországi exportőrök itt fekvő bizományi áruja. *Bab* a barátságos hangulat a lefolyt héten továbbra is érvényben maradt. Ára folyton emelkedik és emellett ugyanannyi növekszik a kereslet. Nem lesz érdektelen megemlíteni, hogy exportőrjeink, a horribilis árak következtében Japánból importáltak babot Magyarországra. Árak nyersáruért 100 kg-ként, budapesti paritásában, minőség szerint: bab, fehér 110-115, bab, tarka 72-78, balticinmag 58-62, borsó, Viktória la 45-55, Ha 40-45, bükköny, tavaszi 41-42, csillagfürt 25-27, fehérhere 180-180, kendermag 48-52, köles, vörös 32-35, köles, szürke 32-34, köles, tarka 31-33, lenmag 45-50, lóbab 32-34, lóheremag arankartartalom és minőség szerint 170-180, lucernamag arankartartalom és minőség szerint 140-165, mák étekezési-celokra 118-120, muhar mag 80-85, mustármag 54-60, nyúlzapukamag 140-150, pohánkamag 24-26 P.

Burgonya. (A Mezőgazdasági Termelők Egyesült Szövetkezetének jelentése.) 1929 március 22-én a felhozatal a budapesti vásárosonkba 20 vasuti kocsi volt. Árak a budapesti vásárosonkban métermérszámúként nagyban a következők: Nyári rozsburgonya 26-27, nyári Stockeraui 28.00, őszi rozsburgonya 20-23, Ella-burgonya 17-19, Wohlmannburgonya 12-13.50, fehér burgonya 13-14 P. Az irányzat tartott.

Budapesti takarmányvásár. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) 1929 március 19. Árak métermérszámúként pengőben: réti széna I. r. 6.16-18.00, réti széna II. r. 6.13-15.50, III. r., csomagolásra 7.00-12.50, muharszéna 18.00-19.50, lucernaszéna 19.00-20.00, lóhereszéna 17.00, alomszalma I. r. 5.50-5.50, II. r. 3.80-4.80, zsupszalma I. r. 6.70 P.

Budapest-józsefvárosi takarmánypiac. 1929 március 20. Takarmánycikkben csekély felhozatal mellett élénk kereslet volt. Eladottak préselt állapotban: Elsőrendű széna 17.00-17.25, zabosbükkönyszéna 18.00, lóhereszéna 21.00, elsőrendű alomszalma 4.80-5.20 P-ért q-ként, budapesti pályaudvarokon átadva.

Külföldi terménytőzsdék. *Ujvidék,* március 21. Nyugodt irányzat mellett az árak változatlanok. A forgalom buzában 55, tengeriben 14, lisztben egy vagon volt. (1 dinár = 10 fillér.) — *Pozsony,* március 21. Az irányzat ma elcsendesedett. Jegyzések 100 kilonként egyéb megjelölés hiján feladóállomásról: Magyar buza ab Orosvár 158-159, bácskai, bánáti, jugoszláv alsótiszai pozsonyi usztyából 158-159, rozs speciális feltételekkel 174-177, 70-72 kilós rozs 171-174, zab 178-181, román tengeri triestai vagonból 167-169, július-augusztusra 148-149, Yellow prompt ab Triest 163, felvidéki Viktória borsó 230-250, zöldborsó 220-240, tavaszi bükköny 230-250, hagyma 150-170 cseh korona. A többi jegyzés nem változott. (1 cseh korona = 17 fillér.) — *Wien,* március 21. A helyi piacon a külföldi tőzsdék tartott irányzata ellenére nyugodt forgalom uralkodott és az üzleti tevékenység főképp kenyérgabonában csökkent. 78-79 kilós magyar buzát 38.25, 79-80 kilósat 38.75 schilling áralapon kínáltak ab Wien. Rozsban az áránlatok magyar áruban 35.75 pestvidékiben 36.25 schillingre szölettek. Cseh-morva rozs 144 cseh korona volt határállomásról. Tengeriben a helyzet változatlan. Zabban üzlettelenség uralkodott; belföldi 35.25, magyar 36.50 schilling. A hivatalos jegyzések teljesen változatlanok. — *Hamburg,* március 21. Az irányzat változatlanul nyugodt maradt. Buzában és rozsban a kínálat megcsappant. Külföldi árpa és tengeri változatlan árak mellett nyugodtan tendált. Zab ma is tartott maradt s tekintettel a kisebb kínálatra, az árak alig változtak. Jegyzések tonnáinként: buza franko Hamburg 232-234, ab Mecklenburg-Hollstein 219-221, rozs franko Hamburg 224-226, ab Mecklenburg-Hollstein 211-213, sörárpa belföldi feladóállomásról 210-230, dunai 180-182, kanadai 185-186, zab franko Hamburg 223-225, ab Mecklenburg-Hollstein 210-212, tengeri, eredetének megjelölése nélkül, elvámlatlanul franko Hamburg 184-206 márka. (1 márka = 1.36 P.) Külföldi gabora cif jegyzései: Ha Manitoba buza márciusra 13.60, Illa márciusra 13.30, Rosafé március-áprilisra 11.90, Barusso március-áprilisra 11.86, Hardwinter március-áprilisra 13.10, dunai délorosz árpa loko 10.70, La Plata március-áprilisra 10.55, Western rozs március-áprilisra 12.25, La Plata tengeri áprilisra 10.60, Mixed márciusra 11.10, Unclipped Plata zab március-áprilisra 10 fill. Pollards hajóton

GERMISAN nedves **TUTAN** száraz
 csávázószer a legmegbízhatóbb a tavasziak üszögje és a répa gyökérfekélye ellen.
 Gyártja a SACCHARINFABRIK A.-G., MAGDEBURG. Forgalomba hozza:
PANTODROG R.-T. Mezőgazdasági Osztálya, Budapest, V., Visegrádi-utca 7. szám.

135, Bran hajóton 142 shilling. (1 shilling = 1'39 P.) — Liverpool, március 21. Buza márciusra 8'11, májusra 9'11/2, júliusra 9'41/2, októberre 9'71/2 shilling. (1 shilling = 1'39 P.) Az irányzat tartott. — Chicago, március 21. A búzapiacot nyitáskor az irányzat tovább lauyhult. Az áralakulás mindamellett tartott volt, miután a spekuláció a közeli terminumokban fedezéseket is végrehajtott. A tőzsdei későbbi folyamán árlamoroszolódások mutatkoztak, mert kedvezőbb vetésjelentések érkeztek. A márciusi terminusban teljes üzlettelenség uralkodott, olyannyira, hogy árfolyamot sem állapíthattak meg. A májusi és júliusi határidőkben állag félcentes olesbőbedés állt be. A tengerpiacra az exportkereslet élénkülésére megdrágították az árköveteléseket. Az árjavulások nem voltak jelentékenyek. A zéró-jegyzéseket 1/8 centtel magasabban állapították meg. Zárólati árfolyamok: (Zárójelben a legutóbbi záróárfolyamok.) Buza márciusra (129 1/2), májusra 127 1/2 (127 3/4), júliusra 129 1/2 (130 1/4), Tengeri márciusra 93 3/4 (93 3/4), májusra 96 1/2 (96 3/4), júliusra 100 (99 7/8). Zab márciusra 47 (46 3/8), májusra 47 7/8 (47 3/8), júliusra 47 (47). Rozs márciusra 108 3/8 (108 3/4), májusra 110 (109 3/8), júliusra 110 1/4 (110 1/4). (1 dollár = 5'72 P.) — Winnipeg, március 21. Zárólati árfolyamok: (Zárójelben a legutóbbi záróárfolyamok.) Buza márciusra 129 1/2 (129 1/2), júliusra 131 1/4 (131 3/8), októberre 129 7/8 (130 1/4). Zab márciusra 54 3/8 (54 3/8), júliusra 55 1/2 (55 1/2). (1 dollár = 5'72 P.)

Állatok és állati termékek.

Budapesti vágómarhavásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) 1929 március 21. Felhajtott bika I. r. 9, II. r. 83, III. r. 8, ökör I. r. 71, II. r. 410, III. r. 25, tehén I. r. 9, II. r. 338, III. r. 24, bivaly III. r. 6, összesen 983. A vásár irányzata lanyha volt, az árak a legtöbb esetben változatlanok. A jövő hétfői vásár ünnep miatt Ledden lesz. Eladatlannul visszamaradt: 74 darab. Árjegyzés elősúlyban kg-kint: bika, magyar I. r. —'80, II. r. —'60 —'72, bika, tarka I. r. —'94 —'04, II. r. —'82 —'92, III. r. —'72 —'80, ökör, magyar I. r. —'98 —'06, II. r. —'72 —'96, III. r. —'48 —'70, ökör, tarka I. r. —'90 —'116, kivételesen 1'30, II. r. —'72 —'88, III. r. —'62 —'70, tehén, magyar I. r. —'70 —'97, III. r. —'64, tehén, tarka I. r. —'88 —'06, kivételesen 1'12, II. r. —'58 —'80, III. r. —'42 —'56, bivaly, magyar —'40 —'58, növendék (éves) —'64 —'1-, kicsontozni való —'30 —'42 P.

Budapesti szurómarhavásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) 1929 március 19. Felhajtás 872 darab, egymint 545 darab élő belföldi szopós borjú és 327 darab élő bárány. A vásár irányzata lanyha volt, az árak kg-kint 4 fillérel estek. Jegyzett árak: Élő borjúk, belföldi szopós I. r. 1'30—1'40, kivételesen 1'44, II. r. 1'06—1'24, élő bárány —'95—1'30, kivételesen 1'40 P.

Tenyészmárhák és jármosókrök. (Magyar Mezőgazdák Állattérkező R.-T. jelentése.) 1929 március 22. I. rendű belföldi jármosókrök (tarka) —'94—1'—, I. rendű belföldi jármosókrök (fehér) —'92—'96, 1 1/2—2 éves üszök —'90—'94, 1 1/2—2 éves tinók —'92—'96, friss fiatal, fejőstehén 1'40—1'50 P. kg-kint.

Budapesti sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Szövetkeze Sertéselőnekek jelentése.) 1929 március 22. A csütörtöki ferencvárosi nyílt és zárt vásárra a felhajtás 2832 darab volt, ebből angol 180 darab volt, eladatlannul visszamaradt 241 darab. Élénk irányzat mellett a következő árakat jegyeztük. Prima urasági 1'80—1'82, prima szedett 1'76—1'80, középső 1'68—1'68, könnyű, silány 1'30—1'40, könnyű, jobb 1'20—1'30, öreg urasági 1'64—1'68, öreg szedett 1'40—1'54, angol sonkamalac 1'40—1'60, zsír 2'32—2'36, szalonna 1'90—1'94, hus 1'82—2'20, hasított félsertés 1'90—2'20 P. A beállítani való sovány sertés páronkint 120—160 kg-ig 1'30—1'42 P. A pénteki vásárra a felhajtás körülbelül 1100 darab volt. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkeze bizományi bizárlásra sertéseket elfogad és olesó előleget biztosít.)

Budapesti lóvásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) 1929. évi március hó 17-én felhajtott ló 920 darab, eladott 278 darab, eladatlannul maradt 642 darab. Árak: Jobb minőségű lovak: csikó 40—115, igás kocsi (nehéz nyugati fajta) 340—625, igás kocsi (könnyű, nyugati fajta) 200—600, alárendelt minőségű lovak 24—200, vágólovak 20—130 P. Vidéki vágóra vásároltak 22 darabot.

Wieni sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Állattérkező R.-T. jelentése.) A folyó hó 18-i, hétfői fővásár felhajtása: belföldi 1175, magyarországi 363, cseh-szlovákiai 38, jugoszláviai 127, romániai 1114, összesen 2817 darab. Irányzat lanyha, árak átlag 5—10 garással olesőbbak. Jegyzések: ökör, extrém 2'10—2'20, I. r. 1'70—1'80, II. r. 1'30—1'40, III. r. 1'10—1'20, bika, extrém 1'35—1'45, I. r. 1'30—1'35, II. r. 1'20—1'25, III. r. 1'10—1'20, kicsontozni való —'70—'90, tehén, extrém 1'70—1'80, I. r. 1'20—1'30, II. r. 1'05—1'15, III. r. —'90—1'— schilling. Csütörtöki pótvásár felhajtása 132 darab, irányzat és árak változatlanok.

Wieni sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Állattérkező R.-T. jelentése.) 1929 március 19-i, keddi fővásár felhajtása: belföldi hussertés 47, magyarországi hussertés 53, zsirsertés 680, lengyelországi hussertés 7875, romániai hussertés 527, zsirsertés 20, jugoszláviai hussertés 111, zsirsertés 1456, összesen hussertés 8613, zsirsertés 2166 darab. Irányzat ugy hussertésben, mint zsirsertésben közepes volt. Jegyzések: prima zsirsertés 2'30—2'40, kivételesen 2'45, öreg zsirsertés 2'10—2'25, szedett zsirsertés 2'15—2'40, kivételesen 2'45, keresztzett 2'20—2'50, hussertés 1'90—2'40,

kivételesen 2'45. Csütörtöki pótvásár felhajtása 1053 darab, irányzat lanyha.

Csehországi állattarak. (A Magyar Mezőgazdák Állattérkező R.-T. jelentése.) A f. hó 18-i, hétfői marhavásár felhajtása 888 drb, irányzat közepes. Sertésfelhajtás 6716 darab (890 darab zsirsertés), irányzat ugy hussertésben, mint zsirsertésben élénk. Jegyzések: Ökör I. r. 8'—9'50, ökör II. r. 6'60—7'90, tehén I. r. 6'60—8'— tehén II. r. 5'50—6'50, bika I. r. 6'50—7'50, bika II. r. 5'50—6'40, növendékmarha I. r. 4'50—6'—, hussertés I. r. 10'20—11'—, hussertés II. r. 9'—10'10, zsirsertés I. r. 11'30—12'30, zsirsertés II. r. 11'—11'75 cK.

Tej- és tejtermékek. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1929 március 13—20-ig jegyzett árak pengőben. Teljes tej literje —'36—'44, leföldözött tej literje (nyílt piacokon) —'16—'20, habtejszín literje 3'—4'—, tejföl literje 1'80—2'40, centrifugált vaj kg-ja kicsinyben 5'20—5'80, nagyban 4'80—5'20, szedett vaj kg-ja kicsinyben 4'—5'—, tehénturó kg-ja 1'—1'20, juhturó kg-ja kicsinyben 3'—3'60, gróci sajt kg-ja kicsinyben 4'80—6'—, trappista sajt kg-ja kicsinyben 3'—, emmentáli sajt kg-ja kicsinyben 5'—6'— P.

Tejpiac. (A Budapesti Központi Állandós Tejcsarnok R.-T. jelentése.) 1929 március 22. Árúitó fiókjainkban a kannatej fogyasztási ára változatlanul 44 fillér.

Baromfi és tojás. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1929 március 13—20-ig jegyzett árak pengőben: Csirke, élő, darabja 3'—4'60, tyúk, élő, darabja 2'50—3'60, pulyka, élő, darabja 2'30—2'60, hizott leölt ruca kg-ja 3'40—4'—, hizott leölt pulyka kg-ja 2'80—3'60, libamáj kg-ja 6'—16'—, ludzsír kg-ja 3'60—5'—, tojás darabja —'12—'15 P.

Gyapju. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkeze jelentése.) Budapest, 1929. március 22. A londoni gyapjuaukción továbbí folyamán német és francia vásárlók jelentékeny mennyiséget vettek és ennek következtében kedvezőbb megítélés jutott felszínre. Az Árvesztés, amely az aukción kezdetén 5—10%-ot tett ki, 3—7%-ra csökkent. A hazai piacra szintén barátságosabb a hangulat, azonban az ógyapju irányzata és az árak továbbra is változatlanok. Az új gyapjujűzet kissé megéledt, eredeti merinói gyapjuért körülbelül a tavalyi árakat ajánlják, egyéb fésűs- és szövetgyapjuért pedig a tavalyi áraknál körülbelül 10—15%-kal kevesebbet.

Nyersbőr. A nyersbőrcsarnok a legutóbbi jelentés óta nincs változás. Árak: marhabőr, magyar (25—35 kg-os) 1'30—1'40, marhabőr, tarka 1'40—1'50, marhabőr, magyar (36—49 kg-os) 1'10—1'20, marhabőr, tarka (36—49 kg-os) 1'20—1'30, marhabőr, magyar (49 kg-on felül) —'90—1'—, marhabőr, tarka (49 kg-on felül) 1'—1'10, borjebőr (hosszu lábú) 2'30—2'40, juhbőr 1'20—1'30, báránybőr (fehér merinó) 5'20 P.

Különfélék.

Paprika. (A m. kir. földművelésügyi minisztérium növényvédelmi és növényforgalmi iróddjának jelentése.) Budapest, 1929 március 22. Termelői árak: Szeged: Csövespaprika füzereknint 9'—10'—, édesnemes paprika kg-kint 4'90—5'—, félédes paprika kg-kint 4'50—4'60, rózsapaprika kg-kint 3'—3'10, II. r. paprika kg-kint 1'—1'40, III. r. paprika kg-kint —'50—'70 P. Kálcsán: Édesnemes paprika kg-kint 4'90—5'10, rózsapaprika kg-kint 3'10—3'30, II. r. paprika kg-kint 1'50—2'40, III. r. paprika kg-kint —'60—'90, csövespaprika kg-kint 2'80 P.

Zöldség és gyümölcs. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1929 március 13-tól március 20-ig jegyzett árak pengőben. Sárgarépa kg-ja —'34—'36, petrezselyem kg-ja —'60—1'—, zeller kg-ja —'60—1'—, kalarabó kg-ja —'60—'90, karfiol (külföldi) kg-ja 1'—1'40, vöröshagyma kg-ja —'24—'32, vöröshagyma (makói) vagonladásnál q-kint 25'—30'—, fokhagyma kg-ja —'50—'90, cékla kg-ja —'30—'56, fejeskáposzta kg-ja —'50—'70, kelkáposzta kg-ja —'50—'90, vöröskáposzta kg-ja —'40—'60, fejes saláta 1 darab —'30—1'—, torna kg-ja 1'—2'40, rózsaburgonya nagyban q-kint 3'—3'30—, fehérburgonya nagyban q-kint 12'—20'—, csapongókombó kg-ja 3'—6'—, fekete retek kg-ja —'56—'90, sóska kg-ja 4'—6'—, spenót kg-ja 1'—3'—, alma —'70—2'— P.

Budapesti vadpiac. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1929 március 13-tól március 20-ig jegyzett árak pengőben: szarvas egészben kg-ja kicsinyben 3'—3'60, vaddisznó egészben kg-ja kicsinyben 3'60, fogoly darabja 2'30 P.

Budapesti halpiac. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1929 március 13-tól 20-ig jegyzett árak pengőben: ponty, élő, kicsinyben, nagyság szerint 2'40—3'60, ponty, jégelt, kicsinyben, nagyság szerint 2'—2'40, harsca, élő, kicsinyben, nagyság szerint 5'—6'40 P.

Szesz és szeszitalok. 1929 március 22. Változatlan élénk forgalom mellett a szeszárak e héten a legutóbbi jegyzés szerint ráruulnak. A detailforgalomban finomított és denaturált szeszben volt prompt leszállításra élénk a kereslet. Gyümölcs-pálinka. A gyümölcs-pálinkázletben a kereslet e héten főleg új törkölyben volt élénkebb és 3'80—4'— P-ig kelt el több nagyobb tétel, szilvórium (új nyári áru) 4'80—5'—, kék áru 6'—6'20, borpárlat 4'80—5'— P-ig ab termelői állomás 10,000 literfokonkint +2% forgalmi adó.

Cukor. M. T. I. jelentése. London, 1929 március 21. Cukortőzsdeárlat: „B” típusú fehércukor londoni szabadraktárból májusra 11/9—11/10 1/2 shilling per cwt. (1 cwt = 50'8 kg, 1 shilling = 1'39 P.) Az irányzat tartott, a forgalom élénk.

Fapiac. A fenyőfapiacon általános drágulás következett be a szomszédos termelői államok áremelésé folytán, amely 5—3% között mozog. Keményfában a forgalom minimális, az árak azonban eddigi színvonalukon mozognak. Tüzifában a száraz készletek nagyjában elfogytak, prompt áruért az élénk kereslet folytán valamivel magasabb árakat fizetnek. Az utóállambeli termelők által Budapesten létesített Tüzifa-behozatali és Értékesítő R.-T. a hazai nagyobb termelőkkel is keres összeköttetést és a termeléseket kedvező feltételek mellett, előlegek nyújtásával átveszi. A budapesti gőzfűtőtelepek a tömörült termelőknél 30,000 vagon tüzfát kötöttek le. Tüzifaárak: belföldi száraz bükkhás 225—260 pengő, erdélyi áru 236—260 P, szlovenszki tüzifa 1900—1680 cK vagononként.

Országos Állatvásárok. 1929 március 25-től április 1-ig. Március 25. Gödre, Káloz, Ócsa, Szulok, Ózora, Hajdúszoboszló, Szekszárd, Pásztor, Március 26. Szászvár, Némethely, Békéscsaba, Lovasberény, Törökópkány, Keresztény, Marcali, Vizvár, Köröshegy, Szany, Kapuvár, Dunaföldvár, Vásárosmiska, Pápa (2 nap), Rédcés, Sármellék, Sámez, Szentbikállya, Kehida, Bácsbokod, Jászberény, Izsák, Vác, Békánagybuda, Fehérgyarmat, Pincehely, Putnok, Tiszartúrján. Március 27. Velence, Zalaszentgrót, Nyírmada, Abaujszántó, Tiszakarád, Gyöngyösmellék, Véménd. Március 28. Rajka, Csökölly, Csepreg, Szentgotthárd, Devecser, Pölöske, Nyírbátor, Hajdudorog. Március 30. Felsőcsesged, Kocsola, Cibakháza, Gyümrő. Április 1. Tevel, Pilis, Rótság, Szob, Kaposmérő.

Házinyultenyésztés és értékesítés

Hetedik, átdolgozott és bővített kiadás

Irta: ANDRÁSSOVICH GÉZA
sz. d. főtanácsos

108 oldal, sok új képpel

Ára: 3 pengő

„Patria” r.-t. könyvszolgálya Budapest, IX., Üllői-ut 25.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Cs. S. Ha a borsomágot teljesen száraz és hűvös helyen tartja, az 1928. évi termésű mag sikerrel lesz vethető még 1930-ban is. Magrészgőle.

„Egyedl etetés.” Az extrahált szójaliszt, amelyet 45—50% nyers protein és zsír garancia mellett hoznak forgalomba, 41—42% emészthető fehérjét és 70—72% keményítő-értéket tartalmaz. Az extrahálás nem hat károsan az extrahált takarmányok etetésére, mert az extraháló szerit nyomtalanul távolítja el az extrahált áruból. Az újabb forgalomba hozott, illetve nálunk forgalomba kerülő takarmányok keményítőértéke és emészthető fehérje tartalma a „Köztelek” 1929. évi február hó 17-i számában, a 291. oldalon közölt táblázatban megtalálható. A hatékonysági hányados kiszámítására szükség nincsen, mert a keményítőértékben már kifejezésre jut a hatékonysági hányados. A takarmánylisztek magas keményítőértéke, illetve hatékonysága abban talázza magyarázatát, hogy ezek a gabonafélék legfontosabb részreit tartalmazták. Er egyaránt áll buzára és rozszra: búkköny- vagy reptakarmányliszt nincsen. Az 5 liter tejhozamig etetett 5 kg jöminőségű pillangós széna, 20 kg répa és 1 kg vegyesen összeállított adag elegendő, feltéve, hogy a tetszés szerinti mennyiségben adagolt tengeriszár jöminőségű, vagyis idejében levágot takarmány. Ugyancsak megfelel a 2 literenkint adagolt 0'75 kg abrakkeverék. Nyáron elegendő zöldtakarmány etetés és a legelő lehetővé teszi majd az 1 kg abrakára csökkentését, esetleg teljes elhagyását. A lefejt tehennelkel célszerű volna az alaptakarmányon és a tejelési pótabrakon felül még 2 kg vegyes gabonadarát, illetve ennek és takarmánylisztnak keverékét etetni. W. I. dr.

„Nyár” jelige. Ön azt méltóztatik kérdezni, hogy „Közepes trágyaerőben levő homokon nyári legelőnek (batal gulya-marha és juh részére) most március 20-ka táján öszirózsa lehet-e vetni, illetve helyes volna-e ez?” Sietek kijelenteni, hogy — nem helyes. Ha az ősszel vetett rózsa most tavasszal és nyár elején legeltetni, az helyesebb volna, de most már ekkésett a dolog. Ha a homok silányabb és csak közepes trágyaerőben van, ugy a nitrogénhiány miatt lassu lesz a belévetelt növény fejlődése és mielőtt megbokrosodna, bejöhét a szárazság és letelezés után gyenge lesz az utána-szárjadás. Ajánlanám a somkórót vetni a zabbal, vagy pedig, ha meg tudja műtrágyákkal a talajt trágyázni, akkor szudáni füvet. Ha a területet két évig tudja legelőnek használni, akkor vessen 2 éves fehér somkórót (kat. holdankint 25—39 kg magot gabonaszórtávozásra) fele vetőmag zabbal, korán tavasszal (már amennyiben most már így megkésve korai vetésről beszélni lehet!), ha pedig csak egy évig akarja a területet legelőnek használni, akkor egy éves fehér somkórót (magnennyiség ugyanannyi) teljes zabvetőmaggal. Ezt azután kaszálhatja is (zölden), vagy legeltetheti is, de juhokkal csak kimélettel, mert a juh apró fogaival tövig lerágja a növényt és az azután nem igen hajt ki egyhamar. A somkórót az állat eleinte nem szereti, de ha éhesen megy neki és egyszer megette (megszokta), akkor már jól megeszi. A szudáni fűről a „Köztelek” március 17-i számában is volt szó ebben a rovatban. e. D. B.

Uj, javított, szabadalmazott Graepel-féle lemeztőrekrosta!

Az összes létező lemeztőrekrostaikat messze felülmúlja, az eddigi világhírű Graepel-féle lemeztőrekrostaiknál 20%-kal nagyobb teljesítőképességgel. A legrövidebb törekasztalnál is tökéletes munkát végez és minden magvesztést kizár. Pénzt, időt, fáradságot takarít meg szabadalmazott lemeztőrekrostaik alkalmazásával.

7566 Több százezer kifogástalan üzemből

GRAEPEL HUGÓ BETÉTI TÁRSASÁG, malomépítészeti, gép- és rostalemezgyár

Telefon: Józs. 91-27 Budapest, X., Szlávy-u. 20-30. Gergely-u. sarok. Sörgyűncim: Graepelék Budapest

Gyárt és szállít még teljes malomberendezéseket, egyes malomgépeket, trileurókat és lyukasztott lemezeket bármilyen célra.

24. SZÁM 39

V. I. Toss. A 2 éves jelenlegi buzaszalmából származó 416 takarmány vagy kölesdarával, esetleg földi. Ha a szénakészlet mennyiségét kétszerezésé.

„Régi előzetes.” A javításra tesztulnak szék ad lib. és 0'25 kg terkeveréke adagolandó. Répa és a testsúly szerinti, amely lehetőleg hanem inkább tengeriből, korpából, vagy

M. Kir. Államvasutó BUDAPEST, V. KERÜL. A győri Waggonyár szaksz. Modern gazdas.

szek hajlított talppal, száraz faanyag Készül minde

Allan ábra szer...

TRAG GUO...

„UNIVERSAL-MOBIL”

WEISS MANFRED

Gazdasági gé...

AGI

Mezőgazdaság

Budapest,

Távirati cím: Agrob...

V. I. Tűz. A 2 éves őrök feljavitására célszerű volna jelenlegi buzaszalmából, 0,25 kg árpa ocsuból és 0,25—0,30 kg szénából álló takarmányukat még 0,25 kg tengeri, cirok-, vagy kölesdarával, esetleg ugyanannyi takarmányliszttel megtoldani. Ha a szénakészlet engedi, célszerű lenne a széna mennyiségét kétszereséig fokozni. W. I.

„Régi előfzető.” A 100 darab vegyes módú birka megjavítására testsúlyuk szerint 0,5—1,0 kg hereszéna, zabszalma ad lib. és 0,25 kg tengeri, konkoly és másodrendű rozs keveréke adagolandó. Az anyáknak 1 kg hereszéna, 1—2 kg répa és a testsúly szerint 0,1—0,5 kg vegyes abrak adagolandó, amely lehetőleg ne tartalmazzon konkolyt és rozst, hanem inkább tengeriből, zabból, árpából, cirokmagból, lóbabából, korpából, vagy olajpogácsából álljon. W. I.

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérgyőnköskéje
BUDAPEST, V. KERÜLET, VILMOS CSASZAR-UT 32. SZÁM.

A Gyári Waggonyár szekérkerék gyártmányainak vezérgyőnköskéje.
Modern gazdaságokban kitűnően bevált

szekérkerék
hajlított talppal, vasalva. — Tökéletesen száraz faanyag! — Rendkívül tartós! — Készül minden járatos méretben. 5746

Kézi-és erőüzemi TRÁGYALÉSZIVATTYÚK
Győző Béla és Társa
szivattyú és fecskendő specialiták
Budapest, V. Bőrő Acél-utca 35.
Telefon: Automata 242-77.

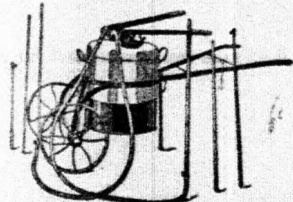
TRÁGYALÉ-ÉS VÍZFORDÓK, TRÁGYALÉSZITŐK
ÁLLANDÓAN KÉSZLETEN.

„UNIVERSAL”

szabadalmazott magasnyomású permetező.

Háti permetezők: „CSEPEL” szőlőhöz, „GLÓBUS” cukorrépa-hoz, „ARBOR” gyümölcsfához.

Taligás permetezők: „UNIVERSAL-MOBIL”

„UNIVERSAL-MOBIL” nagy gyümölcsösökhöz és komlóhoz.

Gyártja:

WEISS MANFRÉD ACÉL- ÉS FÉMMŰVEI R.-T., CSEPEL

Gazdasági gépek eladási központja:

AGRÁRGLÓBUS

Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.-T.

Budapest, V., Lipót-körut 12.

Távíráti cím: Agrobudapest. Telefon: Aut. 283-49.

Hirneves Szent Egydy-i GŐZEKEKÖTELEKET

legelsőrendű minőségben raktárról azonnal szállít a gyár képviselője:

Magyar Béla
Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 30.
Telefon: T. 244-47

Szálas takarmánynövények termesztése

Harmadik Kiadás

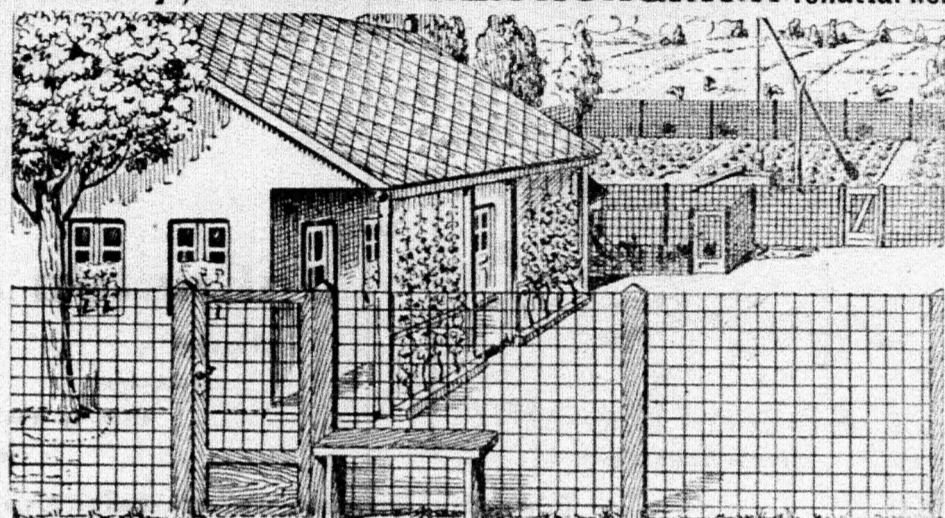
Írták: Szilassy Zoltán és Grábner Emil

318 oldal, 104 ábrával gazd. főtanácsosok Ára 14 pengő

Ennek a házagptól szakkönyvnek egy gazda könyvpólcáról sem szabad hiányoznia, mert ez a mű hűséges tanácsadója lesz és megbízható útmutatót nyújt a szálastakarmánynövények termesztésére és a gyepterületek hasznosítására nézve. A szálas takarmánynövények okos és kellő arányú termesztése az, ami a magyar mezőgazdaságot nagyobb befektetések nélkül belterjesebbé, egyúttal a külföld árszorító és értékesítést rontó versenyével szemben versenyképesé teszi.

„PÁTRIA” R.-T. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Rendes a házatája, ha HAIDEKKER HUNGÁRIA-fonattal keríti be

Igen alkalmas lakóházak, belsegek, udvarok, szőlők kerítésére.

Egyedüli gyártója: **HAIDEKKER SÁNDOR** sodronymű-, vasbutor- és láncgyár Budapest, Üllői-ut 48/5. Okvetlenül kérje szép képes árjegyzékünket, amit szívesen küldünk INGYEN!!!

Hirdetmény.

A Karcagi Traktortulajdonosok Szövetsége ezúton közli az érdekeltekkel, hogy folyó évi üzemanyagszükségletére kiirt pályázatára tiz elsőrendű cég tett ajánlatot, melyek közül Tolnai Béla és Társa, Budapest, VI., Horn Ede-u. 20. sz. alatti cég

„Russia ZOW.”-jelű nemes olajára

tett ajánlatát fogadta el.

A „Russia ZOW.”-jelű nemes olajat Szövetségünk 1928. évi pályázatán 21 elsőrendű cégnek több mint negyvenféle olajából az Országos Chemiai Intézet vegyvizsgálati bizonylata, valamint tagjaink gépein végzett kenési próbák alapján választottuk és a mult évben szerzett tapasztalataink szerint páratlanul gazdaságosnak bizonyult. Minthogy a folyó évi pályázatra benyújtott minták vegyvizsgálati adatai a „Russia ZOW.” olajjal szembenelonyt nem ígértek. Szövetségünk f. évi március hó 12.-én tartott ülésében egyhangulag a mult évben használt olaj megrendelése mellett döntött.

Petróleum-szállításra vonatkozólag az ülésen határozatot még nem hoztunk.

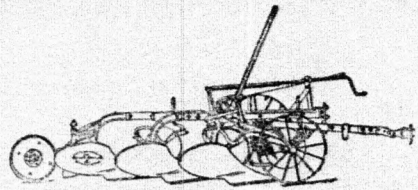
Kelt Karcagon, 1929. március 13-án.

Karcagi Traktortulajdonosok Szövetsége nevében:

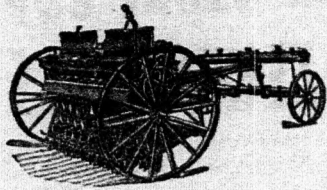
Vadai Mihály Mándoki Imre elnök ügyv. elnök

A „Russia ZOW” speciális nemes traktorolaj kizárólagos eladása:

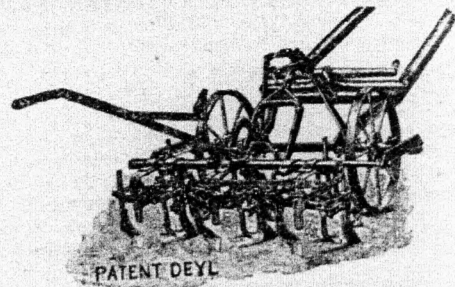
Tolnai Béla és Társa cégnél
Budapest, VI., Horn Ede-utca 20. szám.

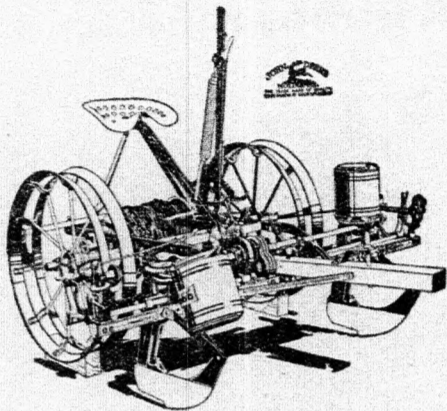
Eredeti **Bächer**
fogatos és traktorekék
talajmivelő eszközök

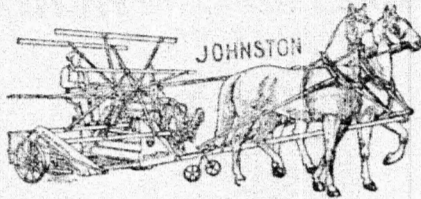
Eredeti **Melichar**
sorvetők, sortrágyázók, répavetők,
műtrágyaszórók, chillszórók

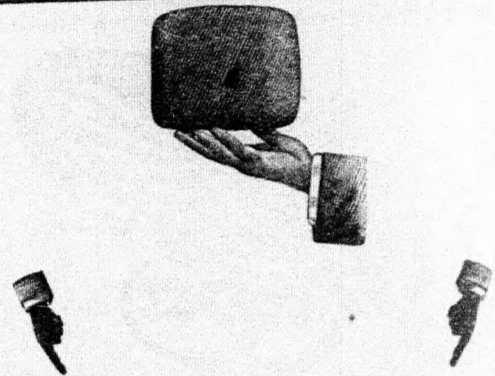
Eredeti **Deyl** répakapálógépek

Eredeti **John Deere**
négyzetbeültetőgépek

Eredeti **Johnston**
kévekötő
aratógépek
állat- és traktor-
vontatásra

Eredeti importált Ia minőségű
kéreg és csomómentes
Sisal-kévekötőzsineg

5876

Részletes leirással és árajánlattal készséggel szolgál:

Bächer-Melichar, Budapest

Sürgőnycim: „KULTUR“.

V., Vilmos császár-ut 60.

Telefon: 228-02, 219-57.

REITTER ÖDÖN kocsigyáros

Magy. kir. udv. szállító
Budapest, VIII., Fecske-utca 15. szám
Telefon: József 309-36

Állandóan rak-
táron elsőrendű
uj kocsik
Kocsik javítás
a budapesti te-
lepen és a vidék
kocsigyárban
történik. 5921

Gőzekebérszántást

őszi és tavaszi szántást, gyeptörést, szőlőtelepek,
faiskolák, erdősitések mély rigolirozását elvállalja

Wolf Ernő, Budapest-Kelenföld

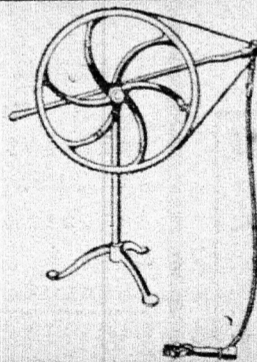
2073 Telefon: József 398-68 Sürgőnycim: Wolffeke Budapest

A kézi gyapjunyírás minden hát-
rányát eltüntetik az egész világon
használt

LISTER-féle GYAPJUNYIRÓGÉPEK

Miért késlekedik beszerezni?!

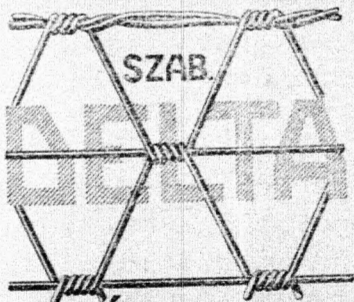
Vezérképviselő:
Südfeld Gábor okl. gépészmérnök
Budapest, VI., Szondy-u. II.
Telefon: Aut. 246-II

GYÜMÖLCSTERMESTÉSBE-A JÖVŐ!

UNGHVÁRY LÁSZLÓ
FAISKOLÁI
CEGLÉD-BUDAPEST-VÁCI U. 27-33.

5722
DRÖTFONAT
A LEGJOBB KERÍTÉSANYAG.
KÖLLERICH PÁLÉSFIAI
BUDAPEST, IV. FERENC-JÓZSEF RÁKP. 21.

BORSÓVETŐMAGOT

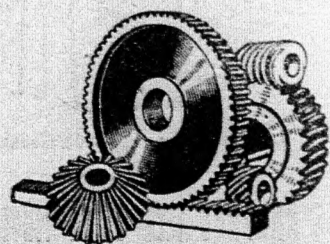
közvetlenül termelőknél
terméskor történő fizetésre
jutányos áron és feltételekkel szállít:

Földes Győző
Mag- és Terménykereshedelmi R.-T.
Budapest, V., Zrinyi-u. 14.
Telefonszám: 141-10 és 141-46
Táviratcim: Földesur, Budapest

Ugyanitt kapható:
zöldtakarmány termelésére
kiválóan bőtermő tavaszi sárgaborsó a 42.- pengő.

ÁLLAMI ELISMERŐ OKLEVÉL.

ALAPITTATOTT: 1909.
WEISZ A.

EZELŐTT 5714

SERÉNYI
Fogaskerékgyár
PRÁCIÓS FOGASKEREKEK, AUTÓ-
ALKATRÉSZEK, GÉPGYÁRTÁS, HEN-
GER- ÉS FŐTENGELYKÖSZÖRÜLÉS
BUDAPEST, VIII., NAGYTEMLOM-UTCA 34. SZ.
TELEFON: JOZSEF 398-05 és 455-85

TRIÓRÖK
marott sajtokkal
minden gabona
tisztítására.
Cséplőgép-
szíták
Törökrostiták. Mindennemű lyukasított lemezek.
Vetőmagtisztítótelepek 2719
Lucerna- és lóheretisztító triörök
STÄHEL és LENNER triörök és lemezlyukasztógyár
Budapest, VI., Országbíró-utca 44-46. sz.

Jó agyagterülettel rendelkező uradalmaknak téglá- és cserépgyári üzem alapításában szaktanácsos szolgál, esetleg az alapításban megfelelő

TÖKÉVEL RÉSZT VESZ

elsőrangú szakember. Leveleket „Lustratív 10.251” jellegű **Sikrai** hirdetőirodába, **Budapest, VI., Vilmos császár-ut 33.** 5932

Sopron vármegyében, Soprontól mintegy 20 km. távolságban fekvő

urasági birtok

mely 530 kat. hold szántóból, 138 kat. hold rétből, 83 kat. hold legelőből és 29 kat. hold földadó alá nem eső területből áll, 1929. évi október hó 1-től kezdődőleg **haszonbérbe adandó.** Bővebb felvilágosításokat **dr. Leitner Ernő budapesti ügyvéd (IV., Régi posta-utca 5.)** ad, aszhez a haszonbérleti ajánlatok is f. évi április hó 10-ig beadandók. 5935

Miért tanácsos most osztálysorsjegyet venni vagy rendelni?

Mert most még lehet számokat választani, sőt több helyen lehet kiválasztott szerencseszámokat rendelni; most még 1/1 és 1/2 sorsjegyek is vannak raktáron. A készlet azonban napról napra fogy, tehát sürgős a „kivánt” választott sorsjegyek megrendelése, mert a húzás előtt már nagyon kicsiny a számválaszték.

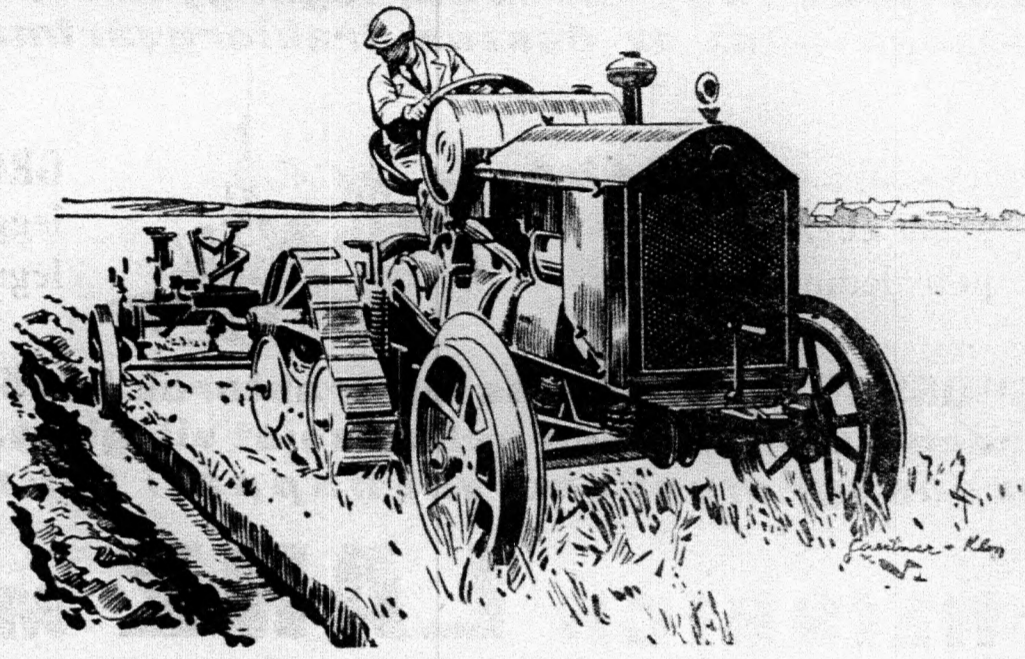
De legfontosabb ok az, hogy a sorsjegyeknek egy későbbi osztályhoz való vásárlásánál az **előbbi lejátszott osztályok** betétjeit is meg kell fizetni. Tehát nagyon tanácsos a sorsjegyeket már az **első osztály húzása előtt megvenni**, hogy a nyeresi esélyeket teljes mértékben kihasználhassa és hogy egyetlen osztály nyeresémeire való jogát se veszítse el! 5937

NAGYOBB TERMÉS - TÖBB PÉNZ!
Az Ön traktora az idén a legjobbat fogja nyújtani: állandó, nagy teljesítményt.

Ön valóban csodálkozni fog traktora teljesítőképességén, ha tüzelőanyaga **SUNFLOWER PETROLEUM** lesz, helyes kenésére pedig Gargoyle Mobiloilt használ.

Ügyeljen a védjegyre és kérjen kifejezetten **SUNFLOWER PETROLEUMOT.**

GARGOYLE
Mobiloil
a világ kvalitásosaja.

NAGYOBB TERMÉS - TÖBB PÉNZ
SUNFLOWER PETROLEUM
által.

SPHINX
Benzin
kiváló, megbízható, mindenütt kapható.

VACUUM OIL COMPANY R. T.

BUDAPEST, V., ZRINYI-UTCA 7. TELEFON: *AUTOMATA 809-30

A STANDARD SEPARATOR

BRONZBÓL és RÉZBÓL KÉSZÜL. ROZSDAMENTES, ÜZEMBIZTOS. FŐLÖZÉSE A LEGÉLESEBB. 5787 5 ÉVES GYÁRI GARANCIA.

FLEISCHMANN
TEJGAZDASÁGI BERENDEZÉSI VÁLLALAT
Budapest, VII., Sip-u. 27. Telefon: I. 424-13
Előállítja, illetve raktáron tartja

82 ÖSSZES TEJGAZDASÁGI FELSZERELÉSEKET

Most jelent meg!!!

A földbírtokrendezés befejezése.
A szükséges rendelkezésekről szóló törvényekkel és végrehajtási rendeletekkel.

Összeállította:
Dr. Bányó Ferenc.
Ára 12 pengő.

„Patria” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

A zöldtrágya és alkalmazása

Írta: Gyárfás József gazd. főtanácsos, kísérletügyi főigazgató.
Ára 3 pengő

„Patria” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Magyarország állattenyésztése

Kiadja az OMGE

Szerkesztő: Dr. Konkoly Thege S.
E mű az előző kiadás adatait újabb alapján irásban és képpben lemeríti az egyes fajtakra nézve jellegzetes vezető tenyésztőket, melyek mint ajánlható tenyészállatbeszerzési források jöhetnek figyelembe.

I. kötet. Wellmann Oszkár: Szarvasmarhatenyésztés, kötetve — — — Pengő 6—
II. kötet. Döhrmann Henrik: Lótenyésztés, kötetve Pengő 6—
III. kötet. Dörner Béla: Sertésenyésztés, kötetve Pengő 6—
IV. kötet. Kovács Béla: Juh-tenyésztés, kötetve Pengő 6—

„Patria” r.-t. könyvostálya Budapest, IX., Üllői-ut 25.

680 kg. tiszta búzaszem

volt az eredmény, midőn egy 550 ke- resztről álló búzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, betétsines géppel, szakértő bizottság előtt utáncépellettünk 2242

Cséplőgéptulajdonosok rendeljék meg a STERN-féle dobkosár-betétlécet!
Kérdésközlésre ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást:
BÁRDOS és BRACHFELD BUDAPEST, VI., Jókai-utca 5. sz.

Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége

(Altruista bank)

Budapest, V., Nádor-utca 32. sz.

100 holdon felüli birtokosoknak kedvező feltételek mellett már most engedélyez terményükre előleget, ugynevezett

zöldhitelt

A Felsőiregi Uradalom Fajbaromfitenyészte, Felsőireg (Tolna megye) elfogad megrendeléseket

Amerikai Fehér Leghorn, Rhode Island Red és Mexikói fehér pulyka tenyészállatokra, illetve keltetőtojásokra és naposcsibékre.

A tenyészet egész törzsalománya a végzett vér- vizsgálatok alapján bacillus pullorummentes.

Kérje mielőbb árjegyzékünket. 5881

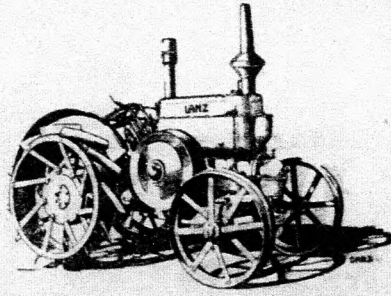
A tenyészállatvásáron bemutatott

22-30 lóerős **Grossbulldog** nyersolajtraktor

villanyos indítószervezete és villanyos világítóberendezése az egyetlen a világon.

Bámulatos egyszerű szerkezete, alacsony fordulatszám, takarékos fogyasztása, legnagyobb tartóssága és megbízhatósága által az összes traktorgyártmány között kitűnik.

A nyersolajüzem **felébe** kerül a benzin- vagy petróleumüzemnek.

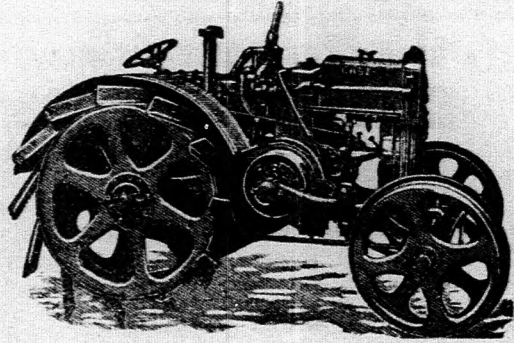

A **GROSSBULLDOG** a jelenkor leggazdagabb, legtartóssabb és legmunkaképesebb traktorja.

A GROSSBULLDOG az összes traktorok között az egyedüli, mely minden külön költség nélkül saját világításával éjjel is az egész gazdasági munkahelyet nappali fényvel bevilágítja.

HEINRICH LANZ MANNHEIM
R.-T.

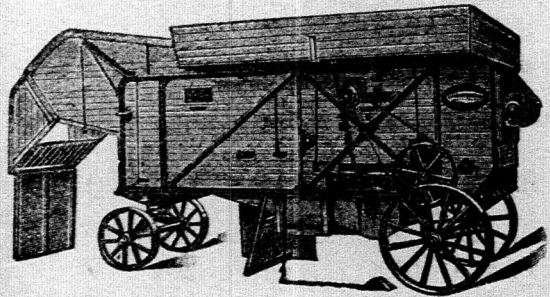
Erő, tartósság és üzembiztonság
jellemezik a

CASE

TRAKTOR

Acélkeretes, golyóscsapágyas kivitel
nagy rázó- és tisztítófelület, szétszedhető dobkosár,
nagy teljesítmény, szemvesztés nélküli cséplés a
„GAZDASÁGI” CSÉPLŐGÉP
jellegzetes tulajdonságai!

Ajánlattal és felvilágosítással szolgál:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársulat, Budapest

Gyár és igazgatóság:
VI. kerület, Váci-ut 19. sz.

Városi eladási telep:
VI., Vilmos császár-ut 65.

A Heraklit baromfiólakban a legkeményebb télben egy napig sem szünetelt a tojáshozam

Szentesi Gőzfürész, Gőzmalom és Baromfitelep Szentes

Irja 1929 február 26-án:

Tisztelettel értesítjük, hogy a múlt év őszén 7,5 cm. vastag **Heraklit** lemezből egy sor téglára épített tyúkólak igen jól beváltak. Dacára annak, hogy az idén oly rendkívüli hideg idők jártak, tyúkjaink egész télen át tojtak és elláttak bennünket tojással. Viszont a régi tyúkólban elhelyezett tyúkjaink, mint ezelőtt, ugy ez évben sem adtak tojást, tehát nyilvánvalóan meg lehet állapítani, hogy kizárólag azért tojnak a **Heraklit** lemezből készített tyúkólban elhelyezett tyúkok, mert ebben az ólban igen kellemes meleg van, dacára annak, hogy elég nagy szellőzővel vannak az ólak ellátva.

Teljes tisztelettel

Krausz Testvérek s. k.

Első Kőbányai Haszonfajbaromfitelep

Budapest, írja folyó évi március 6-án:

„Az elmúlt évben építettük fel telepünket, amely méreteiben, azt hisszük, ma a legnagyobb, de minden-
esetre a legmodernebb telep. Az állatok mind ezekben az ólakban lettek elhelyezve. Az idejé abnormális idő igazán megmutatta, hogy milyen anyag a „**Heraklit**“. Mi egész télen nem észleltük állatainkon, hogy az ólban fáz-
nának. A hálókamrát mi külön építettük, mert régi tapasztalataink alapján ezt jobbnak tartjuk. Amikor odakint
— 31°-os hidegek voltak, a hálókamrában +12° meleget mértünk. A esibenevelőkben egész télen ebben a
rendkívüli hidegekben is neveltünk esibéket és az is ott nagyszerűen ment. Eddig mintegy 3000 esibe lett ott
felnevelve, minden baj nélkül.

Az ólakat 7,5 cm.-es **Heraklit**-ből építettük, a esibenevelőt szintén, de ezt stukaturóztattuk 2,5 cm.-es
Heraklit-tal. Itt központi fűtéssel vagyunk berendezve és igazán egy háromezres esibenevelő fűtésére elég
volt 30 kg. koks.

Mi, mint az ország legrégebbi baromfitelep-vezetői, bárkinek a legmelegebben ajánljuk a **Heraklit** ólakat.

Zala s. k.

Egyedárusító:

POLLÁK JENŐ építőanyag gyári eladási irodája, **Budapest, V., Széchenyi-utca 5.**

Növelje malmának jövedelmezőségét vetőmagnisztitással!

A tenyészállatvásáron üzembelen megtekinthető

az államgépgyári

„Schule“-rendszerű szabadalmazott

„NOVA”

vetőmagnemesítő-gép,

mely a vetésre szánt gabonából a 10%-ot is kitevő gyom-, törött és esiraképtelen magvakat **legtökéletesebben kiválasztja**, miáltal azonos talaj- és meg-
munkálási viszonyok mellett

kat. holdankint **egy métermázsa terméstöbblet is elérhető.**

Malmoknak külön jövedelmi forrás, mert a vetőmagnemesítésért a gazdák
legalább 5% vámot szivesen fizetnek.

Állványra vagy vasvázra, rugós kocsi szerelt elsőrendű golyóscsapágyas kivitel.

Felszerelése: 12 darab könnyen cserélhető, 1,6 $\frac{m}{m}$ -től 4,2 $\frac{m}{m}$ -ig terjedő lyuknagy-
ságu golyótisztítással dolgozó rosta és 2 db 5 $\frac{1}{4}$ és 6 $\frac{1}{4}$ $\frac{m}{m}$ sejtátmérőjű, gyorsan
átszerelhető, nagyteljesítményű triurhenger.

Kivánatra szállítunk vetőmagnemesítő-
gépünkhöz külön folytonosan működő

szárazoncsávázó-készüléket is!

Olcsó árak és kedvező fizetési feltételek.

Szerkezeti leirással, részletes ajánlattal díjmentesen szolgál a kizárólagos képviselő:

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
Nemzetközi Gépkereskedelmi Részvénytársaság
Budapest, V., Vilmos császár-ut 32.

12 HAVI HITELRE, vagy havi részletekre szállít 9%-os kamattal mellett mindenfajta bel- és külföldi tejelő- és tenyésztőteheneket, hizó- és legelőmarhákat

borju és növendékállatokat, hazai és erdélyi igás marhát.

Importált yorkshirei tenyésztésű sertéseket, kanokat (Angol- és Németországból), mindenfajta lovat és juhokat.

Az összes állatok legjobb minőségben és előnyös áron lesznek szállítva a vevő választása alapján.

British and Magyar Corporation Limited képviselője:

Magyar Város- és Községfejlesztési R.-T. Állatkereskedelmi osztálya
BUDAPEST, V., BÉLA-UTCA 8. SZ.

Kérjen kellő időben ajánlatot, mert tavasszal az árak emelkedni fognak.

Az 1928. évben több, mint 1000 tenyésztőtehenet szállítottunk.

A legkedvezőbb referenciák a vevők rendelkezésére állanak.

ZSOLDOS

előkészít polgári és középiskolai magánvizsgákra,
Budapest, VII., Dohány-utca 84.

érettségire.

Telefon: József 424-47

MARABU

MAGYAR RADIÁTORGYÁR R.-T., Budapest

SZEB

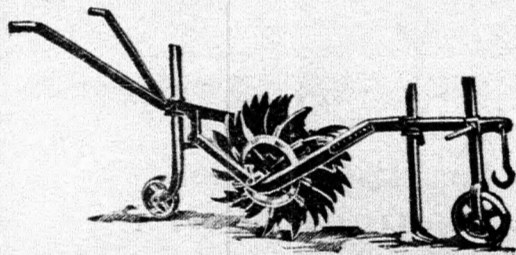
Cementipari gépek és formák, teljes berendezések cementárúgyárak és műkögyárak részére. Építkezési gépek, keverők, falvonók. SZÁNTÓ és BECK mérnök speciális gépgyára, Budapest

Kazánok és radiátorok központi fűtésekhöz. Gőzfűző-, gőzmosó- és fertőtlenítő-berendezések. Oranier, Ichor és Marabu folytonégő kályhák.

Gyömrői-ut 76-78.
József 350-88
Telefon: József 390-34

MÁTHÉ-féle szabadalmazott újrendszerű kapálógep

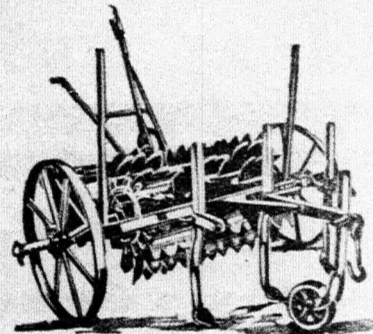

Előnyei: beállítható mélységig tényleg kapál, tehát nem tolja a földet! Tökéletesen porhanyít, tehát a terméseredmény sokkal kedvezőbb lesz. Könnyű és csékely vonórót kíván.

Sortávolságoknak megfelelően állítható. Minden gazdaságnak feltétlenül szükséges!

Tekintse meg az Országos Tenyészállat- és Gépkiallításon! **KOCSIS GYULA** gépforgalmi és műszaki vállalata

Telefon: J. 371-81 Budapest, IX., Ferenc-körút 1. Telefon: J. 371-81

Most jelent meg:

Mezőgazdasági traktorok szerkezete és kezelése

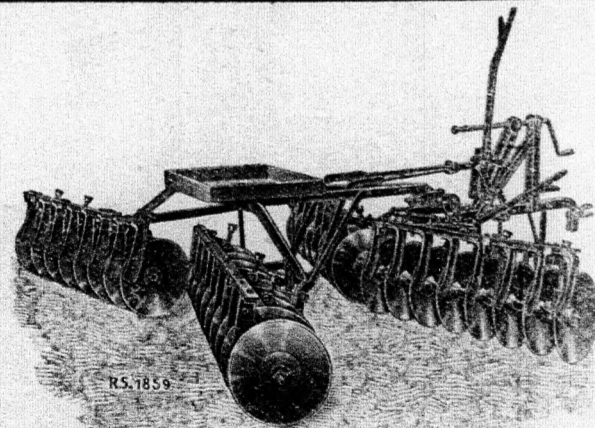
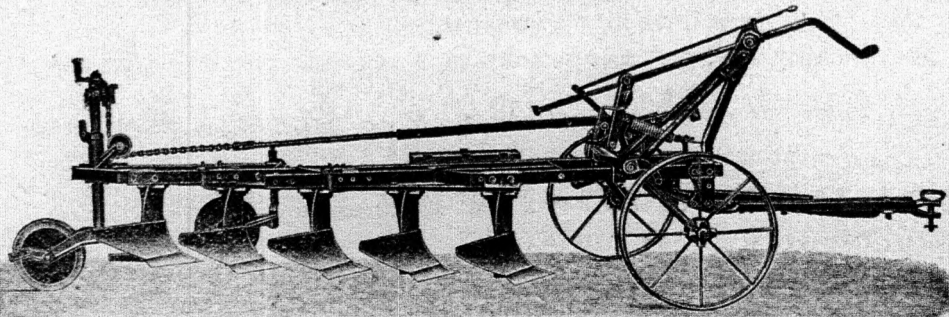
Írták: **Erdei János** és **Göllner János** gazdasági akadémiai tanárok
Ára 10 pengő "Patria" R.-T. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám (Köztelek)

A bekövetkező idényre mérsékelt árakon ajánljuk az eredeti **SACK**-gyártmányu

dupla tárcsásboronákat

és mindenféle **tarlóhántókat** traktor után való használatra.

Mindezek raktárunkban megtekinthetők.

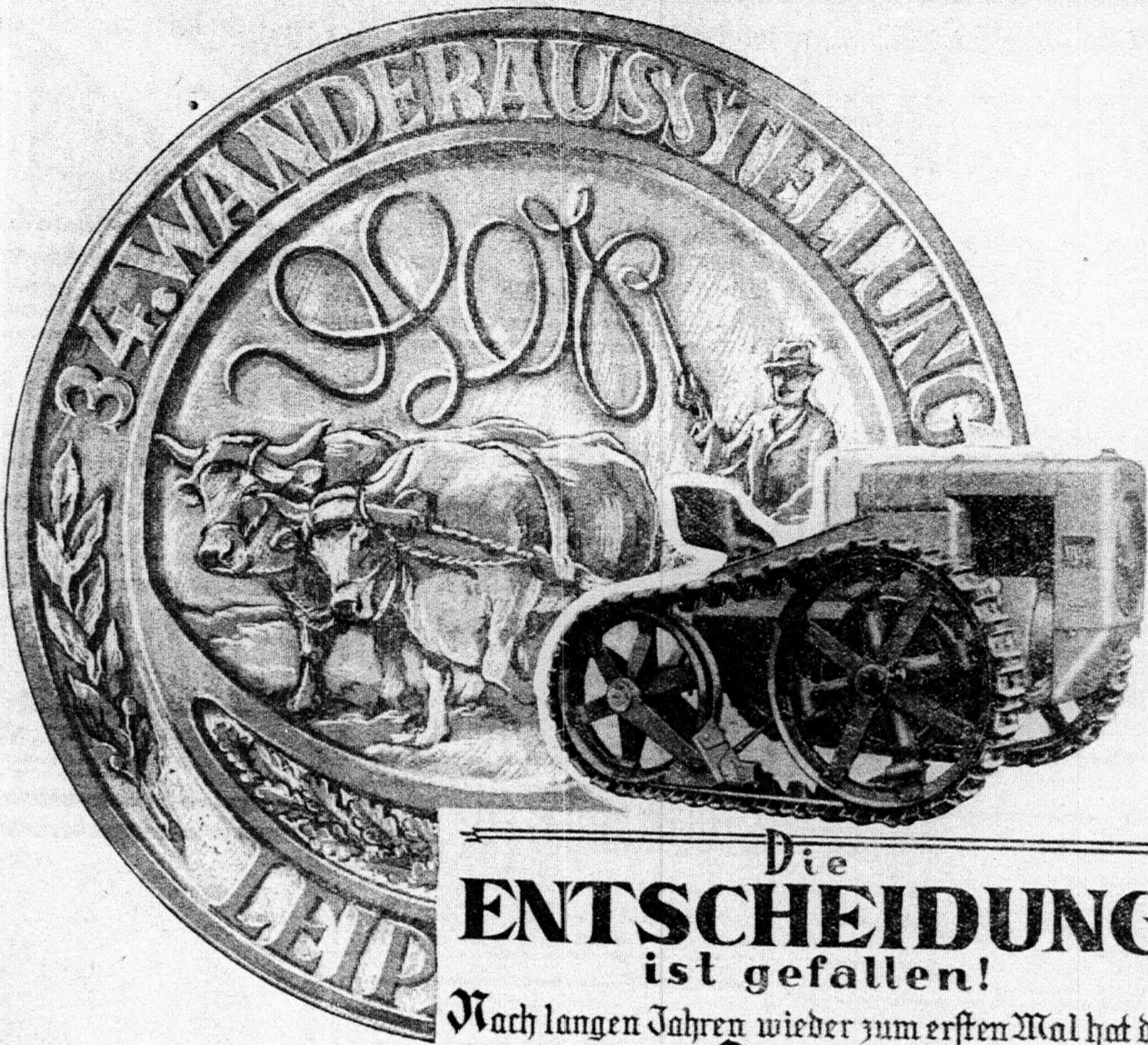

PROPPER SAMU R.-T.

Budapest, V., Vilmos császár-ut 52. szám.

ÁRTÉZI KUTAK

furását mérsékelt árakkal vállalja **Soós Sámuel** kutfurómester
Ujpest, Gróf Apponyi-utca 52. sz. 2108

!
 Megtörtént a döntés!

**Agépek részére kiirt legmagasabb kitüntetését, az ezüstérmét, a Német Mezőgazdasági Egyesület (DLG) hosszú évek után ismét kiadta. A leg-
behatóbb vizsgálat után a**

RAUPENSTOCKOT

találták erre a magas kitüntetésre méltónak, melynek egyedülálló szerkezete, kiváló vontatási munkateljesítményei korlátlan elismerést arattak.

!
 Die
ENTSCHEIDUNG
ist gefallen!

Nach langen Jahren wieder zum ersten Mal hat die
Deutsche
Landwirtschafts-Gesellschaft
ihre höchste Auszeichnung für Maschinen, die
SILBERNE MEDAILLE

vergeben.

Auf Grund eingehendster Prüfung wurde der Raupenstock, dessen einzigartige Konstruktion und hervorragenden Zugleistungen uneingeschränktes Lob ertaten, dieser hohen Auszeichnung für würdig befunden.

RAUPENSTOCK

STOCK MOTORPFLUG A.-G.
BERLIN-NIEDERSCHÖNEWEIDE, BERLINERSTR. 139

Magyarországi **vezérképviselet:**

GAZDASÁGBERENDEZŐ ÉS MOTOREKE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, VI, ORSZÁGBIRÓ-UTCA 33. SZ.

Telefon: L. 909-53 és 54

Távíratí cím: **DIPLING**

SZŐLŐOLTVÁNYOK
gyökeres hazai vesszők, fajtisztán, legolcsóbban a
NEMZETKÖZI BORKERESKEDELMI R.-T.-nál
Budapest, VIII., Kenyérmező-utca 6.
Kérjen árajánlatot! 5707 Kérjen árajánlatot!

Szikes talajok
bő termést hoznak a **doberdói** szénasavas mésztől 100
mázsánként 60 pengőért vagonba rakva kapható
Doberdói gazdaságnál, Erd. 5926

„MOVOLIN“-START OIL
traktor- és autóolaj
a leggazdaságosabb üzemanyag 5818
MAGYAR OLAJ- ÉS VEGYIPAR R.-T.
Budapest, V., Vilmos császár-ut 76. Telefon: Aut. 262-51, 219-50

**Vetőmagnak
Express-borsó**
métermázsánként 45 pengőért kapható.
Kivánatra mintával szolgál. **Csanak Jenő,**
Szalkszentmárton, Pest megye. 5810

Vérliszt,
garantált fehérjetartalommal raktárról azonnal szállítható-
Mészárosok Egyesülése R.-T., Budapest.
Értesítés: Dr. agr. Valkó Rudolf, Budapest, József-tér 8.
Telefon: 862-19 5888

Középkorai rózsá-, Őszi rózsá-, Ella-, Deodara-,
Krüger-, Wohltmann-, Kifli- és „Bellona“-
vetőburgonyákra
megrendeléseket tavaszi szállításra el-
fogadunk. Árajánlattal szolgál: **Szold Manó**
gazdasága, Mezőlak. 5723

Prima bérlet
kerestetik, kb. 2000 kataszteri hold Pesthez
és vasúthoz közel. Közvetítők kizárva. Leveleket:
**Eisele László, Budapest, II., Margit-
rakpart 15. címre kérek.** 5861

Egynyaras, nemes
pontyivadék
KAPHATÓ:
BÖRZSÖNYI HALGAZDASÁGBAN
Posta: **BONYHÁD** 5917

Konzervgyári berendezés
főzelék és zöldség feldolgozására
jutányos áron eladó a **Magyar**
Kereskedelmi r.-t.-nél, Gyön-
győsen. 5885

SCHÖNWALD LIPÓT,
burgonyaközvetítő Iroda,
Budapest, IX., Lónyay-u. 46.
TELEFONSZÁM: Automata 874-42
Mindennemű ország burgonyatermeléshez kívánatos bur-
gonyavetőmagféléseket kisebb-nagyobb mennyiségben elő-
nyös fizetési feltételekkel elad. Megbeszélések, üzlet-
kötések, minták bemutatása az Országos Mezőgazdasági
KIÁLLITÁS és VÁSár alkalmával is eszközölhető. 5904

Bérbeadó
alföldi 2500 kat. holdas nagybirtok, melyből
1300 kat. hold a szántó. Érdeklődők „Nagy-
bérlet 5898“ jellegre a kiadóhivatalhoz
forduljanak. 5898

Szénasavas trágyamész
95-100%-os, jól oldódó, megbízható
minőségben, vagontételekben szállít: 5804
Greiner és Dr. Várkonyi
Budapest, IV., Múzeum-körút 5. Telefon: Automata 867-00

**ÁTÁZOTT FÖLDRE
VONTATÁSRA**
**28 LÓERŐS
RAUPENSTOCK**
LÁNCTALPAS
TRAKTOR

**38-40 LÓERŐS
GÉM**
KEREKES
TRAKTOR

**HOMOKRA
HEGYES TEREPRE**
*Gazdaságfejlesztési és Kötéstechnikai Rt. Budapest
Sugonyon-Építési és Vasgyártási-utca 33. Telefon: 299-33 és 34.*

**LEGKÖTÖTTEBB
TALAJON**
**LEGNAGYOBB
TELJESÍTMÉNYRE**

ZSÁK-, PONYVA-GYARTAS
eladás és kölcsönzés
ANGOL MANILLA
fapekos kézi kővető-szőlőkötőzőfonál
SCHLESINGER ÉS TARSÁ R.-T.
BUDAPEST, V., PERCEL MŰR-UTCA 2. 5905

Nagy olaj- és tüzelőanyagmegtakarítás.
Vásároljon TEVES dugattyúgyűrűket!
Nagy raktár traktorméretekből.
javítási méretekből nagy választék.
BALOGH ARTHUR okl. gépészmérnök
Budapest, V., Lipót-körút 27. szám
Telefon: Automata 295-39 5840

**SZŐLŐKARÓT, tűzifát,
talpfát**
vagy bármilyen más faanyagot az ország bármely részébe
azonnal szállítunk a k. vagontételekben, előnyös árban
LÖWY SÁNDOR és JÓZSEF fatermelők és
Budapest, V., Személynök-u. 27. Telefon: Lipót 883-17
sakereskedők

Keresünk 300-400 darab
választási malacot
Lincoln vérben, vagy Yorkshiri-Mangolica
keresztzetben. Ajánlatokat jelleg-, kor- és ár-
jelöléssel kérünk. 5899
Dióspusztai gazdaság, Németlad.

**Magyar Általános Kőszénbánya
Részvénytársulat, Budapest**
V., Zoltán-utca 2-4.
Szállít: osépléshez, gőszántáshoz és házfűtéshez
la tatai tojás- és téglabrikettet
la tatai darabos- és kockaszemet
Felsőgallai karbidot,
nagyszilárdságú portland cementet,
égetett meszet 7007

Tejgazdasági gépek
Westfalia tejfőzők, tejhűtők, fejővödörök,
tejkannák stb. szolid kivitelben és árban kaphatók.
Stanga József tejgazdasági gépüzletében,
Budapest, IX., Ráday-u. 26. K.
Szíveskedjék a pontos címre ügyelni! 1181 Ajánlatok díjmentesen.

GŐZEKE -részleteket mindenféle gyártmányt
gözekekhez készít és szállít precíz kivitelben,
acél fogaskerekeket, fémcsapágyakat, tűzezekre-
nyeket, ekevasakat stb.
SODRONYKÖTELEKET
SZILÁGYI és DISKANT gépgyára, MISKOLCON
Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T. Ford-anték.
Fordson traktorok képviselője.

BOSCH traktorvilágítás
megkétszerezi gépének teljesítményét, a kedvező időjárás teljesen
kihasználhatja, ha azzal
éjjel is szánt!
Minden traktorra helyszínen is felszerelhető. Működéséért teljes
felelősséget vállalunk
Ara kb. 350 pengő felszerelve
Leírás és ajánlat díjmentes 5888
Látogassa meg kiállításunkat a tenyészállatvásáron
BOSCH RÓBERT K. F. T. BUDAPEST,
Telefon: *LIPÓT 923-38 Sürgönyeim: MAGNETBOSCH

A legjobb NYERSANYAG, a legtökéletesebb kivitelben!

VÖRÖSRÉZTENGELYŰ
ISTÁLLÓABLAK

SODRONYBETÉTES ÜVEGGEL
40x70, 50x80, 65x90, 80x100 cm. **FELULVILÁGÍTÓABLAK**

„TITÁN“

MAGTÁRABLAK

TELJESEN VASBÓL KÉSZITVE
50x80 cm.

**Sodronyfonatok, kátrányfedéllemezek, aszfaltszigetelők
üvegcserepek, üvegsvabványok, kátránytermékek.**
KÉRJEN AJÁNLATOT 5896
STEINER BÉLA építési-anyagkereskedő, **Budapest, Báthory-u. 16.**

VÉDJEGY

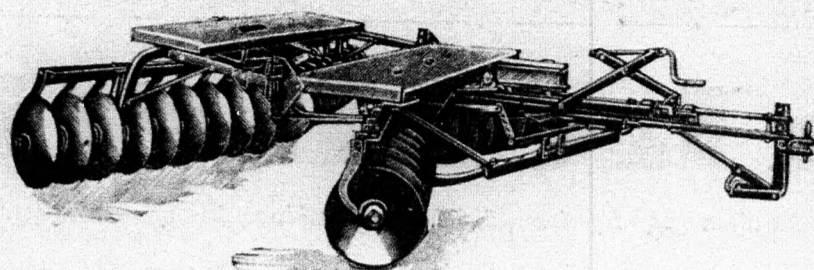
„Eberhardt“-ekék vezető világmárka

VÉDJEGY

1929. évi újdonságaink

Figyelem!

Figyelem!

„ALBA“ újrendszerű, 4-el nem osztható számú tárcsákkal felszerelt
TÁRCSÁSBORONA

Tárcsák száma	26	30	34	38	42	60 (2×30)
Vágási szélessége	210	240	270	310	340	500 cm.
Sulya kerekkel együtt	605	625	760	805	835	1350 kg.

„GEMMA“

váltvaforgató traktoreke hegyoldali szántáshoz

„HUNGARIA“

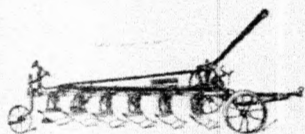
7-vasu tarló- és keverőszántóeke 20 cm.-ig való szántáshoz 30 HP traktorokhoz

„APART“

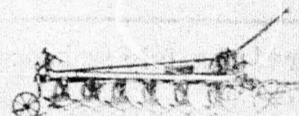
3-vasu mélyszántóeke 5-vasu tarlőhántó betéttel, 20 HP traktorokhoz

„STANDARD“

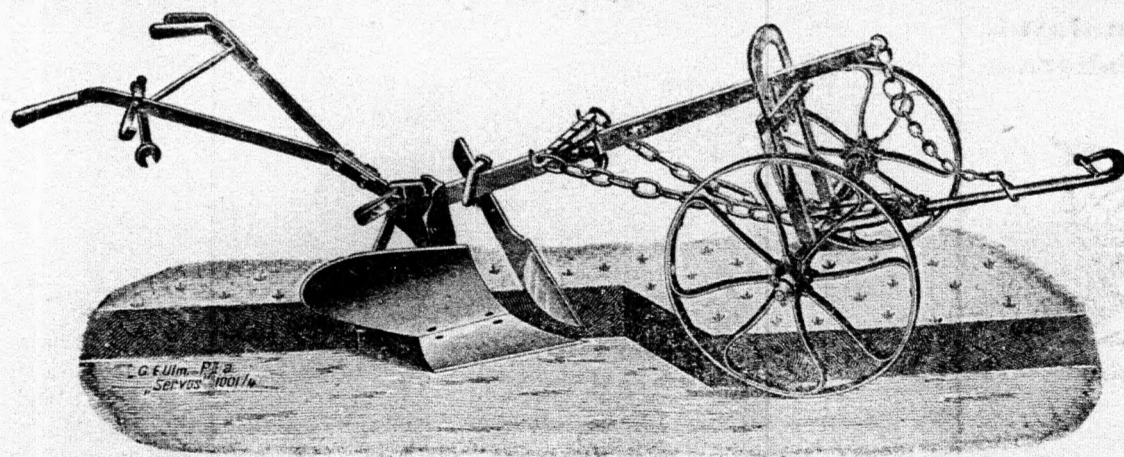
szabadalmazott hántóeke vetőszerkezettel (Drillbugger)

Az Országos Mezőgazdasági Kiállításon
tekintse meg

traktoreszközeinket

fogatosekéinket

Magyarországi vezérképviselő:

Zentai Soma és Társa Gépkereskedelmi R.T.

Budapest, VI., Teréz-körút 26.

Sürgőnycim: EBEREKE

Telefon: Aut. 299-75

Nem k eshetik el

a tavaszi munk atokkal, ha olyan nagy teljesítményű, feltétlen üzembiztos, komoly munkagéppel rendelkezik, minő a

JOHN DEERE

traktor, amelynek „D” 1928.  vi típusa 10  rai üzemben mélyen felszínt 13–15 magyar holdat, felt rcs z 35–40 magyar holdat,  jfel-nappali munkával ennek kétszeresét és aránylag alacsony sulyánál fogva

nem nyomja meg a talajt

Felvil gosit ssal,  rajanlattal készséggel szolgál a VEZÉRKÉPVISELET:

F LDM VEL , TRAKTOR-  S GÉPKERESKEDELMI R.-T.

TELEFON: L. 912–64

BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-UT 61.

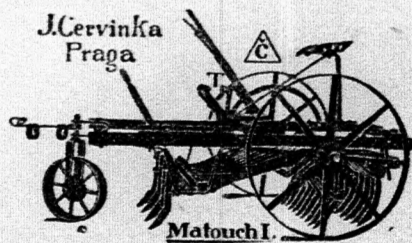
TELEFON: L. 912–64

Specialit saink, melyek minden modern gazda figyelmére érdemesek:

Cservinka-féle szabadalmazott

r t j t -gépek

Egyszeri használatuk
után dupla terméshozam

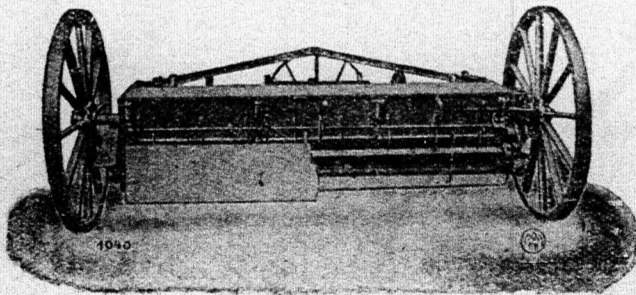
Néhány referencia:

D ry Hugó. T skepuszta.
Eszterházy László gróf. Sárosd.
G th László j szagagat . Nyirbátor.
Hadik János gróf. Seregélyes.
Inkey József b r . Iharosher ny.
Károlyi László gróf uradalm .
Kisb ri m. kir. m nesparancnoks g.
Lónyay Elemér herceg. B.-Olaszi.
Magyar Kegyes Tanit rend. Mernye.
Maisai b ruradalom. Kesz h degykut.
Majláth József gróf. Monyha.
Mer n Jánosné gr fn . Zámoly.
Metternich herceg n  uradalma. Bia.
Mezőssy Béla nyugalmazott földm. miniszter. Ujteh rt .
Molnár Imre v rmegeyi gazdasági f telgyel . Cece.
Rupprecht Olivér főrend. Sajtosk l.
Széchenyi Bertalan gróf uradalm . Nagycenk  s Segesd.
Teleky József gróf. Dunat t len.
Wertheim F l. Pusztaszentmih lyta.

Augsburgi gyártmányu szabadalmazott

„Columbus” műtrágyaszóró-gépek.

Minden létező műtrágyát, mésznitrogént és meszet is
biztosan és pontosan sz rnek.

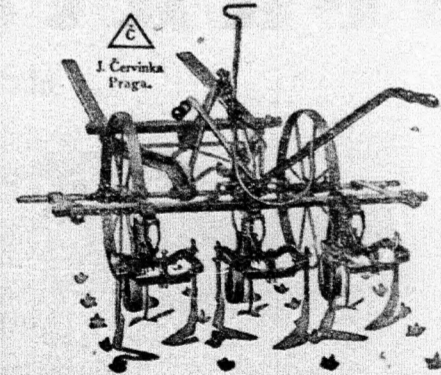
Néhány referencia:

Bezuk István b rgazdas g. M szlony.
Balás Barna  s Kornél. Nógrádsipek.
Derekegyh zi uradalom.
Eszterházy Antal herceg uradalm . T ti.
Fels iregi uradalom.
Hatvany b r  uradalm . Nagytelek.
Horthy Miklós ifj. uradalm . Kenderes.
Hoyos József gróf uradalm . Somogyap ti.
Károlyi Imre gróf uradalm .  rd.
Kremzser M r. B lcsapuszta.
Lónyay Elemér herceg. Oroszvár.
Miss k Emil b rgazdas g. Gy ngy sh l sz.
Ráday Gedeon gróf. Iklad.
Selypi uradalom. Selyp-P ltelek.
Szabados Gyula  s Károly. Sz cs ny.
Váci püspöki uradalom. Galambos.
Vásárhelyi István b rgazdas g. Naszály.
Vesztelei Zsigmond b rgazdas g. Nagykonda.
Vogel László. Rebecpuszta.
Zirci Apátság uradalm . Zirc.

5608

Cservinka-féle szabadalmazott

„DALIA” répa- és tengeri kap k 3-, 4-, 5-sorosak
Bármily talajban kézimunkával vete-
ked  tökéletességgel működnek.

Néhány referencia:

Any si b rgazdas g. Sövényháza.
Apponyi Károly gróf uradalm . Pálfa.
B r  Albertné uradalm . Dombegyh za.
Bischoff Sándor b ruradalom. Maisapuszta.
Csikv ndy Ernő. Marcalt .
Fehér Imre. Palajpuszta.
Fejérmegyei Cukorgyár. Eresi.
Fried Ignác. Fancsikapuszta.
Fried László. Kish resok.
Hoyos Miksa gróf. N metlad.
Juszt Sámuel. Mosonk rolyh za.
Lichtschein László. B reka.
Magyar-Hollandi Mezőgazdasági R.-T., Polgárdi.
Mándy uradalom. Nyirbátor.
Nemes János gróf uradalm . Kunhegyes.
Pálfy Miklósné herceg n  uradalm . Kisl k.
P csmegyei Mezőgazdasági R.-T., P sp kpuszta.
Plesch Frigyes b rgazdas g. Medgyespuszta.
Schwartz Gyula uradalm . Csabacs d.
Szilfajamori b rgazdas gi Részvénytársaság. Szilfajamor.

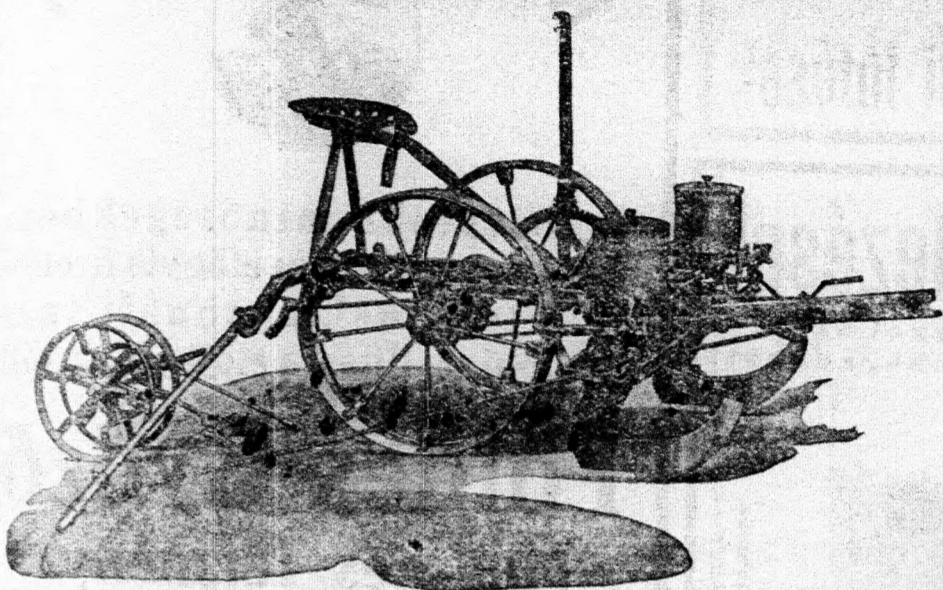
Braun és  rm nyi, Budapest, V., Báthory-utca 7. Telefon: Aut. 241–34

Gazdasági gépek, műszaki- és vas ruk, szers z mok, üzemanyagok.

 lland  nagy raktár használt gazdasági gépekben is.

A Mezőgazdasági Kamarák egyöntetű megállapítása szerint a múlt évben: a régi eljárással vetett csövestengeri terméseredménye kat. holdankint **8—10** métermázsa, **ezzel szemben**

a négyzetesen ültetett csövestengeri terméseredménye kat. holdankint **25—30** métermázsa volt.

Saját érdekében ültessen
eredeti amerikai

„McCORMICK“

tengeri-

négyzetbeültetővel.

100 éves gyártási tapasztalat!

DÉNES B. RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, V. kerület, Váci-ut 98. szám.

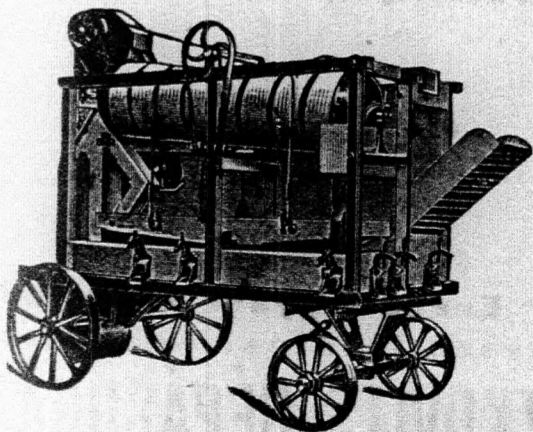
Levélcím: Budapest 56. fiókbérlő

Sürgőnycím: „Débert Budapest“

Telefon: L. 909-51, 909-89, 963-42 és 920-63

Alapítva: 1883. évben

„GAZDASÁGI“ vetőmagtisztító- és kiválasztógép
az összes gabonaféléket, hüvelyes és kerti magvakat
fajsulyra, nagyságra és csiraképessegre osztályozza.

A Földművelésügyi Minisztérium a vetőmag-
kiválasztás fontosságára való tekintettel

szövetkezetek, alkalmi vevőtársaságok, gazdakörök, községi előljáróságok vásárlásánál

33¹/₃%-al hozzájárul a vételárhoz.

A gép ára .. . . P 4500.—

le állami hozzájárulás .. . . . . P 1500.—

a vevő fizet .. . . P 3000.—

Törleszthető 3 idény alatt 8% kamattal.

Kérjen árjegyzéket és leírást:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársulat, Budapest

Gyár és igazgatóság:

VI. kerület, Váci-ut 19.

Városi telepi

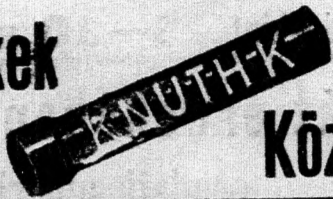
VI., Vilmos császár-ut 65.

KNUTH K.

MÉRNÖK ÉS GYÁROS

BUDAPEST, VII., Garay-utca 10. TELEFON: J. 310—75

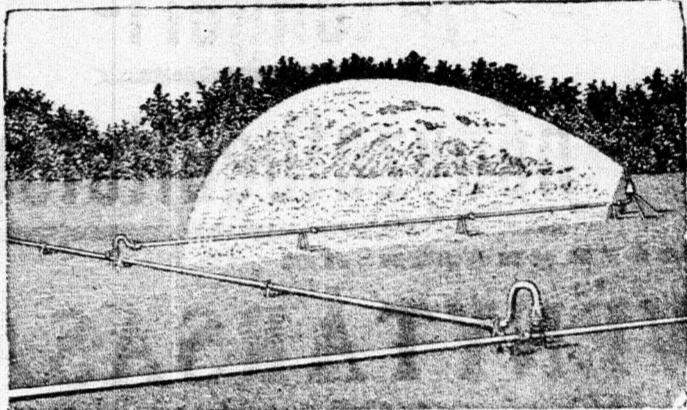
Vízvezetékek

Központi fűtések

PHOENIX öntözőberendezések

forgó távszóróval adnak 10.000 négyzetméterig
= 2-3 magyar holdig egy-egy állásból csapadékot!

Óriási munkamegtakarítás
a csövek szállításánál

Nagy megtakarítás kezelő-
személyzetben.

Legolcsóbb üzemköltségek!

WINTER CURT okl. mérnök, Budapest, I., Krisztina-körút 53. sz.
Telefon: A. 506—01 5845 Telefon: A. 506—01

A műtrágyázás gyakorlata. Írta: Gyárfás József. Ára 3-20 pengő. Második, bővített kiadás. "Patria" R.-T. könyvkiadása, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

Baromfiak, hussertések, mindenféle tenyészállat
etetésére legalkalmasabb a

BALATONI HALLISZT

Olcsóbb és jobb, mint a külföldi halliszt!

Saját érdeke ellen cselekszik, ha bizonytalan eredetű, tengeri halak zeiros és sós hulladékából készült halliszt vásárlásával a külföldet és annak közvetítő-kereskedelmét gazdagítja.

A sovány balatoni keszegből és gardából készült halliszt összetételéről és legmodernebb—vakuumos sterilizáló—előállítási módjáról bármikor meggyőződhet. Hallisztünk kiváló minőségéről, magas tápértékéről, a vele elért kitűnő takarmányozási eredményekről a spontán elismerőlevelek nagy száma tanuskodik.

Tulhevítés, ártalmas savak képződése kizárva, mert a balatoni hallisztet 50—55° hevítés mellett szárítják, amely eljárás a halak vitamintartalmát is megőrvi.

Világos színe, enyhe szaga is előnyösen különbözteti meg a külföldi vörös és barna, penetráns szagu hallisztéktől.

Kapható mindenkor és bármely mennyiségben, postaesomagban is, a

BALATON HALÁSZATI R.-T.-nál Siófokon és Fonyódon.

Jelenlegi egységár: nagyban 54 (ötvennégy) fillér kg-kint, postaesomagban 60 (hatvan) fillér kg-kint, hozzá a csomagolás (zsák) önköltségi árban ab feladóállomás.

Uradalmaknak kedvező fizetési feltételek.

Ismertetések, használati utasítás ingyen és bérmentve.

Saját érdekében tegyen mielőbb kísérletet!

TAVASZI VETŐMAGVÁR

legkiválóbb minőségekben,
jutányos áron és előnyös fizetési
feltételekkel, azonnali vagy
későbbi szállításra előjegyezhetők

Földes Győző

Mag- és Termény-
Kereskedelmi r.-t.-nál

Budapest, V., Zrinyi-u. 14.

Telefonszám: 141—10 és 141—46

Táviratcím: Földesur, Budapest

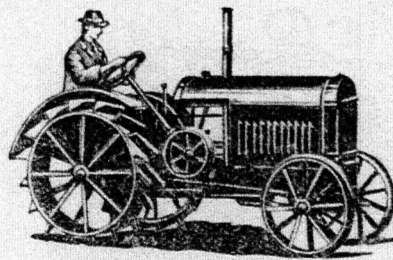
Becserélünk

Fordson

és más gyártmányu használt trak-
torokat kedvező feltételek mellett
eredeti

CORMICK

20 és 30 HP petróleum traktorokra.

Eredeti gyári árak.
Kedvező fizetési feltételek.

ICZKOVITS GÉPÁRUHÁZ

BÉKÉSCSABA, Andrassy-ut 48.
Érdeklődők közöljék a becserélendő traktor gyári
számát, üzemképességét és mily árat igényelnek
a használt traktorért.

A CORMICK-traktor a traktorok királya!

ELA

LŐHERMAG,
záró, saját
báró, ab va
pengőért eladó.
gazdasága, Rác

SZIKESEK egy
fajta, ötven
darabonként 40
rendelésnél áre
mann Szállás,
más, Bácska.

DÉGHAGYMA,
mértékműze a
napjáról, kisebb
lében kapható
gazdasága, B
Erzsébet király

ISKOLÁZOTT
dus gyökérezte
dányok, vissza
150 cm magas
sag a földtől eg
sághoz körülm
tavaszi kibéte
80 fillér, száza
ezrenként 600 p
zoltva. Puszt
utánvételei vas
birtokosoktól sz
néz László, B
Szentánát 18.

ELADÓ esztől
Wenckheim Lás
dalmából eladó
derab szatufel
lokomobil. A gé
de jókarban
tekinthetők az
hospusztai gép

STUKATURNÁ
nál eladó, állor
rakva. Urálj Cs
dasága, Balósz

FLEISCHMANN
utántermései n
magtengeri-tó
+ 10% eladó.
ván, Hegymeg

AUSTIN-traktor
25% engedmén
félre 600 mm-es
pelt petróleum
garantúra felár
komlóssá Lase
magyarokan el
kárban, garat
állapotban. B
eseni Erdre
Gyoma, vagy
lét-szűlt 425, d
személyesen.

FOWLER-típus
tínd állapotban
Gyula gazdasá
Szabócs m.

ÁKACFAMAG
Gleditsiafama
fama kg 70 fill
mag kg 70 fill
utánvételei szál
Zalaszegszeg, C
költségi árban.

TAKARMÁNYM
valóbb minőség
olcsón szállít
műtrágyaanyagk
pest, V., Nader
207—60.

PARNAI Ibolya
nász eper 2 per
Pényos, Berett
Bihar megye.

ÁKACFA és
mennyiségben,
45, lakoméves 2
Gedson, Zalsk
kőre.

FŐURI kastélyt
antik értékes
szűlt művészies
szétezhető, k
ható emeletes t
szekrény, értéke
bunda, nagy
eladó. Budapest
rályné-ut 14. s

GEÁRLAG jav
vagyóvagy beazin
bátok Mauthn
Budapest, VII
utca 7.

4 ÉVES, Elő M
kivül gyűrűs
szakszainál, Csa

FORD teherautó
als használt, e
azonnali eladó.
Nagykokányes,

Extra
Szoja
Halli
Husli
Vérl
a legmagasabb
tartalom
minde
Olajpog
kaph
Grünfeld
cég
Budapest, V.
Telefon: A

ELADÁS

LOHEREMAG, államlag oltom...

SZIKESKÉK egyetlen fája, szépen...

DÜGYGYMA, makói, husz...

ISKOLAZOTT szilvák, 6 éves...

ELADÓ cseplőkombi. Gróf...

STURATURNÁD, kb. 7 vagon...

FLEISCHMANN-éle első évi...

AUSTIN-tractor, teljesen új...

FOWLER típusú 9-es eke...

AKÁCFAMAG kg 140 P...

TAKARMÁNYMÉSZET, legki...

FÉRMAI Irbolya 4 pengő, ana...

ÁRÁFA és glódiás nagy...

FŐRI kastélyba, villába való...

GRÁRILAG javított keskeny...

4 ÉVES, Elő Magyar 54" belü...

FORD motoros, másfél tonnás...

Extrahált Szojadara, Halliszt...

Olajpogácsák

Grünfeld Alajos

MELEGÁGYI ablakráma, vörö...

Száraz KÓRIS keréktalp és ákäcküllő

SPITZER A. JÓZSEF

STADLER

KAPU

KERITES

Kedvezményes műtrágyák

Berczeller Jenő

Szonat és szalmát

Böhm A-nóid

Fattinger-féle vérliszt

Dorsch liszt

Univerzális sertéstakarmány

ZWEBNER JACQUES

Autó- és szántómotor

FŐTENGELYEK és HENGEREK CSISZOLASA

MINDEN GAZDÁNAK

NÉLKRÜBŐZRETELEN, hogy a DR. RACZ-FÉLE SZAB. FÜLGOMBORKAL

1. állatállományát pontosan ellenőrizni akarja,

VÉTEL

ELADNI akar valaki gazdasági gépet?

HASZNÁLT cseplőgépet vennék

KÖCSNYOSTÖLGYMÁK

ÁRÁCSZLOP, bogárná, szőlő...

VESZEK 300-500 holdas birtokot

BÉRELNÉK

Gazdaság felosztása folytán

Országos tenyészállatkiállítás díjat nyert

Tenyészet megszüntetése miatt etadó

7 éves sötét sárga belga mén.

DEDICS TESTVÉREK

50 évesek a FREUND-nyergek, lószerszámok nyereg- és istállószerkek

Bogenfürst György autókarosszéria- és kocsigyára

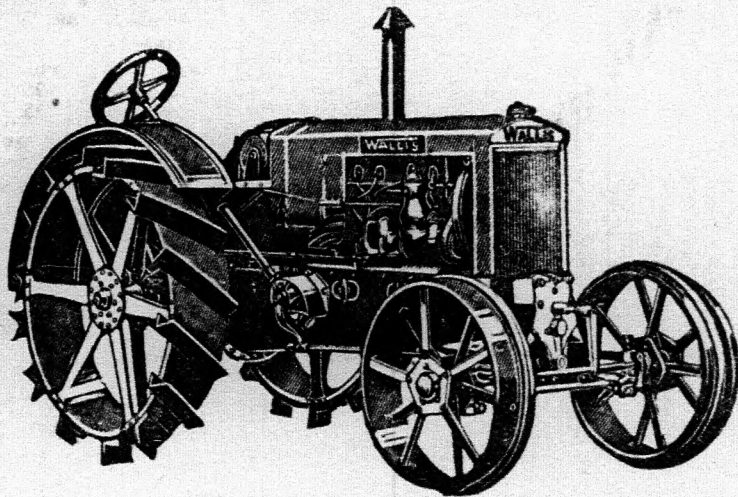
Pályázati hirdetmény.

Havonta megjelenő KÖNYVÁRJEJYZÉKÉT ingyen küldi

A legjobbat a legolcsóbban! Meszezzünk!

Felülmulhatatlan

20 HP és 30 HP
Wallis
traktorok

Messzemenő
garanciákkal
kedvező
feltételek
mellett
szállítja:

teljesítőképessége, tartóssága,
olcsó üzeme.

Massey-Harris gyártmány!

Nemzetközi Gépkereskedelmi Részvénytársaság

Budapest, V., Vilmos császár-ut 32.

Évi kötés mellett
vajat és uradalmi tejet
átvesz legmagasabb napi áron **Sanus Tej-üzem R.-T.**, Budapest, VIII., Karpfenstein-u. 13.
Telefon: József 458-52 5658

Gazdák figyelmébe!
Férfi és női angol lovaslábszizmák vízhatlan gazdasági csizmák, vadászcipők a legjobb kivitelben, a legolcsóbb árban megrendelhetők:
STEFANITS JÁNOS cégnél
Budapest, IX., Öllöl-ut 85.

A Gazdaközönség figyelmét felhívjuk

Kemény Manó műszaki kereskedésére
(Budapest, Rudolf-rakpart 8)

mely legolcsóbban szállítja összes műszaki cikkeket, gépeket, géprészeket, permetezőgépeket.
Nevezett cég speciális cikkei: **Theiner-féle malomkövek, Monarch-darálógépek, gabonaminőségi mérlegek, gabonavizsgáló-műszerek, Rotom-szijépen-tartókenőcs, Renal-kazánköoldószer.** 1758

ZONGORÁT PIANINOT, HARMONIUMOT
Reményi Mihály
Budapest, VI/8., Király-utca 58. szám.
Legelőnyösebb fizetési feltételek. 5922

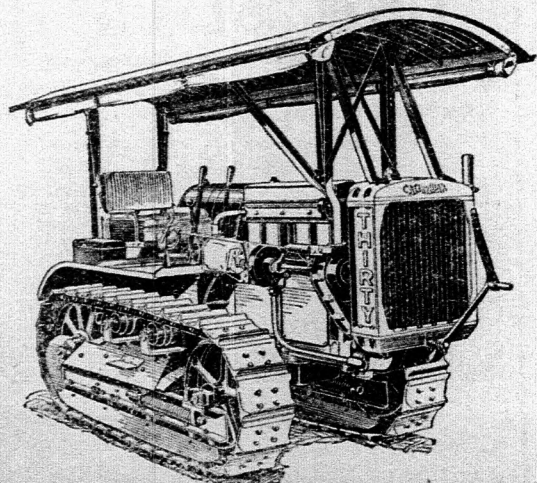
Eladó szőlőoltványok

a **Kompott-pasádai Hitbizományi Uradalom feldebről kerületének** oltványszaporító telephelyén az 1929. év tavaszán alábbi fajok kerülnek eladásra:
1. éves szőlőoltványok Muscat Ottonel, Fehér Chasselase, Passatutti, Hárslevelű, Zöld Sylvani, Kövidinka, Rajnai Rizling. Visszagyökeretett oltványok Olasz Rizling, Leányka, Nagyburgundi, Bánáti Rizling.
Az oltványok alanya Riparia Portalis és a fajtisztaságért az uradalom szavatol.
Az eladási feltételekről felvilágosítást nyújt az uradalom igazgatója **Kompott, Heves m.** 5901

**HA SÜRGET A MEZEI MUNKA S SZORIT A TERMINUS;
HA NAGY TÖMEG FÖLDET KELL MOZGATNI .....
HA TERHET SZÁLLITUNK UTTALAN UTAKON:
HEGYNEK FEL ÉS LEJTÓN ALÁ. LAZA HOMOKBAN ÉS SIKOS AGYAGON.
ERDEI ÖSVÉNYEN ÉS SÜPPEDŐ LÁPON .....**

SEGIT:

A CATERPILLAR
VÉDJEGYU
TRAKTOR!

STEYR MŰVEK

R.-T.
BUDAPEST, VI., LEHEL-UTCA 25. SZ.

Kisírdet...
50% enged...

Díjtalan áll
Az Ötven év óta
Gazdatisztek és
Egrest
IX. CUM-ut 2.
Klemér m. ktr.
csos elnök és
Ögry. alnök és
mőkődik. Köt
tagjai díjtalan
tenőállásokra
den uradalomn
bérzadásnál
békítőállá
inézó, Inézó, a
Hasi stb.) a M
tek és Erdő
Együtteljáró,
hatóbb helyrő

RETÖLTEL

OKL. GAZD

OKLEVELES
tíz azonnali
vétetik báró Ur
sáiban Kuná
Csakki szoré
kelló egyenk
nyitványok
tőleg fényképp
zabukát, mely
kötésnek. Apr
ékes pályáz
nek figyelembe
csak meghívás

GAZDAT

GAZDATISZT
nyitványokkal
nyitványok
családi állapota
nyit. Utóppu
gyarazdálko

TERHESGAZD
korlattal bír,
bizható, tejgá
művelésüket vé
május 1-re fel
ajánlatok Kece
Fornádkeszege

GAZD. ALKA

AZONNALI bel
egyszerű, nő,
létezi. Csabai G
Csabai, Szabolc

FALUSI köze
mindent vállaló
és baromfiok
készen és az
fiatalabb háza
előjete. Nyirta

VINCÉLERT

képtelenség
azonnali belép
bizonyítvány
zatos gények
Intézked. Szá
Kannoniagazda

KÖMÜVENT ke
előre, nőst, azon
Acmunkat is é
Ajánlatokat Csab
sag, u. p. Simon

TERHESGAZDA
1929. évi belép
5 q haza, 12 q r
24 kg, 60, 12 q
napitörteje, 99
föld, kb. 230 6
sertés és baromfi
tűző, lakás ter
szolgát állított
iskolát vezetett
Nemeskéri Kiss
szadassza, God,

ALLÁST K

OKL. GAZD

OKLEVELES int
29 éves, nő, 6 é
lomban szerzett
korlattal, jelenle
gazdaság vezető
szűnése miatt
nyekkel - állást
Tibor gazd. intéz
Endrefalva, Négr

OKLEVELES gaz
r, kati, magyar,
keres. 8 éves m
Koránköltő 1188
kiadóba ker.

AKADÉMIA vé
korr kath. gazdat
két gróf uradalom
sokoldalú gyakor
zonnyitványok, m
előkkel, mérleg
könyvelés, gép- és
magyar, német, e
nyelvtudással, e
keres mint intéz
vagy titkár. Szé
Hűségos, pontos
a kiadóba kérek.

GAZDATIS

HAT közép- és gaz
vezett nő, több
bérzadásági gyal
dekorál gazdatisz
belépéssel megfelele
Páckányi Zeitán
Csanytelek.

HOSSZU gyakorl
közé idős gazdatis
ban bármely áll
Steinfeld József, B
Bóza-u. 29. fűsz

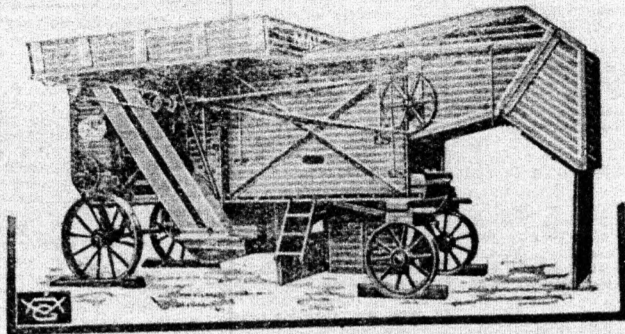

Utolérhetetlenül

tökéletes, tartós és nagy teljesítőképességű

az **Államgépgyári**
acélkeretű
golyóscsapágyas **cséplőgép**

Előnyös fizetési feltételek mellett
szállít minden mezőgazdasági gépet:

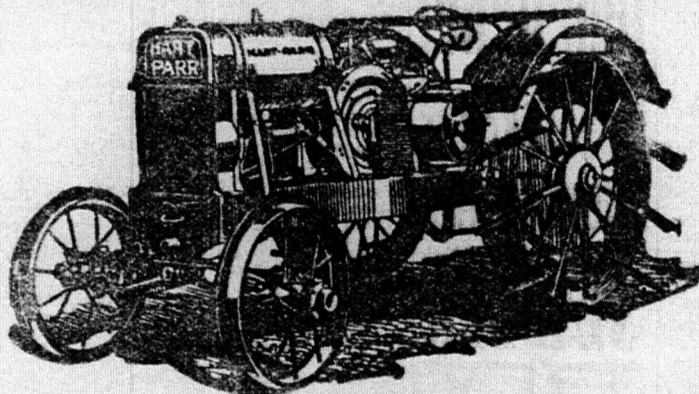

Szemvesztesség
nélkül működik!

Piacképes gabonát
szolgált!

**Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége,
Nemzetközi Gépkereskedelmi Részvénytársaság**
Budapest, V., Vilmos császár-ut 32.

HART-PARR

KÉRJE 54. SZÁMÚ ÁRJEGYZÉKÜNKET!
Használt traktorokat cserébe veszünk.

a legerősebb, legjobb és legolcsóbb traktor,
mert: üzemköltsége minimális,
élettartama évtizedekre terjed,
kezelése bámulatosan egyszerű és
minden talajon nagyszerűen dolgozik.

== Kivánságra — vételi kötelezettség nélkül — bárhol bemutatót tartunk. ==

Ahány HART-PARR traktor, annyi elismerő nyilatkozat.

Ajánlattal és ábrás prospektussal készséggel szolgál!

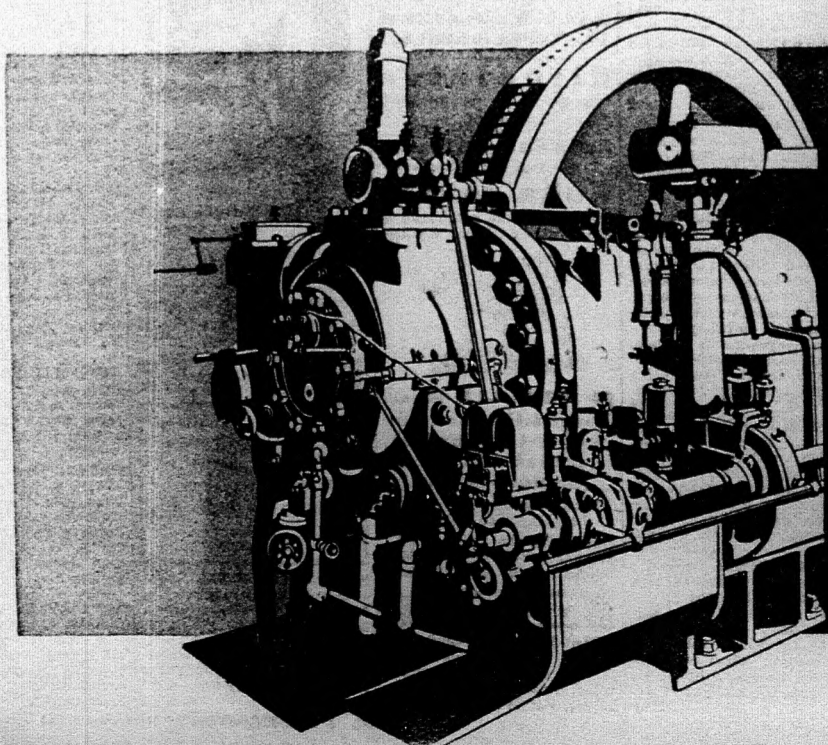
FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T.

Budapest, V. kerület, Váci-ut 80. szám.

HAZAI GÉPKERESKEDELMI RT.

V. VILMOS CSÁSZÁR UT 76 — GANZ ÉS TÁRSA DANUBIUS

GÉP-WAGGON-ÉS HAJÓGYÁR RÉSZV.TÁRS.
VEZÉRKÉPVISELETE.

SZIVÓGÁZ
FÖLDGÁZ
DIESEL
BENZIN
PETROLEUM

MOTORK

TELEFON: 908-90.908-91
SÜRGÖNYCÍM: MASINA.